

คำนำ

แผนขับเคลื่อนนวัตกรรมการศึกษา ของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) ฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานตามภารกิจของโรงเรียนให้มีความสอดคล้อง เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ ค่านิยม พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ และแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา ยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการและนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จังหวัดอุบลราชธานี เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ และแนวทางการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี นอกจากนี้ยังคำนึงถึงภารกิจหลักที่ต้องเร่งดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่มุ่งเน้นสาระสำคัญของ คุณภาพและความเสมอภาคทางการศึกษาของชาติเป็นไปเพื่อพัฒนาคุณภาพคนไทยและสังคมไทยอย่างยั่งยืน

โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้แสดงความ คิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน/โครงการในครั้งนี้ หวังอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นเครื่องมือในการ ปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนดไว้ อันจะทำให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเจริญก้าวหน้าต่อไป

โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

สารบัญ

หน้า

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ ๑ สภาพทั่วไป	๑
๑. ข้อมูลทั่วไป	๑
๒. ข้อมูลพื้นฐานกสนจัดการศึกษา	๒
๓. ผลการดำเนินการในปีการศึกษา ๒๕๖๗	๖
๔. ผลการประเมินคุณภาพภายในรอบปีที่ผ่านมา	๙
๕. ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก	๑๒
ส่วนที่ ๒ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย	๑๓
ส่วนที่ ๓ ยุทธศาสตร์ จุดเน้น	๑๕
๑. แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐)	๑๕
๒. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๘๐) ฉบับปรับปรุงแก้ไข	๑๖
๓. นโยบายรัฐมนตรีด้านการศึกษา	๑๙
๔. นโยบายการศึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	๒๐
๕. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙)	๒๒
๖. แผนปฏิบัติการของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)	๒๓
๗. แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) จังหวัดอุบลราชธานี	๒๔
๘. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	๒๕
๙. พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๒	๒๗
๑๐. แผนยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี	๓๒
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗	๓๘
ส่วนที่ ๔ โครงการ การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบ	๔๗
โครงงาน	
นวัตกรรมด้านการบริหาร	๕๑
นวัตกรรมการเรียนการสอนครู	๕๙

ส่วนที่ ๑ สภาพทั่วไป

๑. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อโรงเรียนบ้านพระโรจน์(ชนูปถัมภ์) ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลหนองช้างใหญ่ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ ๓๔๑๔๐ โทรศัพท์ ๐๘ ๐๓๒๖ ๙๘๒๔ Email. phrarogee๑๐๗๒๓@gmail.com สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ เนื้อที่ ๑๗ ไร่ เขตพื้นที่บริการ หมู่ที่ ๕ และหมู่ที่ ๘ บ้านพระโรจน์ ตำบลหนองช้างใหญ่ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี

ประวัติโรงเรียนโดยย่อ

โรงเรียนบ้านพระโรจน์(ชนูปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๐ โดยอาศัยศาลาวัดบ้านหนองช้างใหญ่เป็นสถานที่เรียน มีนักเรียนในเขตบริการในตำบลหนองช้างใหญ่ มาร่วมเรียนทั้งตำบล โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนแห่งแรกของตำบล ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๙ ทางราชการได้มาสร้างอาคารเรียน เอกเทศถาวรให้ ในที่ดินของโรงเรียน ซึ่งชาวบ้านยกให้ในเนื้อที่ ๑๗ ไร่ สร้างอาคารเรียนแบบ ป๑ ขนาด ๙ X ๓๖ เมตร เป็นอาคารไม้มุงด้วยสังกะสี สิ้นเงินงบประมาณ ๔,๔๐๐ บาท โรงเรียนจึงย้ายสถานที่จากวัดมาเรียนในอาคารเรียนของโรงเรียน ชื่อใหม่เป็นโรงเรียนประชาบาล ตำบลหนองช้างใหญ่ ต่อมาในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๐๒ ทางราชการได้อนุมัติเงินมาซ่อมแซมอาคารเรียนเป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท จึงได้มีการประชุมกรรมการศึกษา แล้วลงความเห็นว่า อาคารเรียนหลังเก่าทรุดโทรมมาก จึงได้สร้างอาคารเรียนตามงบประมาณทางราชการอนุมัติ แต่ต้องขอความร่วมมือชาวบ้านเป็นแรงงานในการปลูกสร้าง และให้อยู่กึ่งกลางระหว่างหมู่บ้าน ในที่สุดได้ปลูกสร้างเสร็จตามแบบ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ และได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า โรงเรียนบ้านพระโรจน์(ชนูปถัมภ์) นักเรียนเข้าเรียนมาจากบุตรหลานชาวบ้าน พระโรจน์ หมู่ ๕ และหมู่ ๘ ตำบลหนองช้างใหญ่ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี

ปัจจุบันได้เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ๒ จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๑๑ ห้องเรียน มีนักเรียน ๘๐ คน มีครูทำการสอน ๑๑ คน เจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน ๑ คน การคมนาคมติดต่อโดยรถยนต์ ห่างจากอำเภอม่วงสามสิบ ระยะทาง ๑๑ กิโลเมตร มีนางสาวจรินทร์ มีคุณ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนคนปัจจุบัน

ปรัชญา “ปัญญา โลกัสสุมิง ปัสโซโต” ปัญญาเป็นแสงสว่างในโลก

คำขวัญประจำโรงเรียน เรียนเด่น ประพฤติดี มีวินัย ใส่ใจความพอเพียง

สีประจำโรงเรียน น้ำเงิน – เป็นสีแห่งคุณธรรม แสงสว่าง ความเจริญรุ่งเรือง
เหลือง – เป็นสีแห่งความหนักแน่น เข้มแข็ง

อักษรย่อ พ.ร.

ต้นไม้ประจำโรงเรียน ต้นมะขาม

อัตลักษณ์ สถานศึกษาพอเพียง

เอกลักษณ์ของสถานศึกษา มารยาทงามตา วาจาสุภาพ

๒.๒ ข้อมูลนักเรียน (ข้อมูล ณ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓)

ระดับชั้น	เพศ		รวม	หมายเหตุ
	ชาย	หญิง		
อนุบาล ๒	๖	๓	๙	
อนุบาล ๓	๕	๕	๑๐	
รวม	๑๑	๘	๑๙	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๕	๔	๙	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	๒	๓	๕	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	๔	๕	๙	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๒	๕	๗	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๒	๒	๔	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๒	๖	๘	
รวม	๑๗	๒๕	๔๒	
มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๔	๔	๘	
มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๕	๐	๕	
มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๓	๓	๖	
รวม	๑๒	๗	๑๙	
รวมทั้งสิ้น	๔๐	๔๐	๘๐	

๒.๓ ข้อมูลด้านอาคารสถานที่

ที่	ประเภทอาคาร	จำนวน		สร้าง พ.ศ.	งบประมาณ	หมายเหตุ
		หลัง	ห้อง			
๑	อาคารเรียนแบบ ป๑ช	๑	๖	๒๕๒๑	๒๙๐,๐๐๐	
๒	อาคาร จ๒๕๒๕	๑	๔	๒๕๒๕	๓๙๐,๐๐๐	
๓	อาคารอเนกประสงค์ แบบสามัญ	๑	แห่ง	๒๕๒๕	๒๙๙,๖๐๐	
๔	อาคารเรียนแบบ สปช.๑๐๕/๒๙	๑	๔	๒๕๓๘	๑,๖๔๐,๐๐๐	
๕	อาคารอเนกประสงค์รับบริจาค(โรงอาหาร)	๑	แห่ง	๒๕๔๐	๓๒๐,๐๐๐	
๖	ส้วม แบบองค์การฯ	๑	๕	๒๕๒๔	๑๐,๐๐๐	
๗	ส้วม แบบ สปช.๖๐๑/๒๖	๑	๘	๒๕๒๙	๗๐,๐๐๐	
๘	สนามวอลเลย์บอล	๑	แห่ง	๒๕๓๓	๗๐,๐๐๐	
๙	สนามบาสเกตบอล	๑	แห่ง	๒๕๓๘	๑๒๘,๐๐๐	

๒.๔ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ / กิจกรรม	เวลาเรียน								
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษา		
	ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖	ม. ๑	ม. ๒	ม. ๓
● กลุ่มสาระการเรียนรู้									
ภาษาไทย	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
คณิตศาสตร์	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
- หน้าที่พลเมือง									
- ประชาธิปไตย									
- ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม									
ประวัติศาสตร์	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
สุขศึกษาและพลศึกษา	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐
ศิลปะ ทักษะศิลป์, ดนตรี, นาฏศิลป์	๔๐	๔๐	๔๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐
การทำงานอาชีพ	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
ภาษาต่างประเทศ	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๔๐	๘๘๐	๘๘๐	๘๘๐
● รายวิชาเพิ่มเติม									
การป้องกันการทุจริต	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
เสริมทักษะภาษาอังกฤษ	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
เสริมวิทยาศาสตร์เพิ่มเติม (PISA)							๔๐	๔๐	๔๐
เสริมคณิตศาสตร์เพิ่มเติม (PISA)							๔๐	๔๐	๔๐
เสริมภาษาไทยเพิ่มเติม (PISA)							๔๐	๔๐	๔๐
รวมเวลาเรียน (เพิ่มเติม)	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน									
กิจกรรมแนะแนว	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
กิจกรรมนักเรียน									
- ลูกเสือ / เนตรนารี	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
- ชุมนุม	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
รวมเวลาเรียน (กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน)	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	๑,๐๔๐ ชั่วโมง / ปี			๑,๐๔๐ ชั่วโมง / ปี			๑,๒๐๐ ชั่วโมง / ปี		

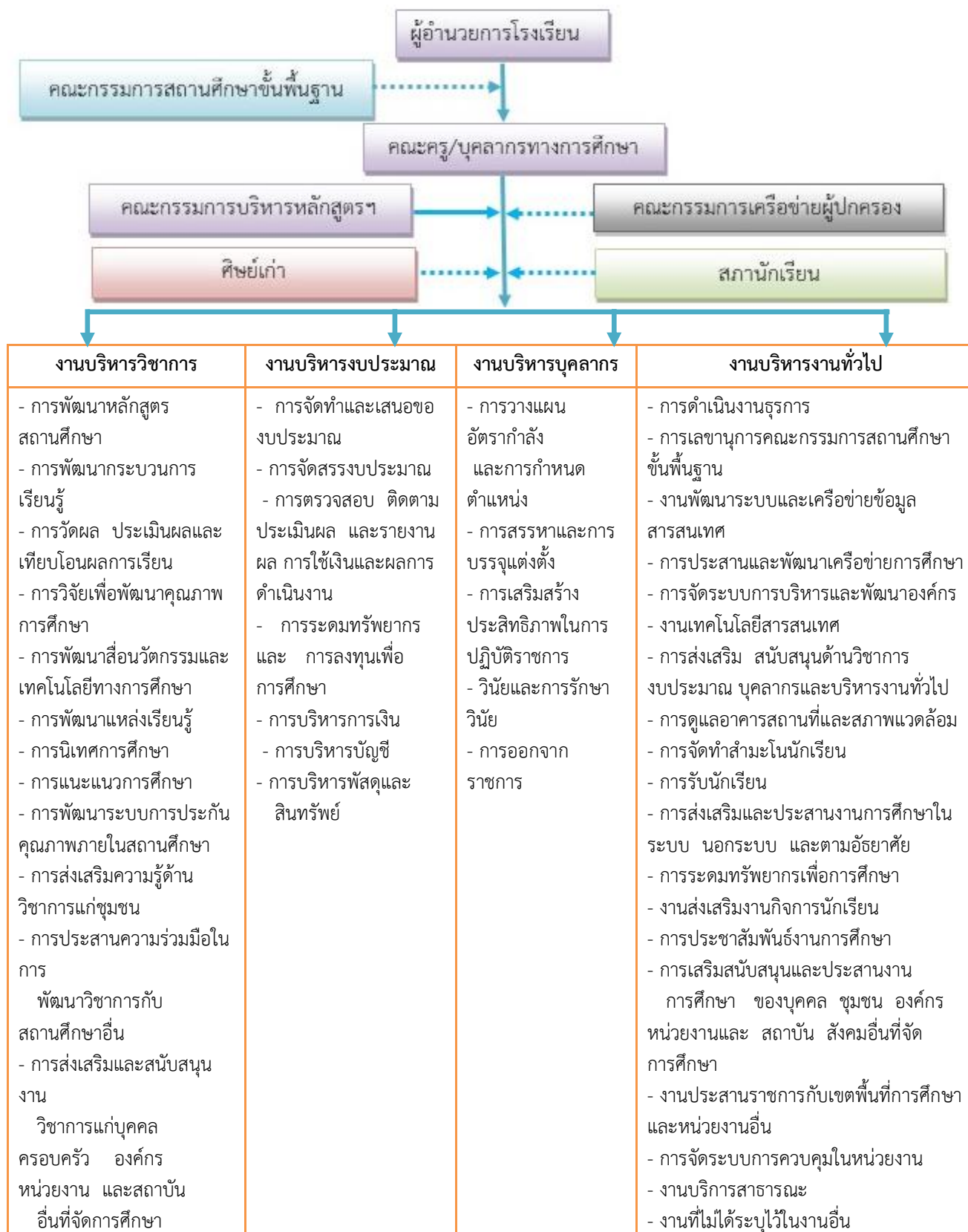
* กิจกรรมชุมนุมนักเรียนเลือกเรียนตามความสนใจ

* บูรณาการวิชาหน้าที่พลเมืองเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

* บูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยให้มีการบูรณาการตามกลุ่มสาระอย่างน้อย ๑ กลุ่มสาระตามความถนัด

๕. แผนผังการบริหารจัดการศึกษา

แผนภูมิการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

๓. ผลการดำเนินการในปีการศึกษา ๒๕๖๗

๓.๑ ผลการประเมินคุณภาพการศึกษา

๓.๑.๑ ผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๖

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ (NT)

สาระวิชา	คะแนนเฉลี่ย		เปรียบเทียบ ปี ๖๕ - ๖๖
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	
ความสามารถด้านภาษา	๖๑.๐๐	๖๐.๕๐	-๐.๕๐
ความสามารถด้านคำนวณ	๔๖.๓๓	๖๑.๗๑	+๑๕.๓๘
รวมทั้ง ๒ ด้าน	๕๓.๖๖	๖๑.๑๐	+๗.๔๔

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ (O-NET)

สาระวิชา	คะแนนเฉลี่ย		เปรียบเทียบ ปี ๖๕ - ๖๖
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	
คณิตศาสตร์	๒๓.๘๓	๓๑.๔๕	+๗.๖๒
ภาษาไทย	๕๓.๑๑	๕๗.๐๐	+๓.๘๙
วิทยาศาสตร์	๓๒.๒๒	๔๑.๐๐	+๘.๗๘
ภาษาอังกฤษ	๒๘.๘๒	๓๐.๐๐	+๑.๑๘

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (O-NET)

สาระวิชา	คะแนนเฉลี่ย		เปรียบเทียบ ปี ๖๕ - ๖๖
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	
คณิตศาสตร์	๒๒.๑๗	๑๖.๔๐	-๕.๗๗
ภาษาไทย	๔๖.๔๓	๒๙.๕๓	-๑๖.๙๐
วิทยาศาสตร์	๒๗.๗๕	๒๖.๓๐	-๑.๔๕
ภาษาอังกฤษ	๓๐.๗๓	๒๕.๖๓	-๕.๑๐

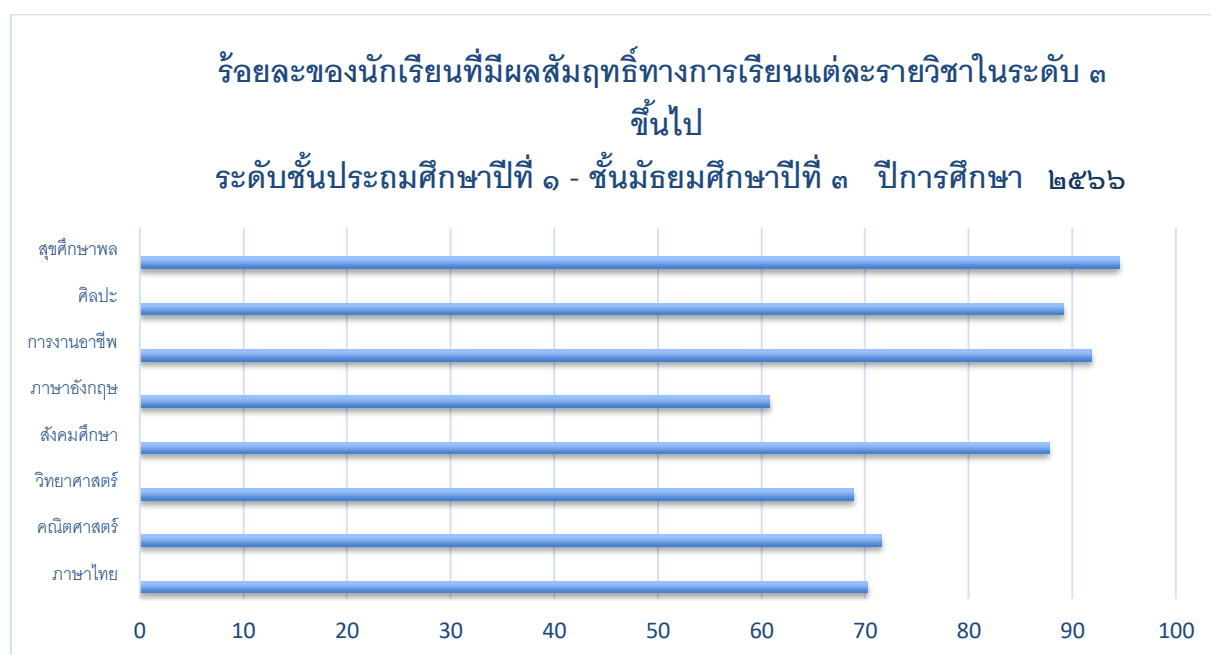
๓.๒ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษา ในปีการศึกษา ๒๕๖๖

๓.๒.๑ ผลการประเมินพัฒนาการเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ ขวบ)

พัฒนาการด้าน	จำนวนเด็กที่ประเมิน	จำนวน/ร้อยละของเด็กตามระดับคุณภาพ					
		ดี		พอใช้		ปรับปรุง	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านร่างกาย	๖	๖	๑๐๐	-	-	-	-
ด้านอารมณ์-จิตใจ	๖	๖	๑๐๐	-	-	-	-
ด้านสังคม	๖	๖	๑๐๐	-	-	-	-
ด้านสติปัญญา	๖	๖	๑๐๐	-	-	-	-

๓.๒.๒ ผลการประเมินพัฒนาการเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕ ขวบ)

พัฒนาการด้าน	จำนวนเด็กที่ประเมิน	จำนวน/ร้อยละของเด็กตามระดับคุณภาพ					
		ดี		พอใช้		ปรับปรุง	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านร่างกาย	๑๑	๑๑	๑๐๐	-	-	-	-
ด้านอารมณ์-จิตใจ	๑๑	๑๑	๑๐๐	-	-	-	-
ด้านสังคม	๑๑	๑๑	๑๐๐	-	-	-	-
ด้านสติปัญญา	๑๑	๑๑	๑๐๐	-	-	-	-

๓.๓ ผลงานโรงเรียนบ้านพระโจจน์(ชนูปถัมภ์)

๓.๓.๑ รางวัลของผู้บริหารสถานศึกษา

- ได้รับรางวัลเสมา ป.ป.ส. ประเภทผลงานดีเด่น ระดับทอง โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ปีการศึกษา ๒๕๖๖
- ได้รับการคัดเลือก กิจกรรมครูชน คนคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา ระดับ ดีมาก กิจกรรมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

๓.๓.๒ รางวัลของครู

- นางสาวธนพร ปรีทอง ได้รับรางวัลเสมา ป.ป.ส. ประเภทผลงานดีเด่น ระดับทอง โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ปีการศึกษา ๒๕๖๖
- นางสาวจารุวรรณ ขาวนา ได้รับคัดเลือกเป็นครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้ (Active Learning) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ประเภท นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ (Active Learning) รายวิชาประวัติศาสตร์ ระดับดีมาก
- นางสาวนรินทร์ คงสกุลดี ได้รับคัดเลือกเป็นครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้ (Active Learning) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ประเภท นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ (Active Learning) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระดับดี
- นายนันทนะ บัวใหญ่ ได้รับคัดเลือกเป็นครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้ (Active Learning) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ประเภท นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ (Active Learning) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับดี
- นางสาวธนพร ปรีทอง ครูภาษาไทยต้นแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยอย่างมีคุณภาพ ได้รับรางวัล ระดับ ดีมาก ประเภท ครูผู้สอน ระดับชั้น ป.๑ - ๓
- นางสาวหนูกาญจน์ ใจบุญ ได้รับรางวัลผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ประวัติศาสตร์ ระดับดีเยี่ยม
- นางอนงค์ ยุทธเก่ง ได้รับรางวัลระดับดีเยี่ยม ผลงานปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย (Executive Function : EF)
- นางสาวธนพร ปรีทอง ได้รับการคัดเลือกกิจกรรม ครูชน คนคุณธรรม ประเภทครู ระดับดีมาก กิจกรรมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗
- นางสาวปิยนุช ผาสุกนิตย์ ได้รับการคัดเลือกบุคคลเพื่อรับรางวัล “เพชรอุบล” ครั้งที่ ๒ เนื่องในวันครูแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๘ ประเภทครูผู้สอน ระดับปฐมวัยยอดเยี่ยม
- นางประไพ อีสระภาพ ได้รับการคัดเลือกบุคคลเพื่อรับรางวัล “เพชรอุบล” ครั้งที่ ๒ เนื่องในวันครูแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๘ ประเภทครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยยอดเยี่ยม
- นายเมทนี แก้วอาษา ได้รับการคัดเลือกบุคคลเพื่อรับรางวัล “ครูดี ศรีม่วง” เนื่องในวันครูแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๘ ประเภท ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยอดเยี่ยม
- นางสาวอรอนงค์ ผาเพศ ได้รับการคัดเลือกบุคคลเพื่อรับรางวัล “ครูดี ศรีม่วง” เนื่องในวันครูแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๘ ประเภท เจ้าหน้าที่ธุรการยอดเยี่ยม

๓.๓.๓ รางวัลของนักเรียน

- เด็กหญิงธัญญ์กรณ์ ใหญ่ปราง ได้รับรางวัลระดับ เหรียญทอง รองชนะเลิศ อันดับ ๒ การแข่งขันคัดลายมือ ภาษาไทย ระดับชั้น ม.๑ - ๓ งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ ๗๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

- เด็กหญิงธีรตรา แก่นมัน ได้รับรางวัลระดับ เหรียญทอง การแข่งขันท่องอาขยานทำนองเสนาะ ระดับชั้น ป.๑ - ๓ งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ ๗๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

- เด็กชายฐณวัฒน์ ตาน้อย ได้รับรางวัลระดับ เหรียญทอง การแข่งขันร้องเพลงไทยลูกกรุง ประเภทชาย ระดับชั้น ม.๑ - ๓ งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ ๗๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

๓.๓.๔ รางวัลของโรงเรียน

- ผ่านการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ปีการศึกษา ๒๕๖๖ ในระดับทอง

- เป็นโรงเรียนคุณภาพมาตรฐานกิจกรรมวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย “บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย” ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๔. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบปีที่ผ่านมา

โรงเรียนบ้านพระโจจน์(ชนูปถัมภ์) ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สี่ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๖ ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาจำแนกเป็นรายมาตรฐานตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ มีการประเมิน ๓ มาตรฐาน ซึ่งสรุปผลการประเมินโดยภาพรวมตามมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

การศึกษาปฐมวัย

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพเด็ก

จุดเน้น เด็กมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย

ผลการพิจารณา	ตัวชี้วัด	สรุปผลประเมิน
✓	๑. มีการระบุเป้าหมายคุณภาพของเด็กปฐมวัย	☐ ควรได้รับการพัฒนาให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ☐ ปรับปรุง (๐-๓ ข้อ) ☐ พอใช้ (๔ ข้อ) ☒ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดี (๕ ข้อ)
✓	๒. มีการระบุวิธีพัฒนาคุณภาพของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	
✓	๓. มีพัฒนาการสมวัยตามเป้าหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	
✓	๔. มีการนำผลประเมินคุณภาพของเด็กปฐมวัยมาพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีการพัฒนาการสมวัย	
✓	๕. มีการนำเสนอผลการประเมินคุณภาพของเด็กปฐมวัยต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง	

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

จุดเน้น การบริหารและการจัดการแบบมีส่วนร่วม

ผลการพิจารณา	ตัวชี้วัด	สรุปผลประเมิน
✓	๑. มีการวางแผนการดำเนินการในแต่ละปีการศึกษา	☐ ควรได้รับการพัฒนาให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ☐ ปรับปรุง (๐-๓ ข้อ) ☐ พอใช้ (๔ ข้อ) ☒ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดี (๕ ข้อ)
✓	๒. มีการนำแผนการดำเนินการไปใช้ดำเนินการ	
✓	๓. มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผน	
✓	๔. มีการนำผลประเมินไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขในปีการศึกษาต่อไป	
✓	๕. มีการนำเสนอผลการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบ	

มาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

จุดเน้น จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการสมวัยทุกด้าน

ผลการพิจารณา	ตัวชี้วัด	สรุปผลประเมิน
✓	๑. ครูมีการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้รายปีครบทุกหน่วยการเรียนรู้ ทุกชั้นปี	☐ ควรได้รับการพัฒนาให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ☐ ปรับปรุง (๐-๓ ข้อ) ☐ พอใช้ (๔ ข้อ) ☒ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดี (๕ ข้อ)
✓	๒. ครูทุกคนมีการนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ในการจัดประสบการณ์ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	
✓	๓. มีการตรวจสอบและประเมินผลการจัดประสบการณ์อย่างเป็นระบบ	
✓	๔. มีการนำผลประเมินมาพัฒนาการจัดประสบการณ์ของครูอย่างเป็นระบบ	
✓	๕. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดประสบการณ์	

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

จุดเน้น ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

ผลการพิจารณา	ตัวชี้วัด	สรุปผลประเมิน
✓	๑. มีการระบุเป้าหมายคุณภาพของผู้เรียน	☐ ควรได้รับการพัฒนาให้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ☐ ปรับปรุง (๐-๓ ข้อ) ☐ พอใช้ (๔ ข้อ) ☒ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดี (๕ ข้อ)
✓	๒. มีการระบุวิธีพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน	
✓	๓. มีผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตามเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน	
✓	๔. มีการนำผลประเมินคุณภาพของผู้เรียนมาพัฒนาผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้น	
✓	๕. มีการนำเสนอผลการประเมินคุณภาพของผู้เรียนต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง	

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

จุดเน้น การบริหารและการจัดการแบบมีส่วนร่วม

ผลการพิจารณา	ตัวชี้วัด	สรุปผลประเมิน
✓	๑. มีการวางแผนการดำเนินการในแต่ละปีการศึกษา	☐ ควรได้รับการพัฒนาให้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ☐ ปรับปรุง (๐-๓ ข้อ) ☐ พอใช้ (๔ ข้อ) ☒ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดี (๕ ข้อ)
✓	๒. มีการนำแผนการดำเนินการไปใช้ดำเนินการ	
✓	๓. มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผน	
✓	๔. มีการนำผลประเมินไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขในปีการศึกษาต่อไป	
✓	๕. มีการนำเสนอผลการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบ	

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จุดเน้น จัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

ผลการพิจารณา	ตัวชี้วัด	สรุปผลประเมิน
✓	๑. ครูมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ครบทุกรายวิชา ทุกชั้นปี	☐ ควรได้รับการพัฒนาให้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ☐ ปรับปรุง (๐-๓ ข้อ) ☐ พอใช้ (๔ ข้อ) ☒ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดี (๕ ข้อ)
✓	๒. ครูทุกคนมีการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	
✓	๓. มีการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ	
✓	๔. มีการนำผลประเมินมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างเป็นระบบ	
✓	๕. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	

๕. ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน(Weakness)
- โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย ได้ชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและสามารถนำมาปฏิบัติจริง - หลักสูตรสถานศึกษามีสาระเพิ่มเติมอย่างหลากหลายตามความต้องการของนักเรียน - บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ประสพการณ์เหมาะสมกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่และพร้อมรับความรู้ที่ทันสมัย - ระดมทรัพยากรช่วยสนับสนุนด้านการพัฒนาการศึกษาและจัดกิจกรรมได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและองค์กรอื่นเป็นอย่างดี - การพัฒนาปรับปรุงอาคาร สถานที่ อย่างสม่ำเสมอ ส่งผลต่อบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี	- สื่อเทคโนโลยี อุปกรณ์ ยังไม่เพียงพอ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน - งบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอ - ห้องปฏิบัติการในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ - ภาระงานที่หลากหลายทำให้ขาดความชัดเจนในการปฏิบัติงาน

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนอก

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threat)
- โรงเรียนได้รับการยอมรับ จากภาครัฐและเอกชน โดยสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน - เศรษฐกิจในชุมชนอยู่ในระดับดีเอื้อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการศึกษา	- การปรับเปลี่ยนนโยบายบ่อยครั้ง - เศรษฐกิจ การเมือง

จากตาราง พบว่า

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเป็นอย่างดี ทำให้เอื้อต่อการพัฒนาโรงเรียน และในขณะเดียวกันโรงเรียนก็เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดนโยบาย เพื่อให้ชุมชนเกิดความรักและหวงแหนสถาบันการศึกษา ส่วนอุปสรรคที่สำคัญ คือ ประชาชนยังมีการแบ่งแยกหมู่เหล่า ไม่เข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และยังขาดแคลนปัจจัยด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน

การดำเนินงานของโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) จะมีปัญหาอุปสรรค คือ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่ยังไม่มีใช้ในโรงเรียนเพียงพอกับความต้องการ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น เนื่องจากขาดงบประมาณในการจัดซื้อ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกับชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน จัดหา วัสดุ อุปกรณ์ดังกล่าว ส่วนด้านการเมืองและกฎหมายจะต้องให้ความรู้ในด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ ๒ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย

พระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐

พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐

การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน

๑. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง
๒. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม
๓. มีงานทำ – มีอาชีพ
๔. เป็นพลเมืองดี

๑. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

๑. ความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง
๒. ยึดมั่นในศาสนา
๓. มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์
๔. มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน

๒. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม

๑. รู้จักแยกแยะสิ่งที่ดี – ชอบ / ชั่ว – ดี
๒. ปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีที่ชอบ สิ่งที่ดีงาม
๓. ปฏิเสธสิ่งที่ไม่ดี สิ่งที่ไม่ชอบ
๔. ช่วยกันสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง

๓. มีงานทำ – มีอาชีพ

๑. การเลี้ยงดูลูกหลานในครอบครัว หรือ การฝึกฝนอบรมในสถานศึกษาต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชนรักงาน สู้งาน ทำงานสำเร็จ
๒. การฝึกฝนอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรต้องมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนทำงานเป็นและมีงานทำในที่สุด
๓. ต้องสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตรมีอาชีพมีงานทำ จนสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัว

๔. เป็นพลเมืองดี

๑. การเป็นพลเมืองดี เป็นหน้าที่ของทุกคน
๒. ครอบครัว – สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี
๓. การเป็นพลเมืองดีคือ
“เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ”
เช่น งานอาสาสมัคร งานบำเพ็ญประโยชน์
งานสาธารณกุศลให้ทำด้วยความมีน้ำใจ และ
ความเอื้ออาทร

วิสัยทัศน์โรงเรียน

จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน เสริมสร้างสมรรถนะและทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ก้าวทันเทคโนโลยี เชิดชูประเพณีวัฒนธรรม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เคียงคู่การมีส่วนร่วมของชุมชน

พันธกิจ

๑. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรสถานศึกษา
๒. ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
๓. ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลายและใช้แหล่งเรียนรู้อย่างคุ้มค่า
๔. ส่งเสริมการให้ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
๕. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
๖. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักดำรงชีวิตอย่างพอเพียง บนพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าหมาย

๑. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรสถานศึกษา
๒. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล
๓. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ มีความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
๔. สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
๕. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลายและใช้แหล่งเรียนรู้อย่างคุ้มค่า
๖. ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
๗. สามารถสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษาได้อย่างโดดเด่น
๘. ผู้เรียนเกิดความตระหนักและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
๙. ผู้เรียนเกิดความตระหนักและรักในวิถีประชาธิปไตย
๑๐. ผู้เรียนมีความตระหนักและดำรงชีวิตอย่างพอเพียง
๑๑. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีพร้อมในการเข้าสู่อาเซียน

ส่วนที่ ๓ ยุทธศาสตร์ จุดเน้น

การจัดทำแผนขับเคลื่อนการศึกษา เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านวังมน เดียวกันได้พิจารณาความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แผนปฏิบัติการของ กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จังหวัดอุบลราชธานี เป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ และแนวทางการขับเคลื่อนพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็น เป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและ บูรณาการกัน ก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย โดยมีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย การพัฒนาประเทศ และ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

วิสัยทัศน์ประเทศ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศ ที่พัฒนาแล้ว ด้วยการ พัฒนาตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

เป้าหมายการพัฒนาประเทศ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็น ธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน”

การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) จะมุ่งเน้นการสร้าง สมดุลระหว่าง การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์

๑. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคงประชาชน มี ความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และ มีความสงบ เรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติสังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยีและ ระบบฐานข้อมูลขนาด ใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคาม และภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุก ระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการ ป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะ เกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบ บูรณาการ ทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และ องค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน และมีตรประเทศ ทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่นๆ ให้ สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทาง และเป้าหมายที่กำหนด

๒. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการ ยกระดับ ศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติบนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่

(๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปทบทวนหาทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์วัฒนธรรม ประเพณีวิถีชีวิต และ จุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศ ในด้านอื่น ๆ นำมา ประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของ เศรษฐกิจและ สังคมโลกสมัยใหม่

(๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานของประเทศในมิติต่างๆ ทั้ง โครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและดิจิทัล และการปรับ สภาพแวดล้อมให้ เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต

(๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ รวมถึงปรับ รูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อ ยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทย สามารถสร้างฐานรายได้และการ

จ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุน ในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการ ยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดีรวมถึงการ เพิ่มขึ้นของคนชั้นกลาง และลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศ ได้ในคราวเดียวกัน

๓. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนา ที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดีเก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและ ผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบ อ้อมอารีมีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะ สื่อสาร ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการ เรียนรู้และการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตาม ความถนัดของตนเอง

๔. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการ สนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความ รับผิดชอบไปสู่กลไก บริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการ จัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทย ทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และ สภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเอง และทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคม ให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

๕. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมาย การพัฒนาที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศ อย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้เข้ามามี ส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกันไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

๒. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับปรับปรุงแก้ไข)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นแผนระดับที่ ๒ (Ways) ที่มีความสำคัญในการถ่ายทอด เป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ ให้มีความสอดคล้องไปในทิศทาง เดียวกัน แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีจำนวนรวม ๒๓ ฉบับ โดยประเด็นที่กระทรวงศึกษาธิการเป็น เจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ และสนับสนุน ได้แก่

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้ เป้าหมายระดับประเด็น

๑) คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

๒) คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ เป็นกลไกเพื่อให้คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้ง การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถก้าวกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างต่อเนื่องควบคู่กับการส่งเสริมการ พัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ รวมถึงการสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษ ให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง ประเด็นที่ ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้ กำหนดแผนย่อยไว้ ๒ แผนย่อย ดังนี้

๑) การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ด้วยการ ปรับเปลี่ยน ระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ ๒๑ โดยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ปฐมวัย จนถึงอุดมศึกษา ที่ใช้ ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ทุกระดับการศึกษา รวมถึงจัด กิจกรรมเสริมทักษะเพื่อพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ พัฒนาระบบการ เรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือ

๒) การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ด้วยการพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญา ผ่านกรอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการ กลไกการคัดกรอง และการส่งต่อเพื่อส่งเสริม การพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัว ในการเสริมสร้างความสามารถพิเศษตาม ความถนัดและศักยภาพ ทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรีย์

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๑ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต เป้าหมายระดับประเด็น คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และ คุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต เป็นกลไกส่งเสริมให้ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง มีจิตสำนึก ความเป็นไทย เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีการเจริญเติบโตและการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ และสวัสดิการทางสังคม รวมทั้งเด็กตั้งแต่ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น มีทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ สามารถเติบโตเป็นแรงงานที่มีศักยภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น ตลอดจนมีกลไก ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ พร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมให้ เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ เพื่อยุ่่งเน้นให้ประชากรไทยสามารถ เกิดและเติบโตอย่างสมวัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพร่วม ยกระดับการพัฒนาประเทศให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน ประเด็นที่ ๑๑ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต กำหนดแผนย่อย ไว้ ๕ แผนย่อย ดังนี้

๑) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ ของประเทศ จำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็น ทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมี คุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพซึ่ง จำเป็นต้องมีการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็น ระบบ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และการมี ระบบและกลไกรองรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มี ประสิทธิภาพ

๒) การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย โดยจัดให้มีการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ ก่อนการ ตั้งครรภ์ พร้อมทั้งส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงพยาบาล ทุกระดับดำเนินงาน ตามมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็กสู่มาตรฐานโรงพยาบาล และบริการสุขภาพ ส่งเสริม และสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนม แม่ และสารอาหารที่จำเป็นต่อสมองเด็ก การกระตุ้นพัฒนาการสมอง และ การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่สมวัยทุก ด้าน

๓) การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น จัดให้มีการพัฒนาทักษะความสามารถที่สอดคล้องกับทักษะ ในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ การ ทำงานร่วมกับผู้อื่น จัดให้มีการพัฒนาทักษะด้านภาษา ศิลปะ ทักษะด้านดิจิทัล และ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่ สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ จัดให้มีการพัฒนา ทักษะในการวางแผนชีวิตและวางแผนการเงิน ตลอดจนทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน จัดให้มี การเรียนรู้ทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของ ประเทศและทักษะชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมและทำงาน ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนระบบบริการ สุขภาพและอนามัยที่เชื่อมต่อกันระหว่าง ระบบสาธารณสุขกับโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความ ฉลาดทางเชาว์ปัญญาและ ความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มวัยเรียน/วัยรุ่น รวมทั้งสร้างความอยากรู้อยากเห็นและสร้าง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

๔) การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน ด้วยการยกระดับศักยภาพทักษะและสมรรถนะ ของคนในช่วง วัยทำงานให้สอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลและความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของ

เศรษฐกิจและผลิตภาพเพิ่มขึ้นให้กับประเทศ เสริมสร้างความอยากรู้และยกระดับ ตนเอง สร้างวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ และความรู้ความเข้าใจและทักษะทางการเงิน เพื่อเสริมสร้าง ความมั่นคงและหลักประกันของตนเองและครอบครัว ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความรู้แรงงานฝีมือ ให้เป็นผู้ประกอบการใหม่ และสามารถพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ และสร้างเสริม คุณภาพชีวิตที่ดีให้กับวัยทำงานผ่านระบบการคุ้มครองทางสังคมและการส่งเสริมการออม

๕) การส่งเสริมศักยภาพวัยผู้สูงอายุ โดยส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุให้พึ่งพาตนเองได้ทาง เศรษฐกิจ และร่วมเป็นพลังสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชนและประเทศ ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการ ออมเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตหลังเกษียณ และหลักประกันทางสังคม ที่สอดคล้องกับความ จำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และส่งเสริมสนับสนุนระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุ พร้อมทั้งจัด สภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๓ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เป้าหมายระดับประเด็น

๑) ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทาง วิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น

๒) มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เป็นกลไกสำคัญที่มีส่วนช่วยผลักดันให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มี ระบบเศรษฐกิจและสังคมบนฐานความรู้ด้านการวิจัยและนวัตกรรม สามารถใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้จริง และตอบโจทย์ความต้องการของประเทศและตลาดโลก สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของภาครัฐ รวมทั้งการ วิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมให้มีมาตรฐาน และความเป็นสากล ประเด็นที่ ๒๓ การวิจัย และพัฒนานวัตกรรม กำหนดแผนย่อยไว้ ๕ แผนย่อย ดังนี้

๑) ด้านเศรษฐกิจ มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่สามารถใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้จริงและ ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศและตลาดโลก การยกระดับผลิตภาพในอุตสาหกรรมและบริการแห่ง อนาคต โดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทนำ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายร่วมกับภาคการศึกษา การพัฒนา ทักษะ กำลังคน และบุคลากรทางการวิจัย ตลอดจนการพัฒนามาตรฐาน คุณภาพ และการบริการวิเคราะห์ ทดสอบที่เป็นที่ยอมรับ ตามข้อตกลงระหว่างประเทศ เพื่อให้สามารถรองรับความจำเป็นของอุตสาหกรรมและ บริการของไทยในการส่งมอบ สินค้าและบริการที่มีคุณภาพและความปลอดภัยตามมาตรฐานระหว่างประเทศ

๒) ด้านสังคม มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพชีวิต ของประชาชนทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมของประชาชนไทย ให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคม ได้อย่างมีคุณภาพ การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม และการส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม ตลอดจนเพิ่ม ประสิทธิภาพการทำงานของภาครัฐให้เข้ากับการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในยุคดิจิทัล

๓) ด้านสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อเป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์และฟื้นฟู ความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรทางบก ทางน้ำและทางทะเล ให้มีความ สมดุล ตามระบบนิเวศ รวมทั้งการจัดการมลพิษ การจัดการก๊าซเรือนกระจก การจัดการทรัพยากรสินทางปัญญา ที่เหมาะสม กับการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว และการส่งเสริมพลังงานหมุนเวียน

๔) ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาอย่างเข้มข้นที่สร้างองค์ความรู้พื้นฐาน ให้สามารถต่อยอดไปสู่นวัตกรรมทางเศรษฐกิจหรือสังคม รวมทั้งการสร้างนวัตกรรมให้ภาคอุตสาหกรรม สามารถนำไปใช้ประโยชน์โดยตรง และการสร้างเครือข่ายองค์ความรู้และความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นผู้นำในระดับนานาชาติ

๕) ด้านปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มุ่งเน้นการพัฒนาปัจจัยสนับสนุน อาทิ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ทำงานเป็นระบบเดียวกันและ มีความเป็นสากล

ระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมการพัฒนา มาตรการจูงใจและปรับปรุงกฎระเบียบ เพื่อกระตุ้นการลงทุนวิจัยและนวัตกรรมของภาคเอกชนการเพิ่มจำนวน และพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการวิจัย รวมทั้งการพัฒนามาตรฐาน ระบบคุณภาพการวิเคราะห์ทดสอบ และโรงงานต้นแบบ ตลอดจนการสนับสนุนการเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานและระบบนิเวศ นวัตกรรม

๓. นโยบายคณะรัฐมนตรีด้านการศึกษา

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๗ รัฐบาลตระหนักดีว่าความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชน ทั้งเรื่องปัญหานี้สินรายได้ ค่าครองชีพ รวมทั้งความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม คือ ปัญหาเร่งด่วนที่รัฐบาลจะต้องเร่งสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ ด้วยการแก้หนี้ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้กระตุ้นเศรษฐกิจ และแก้ไขปัญหาที่กระทบความมั่นคงของสังคม เพื่อนำความหวังของคนไทยกลับมาให้เร็วที่สุด โดยมีนโยบายเร่งด่วนที่จะดำเนินการทันทีดังนี้

๑. รัฐบาลจะผลักดันให้เกิดการปรับโครงสร้างหนี้ทั้งระบบ โดยเฉพาะกลุ่มสินเชื่อบ้านและรถ ช่วยเหลือลูกหนี้ทั้งในระบบและนอกระบบ ภายใต้ปรัชญา ที่จะไม่ขัดต่อวินัยทางการเงินและไม่ทำให้เกิดภาวะภัยทางจริยธรรม (Moral Hazard) ของผู้มีภาระหนี้สิน ควบคู่กับการเพิ่มความรู้ทางการเงินและส่งเสริมการออมในรูปแบบใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนไทย โดยจะดำเนินนโยบายผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ธนาคารพาณิชย์ และบริษัทบริหารสินทรัพย์

๒. รัฐบาลจะดูแลและส่งเสริมพร้อมกับปกป้องผลประโยชน์ ของผู้ประกอบการไทยโดยเฉพาะ SMEs จากการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมของคู่แข่งทางการค้าต่างชาติ โดยเฉพาะผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์และการแก้ไขปัญหาหนี้ของ SMEs เช่น การพักหนี้ การจัดทำ Matching Fund ซึ่งเป็นการลงทุนร่วมกันระหว่างรัฐบาลและเอกชน เพื่อประคับประคองให้กลับมาเป็นกลไกที่แข็งแกร่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

๓. รัฐบาลจะเร่งออกมาตรการเพื่อลดราคาค่าพลังงานและสาธารณูปโภค ปรับโครงสร้างราคาพลังงานควบคู่กับการเร่งรัดจัดทำ ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำสัญญาซื้อขายพลังงานได้โดยตรง (Direct PPA) รวมทั้งการพัฒนา ระบบสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อความมั่นคงทางยุทธศาสตร์ของประเทศ (Strategic Petroleum Reserve: SPR) สำรวจหาแหล่งพลังงานเพิ่มเติม และการเจรจาประเด็นพื้นที่ทับซ้อนกับกัมพูชา (OCA) เพื่อลดต้นทุนด้านพลังงาน พร้อมทั้งผลักดันการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนสาธารณะ (Mass Transit) และการกำหนดโครงสร้างอัตราค่าโดยสารร่วม ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อบรรเทาภาระค่าเดินทาง

๔. รัฐบาลจะสร้างรายได้ใหม่ของรัฐด้วยการนำเศรษฐกิจนอกระบบภาษี (Informal Economy) และเศรษฐกิจใต้ดิน (Underground Economy) เข้าสู่ระบบภาษี ที่คาดว่าจะมีมูลค่าสูงกว่าร้อยละ ๕๐ ของ GDP เพื่อนำไปจัดสรรสวัสดิการด้านการศึกษา สาธารณสุข และสาธารณูปโภค รวมทั้งอุดหนุนค่าใช้จ่ายขั้นพื้นฐานของประชาชน พร้อมทั้ง จะปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๕. รัฐบาลจะเร่งกระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้น ให้เกิดการใช้จ่ายใช้สอย ควบคู่กับการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายและเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มเปราะบางเป็นลำดับแรก และผลักดันโครงการดิจิทัลวอลเล็ต (Digital Wallet) ซึ่งจะเป็นการวางรากฐานเศรษฐกิจดิจิทัล และพัฒนาศูนย์ข้อมูลภาครัฐ ที่มุ่งการพัฒนา นโยบายที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน พร้อมเพิ่มโอกาสในการเข้าถึง แหล่งทุนเพื่อการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน และการประกอบอาชีพ

๖. รัฐบาลจะยกระดับการทำเกษตรแบบดั้งเดิมให้เป็นเกษตรทันสมัย โดยใช้แนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” นำเทคโนโลยีด้านการเกษตร (Agri-Tech) เช่น เกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) และเทคโนโลยีด้านอาหาร (Food Tech) มาใช้ พัฒนาอาชีพด้านการเกษตร ประมง ปศุสัตว์ และอาชีพที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร รวมถึงการคว่ำโอกาสในตลาดใหม่ ๆ รวมทั้งอาหารฮาลาล และฟื้นฟูนโยบาย “ครัวไทยสู่ครัวโลก” ซึ่งเป็นจุดเด่น

ของประเทศไทยเพื่อตอบสนองความต้องการของโลก ด้านความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) และเร่งเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและราคาพืชผล การเกษตร รวมทั้งเพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกร

๗. รัฐบาลจะเร่งส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้วยการสานต่อความสำเร็จ ในการปรับโครงสร้างการตรวจลงตราทั้งหมดของประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ขอวีซ่า เช่น กลุ่มผู้เข้าร่วมงานแสดงสินค้านานาชาติ (MICE) และกลุ่มชาวต่างชาติที่ทำงานทางไกล (Digital Nomad) ซึ่งสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวถึง ๑.๘๙๒ ล้านล้านบาท ในปี ๒๕๖๖ โดยส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เพิ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man-made Destinations) เช่น สวนน้ำ สวนสนุก ศูนย์การค้า สถานบันเทิงครบวงจร (Entertainment Complex) นำคอนเสิร์ต เทศกาล และการแข่งขันกีฬา ระดับโลกมาจัดในประเทศไทย รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองน่าเที่ยว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและเม็ดเงินมหาศาลที่จะกระจาย ลงสู่ผู้ประกอบการภายในประเทศได้อย่างรวดเร็ว

๘. รัฐบาลจะแก้ปัญหายาเสพติดอย่างเด็ดขาดและครบวงจร เริ่มตั้งแต่การตัดต้นตอการผลิตและจำหน่ายด้วยการร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน การสกัดกั้น ควบคุมการลักลอบนำเข้าและตัดเส้นทางการลำเลียงยาเสพติด การปราบปรามและการยึดทรัพย์ ผู้ค้าอย่างเด็ดขาด การค้นหาผู้เสพในชุมชนเพื่อเข้าสู่กระบวนการรักษา ตลอดจนการบำบัดรักษา ผู้ติดยาเสพติด การฝึกอาชีพ การศึกษา และการฟื้นฟูสภาพทางสังคม รวมทั้งมีระบบติดตามดูแล ช่วยเหลือ เพื่อไม่ให้กลับไปสู่วงจรยาเสพติดอีก เพื่อคืนคนคุณภาพกลับสู่สังคม

๙. รัฐบาลจะเร่งแก้ปัญหาอาชญากรรม อาชญากรรมออนไลน์/ มิจฉาชีพ และอาชญากรรมข้ามชาติเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประชาชน โดยการเพิ่มศักยภาพ และประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามแก๊งคอลเซ็นเตอร์และรับมือกับอาชญากรรมออนไลน์ อย่างรวดเร็ว ช่วยเหลือเหยื่อของมิจฉาชีพอย่างทันท่วงทีโดยผนึกกำลังกับประเทศเพื่อนบ้าน และสร้างกลไกการร่วมรับมือของธุรกิจผู้ประกอบการโทรคมนาคมและธนาคารพาณิชย์

๑๐. รัฐบาลจะส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ และจัดสวัสดิการสังคม ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป สร้างความเท่าเทียมทางโอกาสและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางที่สำคัญ ได้แก่ คนพิการ ผู้สูงอายุ กลุ่มชาติพันธุ์ บุคคลไร้รัฐไร้สัญชาติ เพื่อให้สามารถเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการของรัฐได้โดยสะดวกตามที่กฎหมายบัญญัติ

นโยบายด้านการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๕ มาตรา ๕๔ และยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ ๑) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝัง ค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ ๒) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ๓) ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ และ ๔) การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

๔. นโยบายการศึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ภายใต้แนวทางการทำงาน “จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน” เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งการเรียนการสอนจำเป็นต้องเริ่มจากความสุขทั้งผู้เรียน ผู้สอน และผู้ปกครอง เมื่อมีความสุขจะส่งผลให้การเรียนดีขึ้น เมื่อการเรียนดีขึ้นจะส่งผลกลับไปทำให้มีความสุขมากยิ่งขึ้น โดยนโยบายแบ่งเป็น ๒ เรื่องหลัก คือ นโยบายที่เน้นหนักในการทำงาน และนโยบายที่ต้องเร่งดำเนินการ

นโยบายที่เน้นหนักในการทำงาน : ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา ๔ ด้าน

๑. ปรับวิธีการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดขั้นตอนมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ด้วยการปรับระบบการประเมินวิทยฐานะที่เน้นตามสภาพจริง ลดการทำเอกสาร-ขั้นตอนการประเมิน ไม่ซับซ้อนและเป็นธรรม

๒. ครูและบุคลากรทางการศึกษาคืนถิ่น สามารถโยกย้ายกลับภูมิลำเนาด้วยความโปร่งใส ไม่มีการ ซื้อขายตำแหน่ง พร้อมสำรวจครูขาดแคลนในแต่ละพื้นที่ตามภูมิลำเนาเดิม

๓. แก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการวางแผนการใช้เงินและการเก็บออมเงิน น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีพ รวมทั้งเร่งช่วยเหลือกลุ่มลูกหนี้ NPL โดยเร่งด่วน

๔. จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการ ๑ ครู ๑ Tablet ด้วยการสนับสนุน จัดหาอุปกรณ์ ในการ ช่วยจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมโยงระบบออนไลน์รองรับการใช้งานให้เพียงพอ กับจำนวนครูผู้สอน

นโยบายที่ต้องเร่งดำเนินการ : ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง ๖ ด้าน

๑. เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา Anywhere Anytime เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ๑ นักเรียน ๑ Tablet ด้วยการส่งเสริมบทบาทภาคเอกชน (สถานประกอบการ) ให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุน และจัดการศึกษา โดยให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสมในระหว่างการเรียนรู้หรือฝึกอาชีพ นำแพลตฟอร์มการเรียนรู้ แห่งชาติมาผสมผสานการเรียนการสอนแบบเดิมในห้องเรียนกับการเรียนการสอนออนไลน์ (Hybrid Education) ผู้เรียนจะมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และขยาย การเรียนรู้ไปถึงประชาชนทุกช่วงวัยทั่วประเทศให้มีโอกาสทางการศึกษา เข้าถึงเนื้อหาสาระที่มีคุณภาพ ตลอดจนพัฒนาการศึกษาผ่านระบบการสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank System) เพื่อเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนและประชาชนได้เรียนและทำงานไปในเวลาเดียวกัน

๒. อำเภอบาง ๑ โรงเรียนคุณภาพ ด้วยการจัดให้มีการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพต้นแบบอย่างน้อย ๑ โรงเรียนในแต่ละอำเภอหรือเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำร่องการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ สนับสนุนโครงสร้าง พื้นฐาน สื่อ อุปกรณ์ และงบประมาณในการปรับปรุงสภาพแวดล้อม อีกทั้งจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ทุกปีงบประมาณ

๓. ระบบแนะแนวการเรียนรู้ (Coaching) และเป้าหมายชีวิต ด้วยการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโลก โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกระดับการศึกษาให้มีทักษะที่เหมาะสม และจำเป็นต่อการดำรงชีวิตและมีหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้มี รายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน อีกทั้งจัดให้มีระบบ แนะแนวตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบแนวทางการเรียนและเป้าหมาย ชีวิตที่ตนเองชอบสามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดระยะเวลาการเรียน

๔. การจัดทำระบบวัดผลรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่ม เพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ ด้วยการนำหน่วยกิตที่สะสมมาเทียบคุณวุฒิ รับรองมาตรฐาน วิชาชีพเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสายอาชีวศึกษา สามารถขอ การรับรองมาตรฐานวิชาชีพได้ในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีทางเลือกที่จะมีรายได้ ระหว่างเรียนควบคู่กับการทำงานไปพร้อมกัน

๕. การจัดทำระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนที่มี ความสามารถเป็นเลิศ ไม่ต้องเสียเวลาเรียนในระบบ ด้วยการจัดทำระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการ เรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์หรือสมรรถนะจากระบบเดียวกัน แต่ต่างสถานศึกษา หรือจากระบบหนึ่ง ไปสู่อีกระบบหนึ่งหรือจากต่างประเทศ เพื่อใช้ประโยชน์ในการเข้าศึกษาหรือการรับรองระดับการศึกษาต่าง สถานศึกษาหรือต่างระบบได้

๖. มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) ด้วยการจัดการอาชีวศึกษาระดับ วิชาชีพอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับเทคนิค โดยมุ่งเน้นการผลิตและพัฒนาากำลังคน ในสาขาที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ที่ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเน้นรูปแบบการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อสร้างทักษะอาชีพและ ทักษะชีวิต ให้ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษามีความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพได้ทันต่อความต้องการกำลังคน ของประเทศ และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

๕. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ เป็นการวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษา ของประเทศ ในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยทุกช่วงวัยให้เต็มตามศักยภาพ สามารถ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการขับเคลื่อนภายใต้วิสัยทัศน์ **“คนไทย ทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ ๒๑”** โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ๔ ประการ คือ ๑) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการ การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ๒) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่ สอดคล้องกับทศวรรษที่ ๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ ๓) เพื่อการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคีและร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การ พัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ ๔) เพื่อนำประเทศไทยก้าวหน้าข้ามกับดัก ประเทศที่มี รายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง

แผนการศึกษาแห่งชาติ วางเป้าหมายไว้ ๒ ด้าน คือ

๑. เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้มีคุณลักษณะและทักษะ การเรียนรู้ ในศตวรรษที่ ๒๑

๒. เป้าหมายของการจัดการศึกษา ๕ ประการ ได้แก่ ๑) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และมี มาตรฐานอย่างทั่วถึง ๒) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม ๓) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มศักยภาพ ๔) ระบบการบริหาร จัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและ บรรลุเป้าหมาย ๕) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่พลวัตและบริบท ที่เปลี่ยนแปลง

ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์หลักที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ มีเป้าหมาย

๑) คนทุกช่วงวัยมีความรักในสถาบันหลักของชาติและยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๒) คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษได้รับการศึกษา และเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ

๓) คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแลป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การผลิตและการพัฒนากำลังคนการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศ มีเป้าหมาย

๑) กำลังคนที่ทักษะที่สำคัญ จำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและ พัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๒) สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาลิขิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญเป็นเลิศเฉพาะด้าน

๓) การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีเป้าหมาย

๑) ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นใน ศตวรรษที่ ๒๑

๒) คนทุกช่วงวัย มีทักษะ ความรู้ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐาน วิชาชีพและ พัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ

๓) สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและ มาตรฐาน

๔) แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐานและประชาชน สามารถเข้าถึง โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

๕) ระบบและกลไกการวัด การติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพ

๖) ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้มาตรฐานระดับสากล

๗) ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา มีเป้าหมาย

๑) ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

๒) การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษาสำหรับทุกช่วงวัย ๓) ระบบข้อมูลรายบุคคล และสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้องเป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตาม ประเมิน และรายงานผล

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมาย

๑) คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมมีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

๒) หลักสูตร แหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวความคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

๓) การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ : การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการการศึกษา มีเป้าหมาย

๑) โครงสร้าง บทบาทและระบบการบริหารจัดการการศึกษามีความคล่องตัวชัดเจนและสามารถ ตรวจสอบได้

๒) ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

๓) ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน และพื้นที่

๔) กฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกัน ของผู้เรียน สถานศึกษาและความต้องการกำลังแรงงานของประเทศ

๕) ระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นธรรม สร้างขวัญ กำลังใจและ ส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

๖. แผนปฏิบัติการของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติการของกระทรวงศึกษาธิการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนที่ใช้เป็นกรอบ แนวทาง และเป้าหมายการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานหรือ แผนงาน/โครงการสำคัญ ที่เกี่ยวข้องหรือเป็นบทบาทหรือภารกิจของ ศธ. เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของประเทศไทยตามยุทธศาสตร์ชาติ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

วิสัยทัศน์ “ภายในปี ๒๕๗๐ ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะที่จำเป็น พร้อมเรียนรู้ตลอดชีวิต และปรับตัวสอดคล้องกับวิถีชีวิตโลกยุคใหม่”

พันธกิจ

๑. พัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน

๒. สร้างโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

๓. ผลิต พัฒนา และสร้างเสริมศักยภาพกำลังคนที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน และ ความต้องการของประเทศ

๔. ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ ที่สามารถนำไปใช้ ประโยชน์สำหรับการพัฒนาทางการศึกษา สังคม หรือสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ

๕. พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

ประเด็นยุทธศาสตร์

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การจัดการศึกษาเพื่อการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพตามหลัก

ธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์

๑. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติค่านิยมที่ถูกต้องและเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน สามารถปรับตัวรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้ตามสถานการณ์
๒. ผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาทักษะ สมรรถนะวิชาชีพตามความต้องการ ของตลาดแรงงานและสนับสนุนการพัฒนาประเทศ
๓. ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานของชาติ มีทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
๔. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพและได้รับการ ส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี
๕. มีผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาการศึกษา สังคม หรือสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ
๖. ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย มีหลักประกันในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอด ชีวิตอย่างทั่วถึง เสมอภาค และเหมาะสม
๗. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีความตระหนักในการดำเนินชีวิตที่ เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๘. ระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และทันสมัย

๗. แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จังหวัดอุบลราชธานี

แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จังหวัดอุบลราชธานี ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ มุ่งเน้นการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ การจัดการศึกษาให้มีความเท่าเทียมกัน และยกระดับคุณภาพการศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะที่สำคัญและจำเป็นในโลกยุคใหม่ รวมถึงการส่งเสริมความสามารถตามความถนัด ตลอดจนตอบสนองความต้องการพัฒนาของพื้นที่ ภายใต้กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาจังหวัด อุบลราชธานี

วิสัยทัศน์

ศูนย์กลางการศึกษานานาชาติกลุ่มแม่น้ำโขง จัดการศึกษารูปแบบบูรณาการ ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ และสืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

พันธกิจ

๑. ส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐและเอกชนจัดการศึกษาแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการน้อมนำศาสตร์พระราชและพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ
๒. ส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องและรองรับ กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

๓. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพของคนให้สามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างต่อเนื่อง
๔. เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพ เสมอภาค และ เท่าเทียม
๕. ส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานทางการศึกษาจัดกระบวนการเรียนการสอน สร้างความรู้ความเข้าใจ ให้ผู้เรียน มีความตระหนักในการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๖. พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพ การศึกษา และบูรณาการการศึกษาเชิงพื้นที่
๗. ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมหล่อหลอมกับวิถีชีวิต

ประเด็นยุทธศาสตร์

๑. เสริมสร้างการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ
๒. เสริมสร้างพัฒนากำลังคน การวิจัย และคิดค้นนวัตกรรมการศึกษา เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
๓. พัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยให้มีคุณภาพ
๔. สร้างโอกาส ความเสมอภาค และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
๕. ส่งเสริมและจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๖. พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อสืบสานศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและประเทศชาติ

เป้าประสงค์รวม

๑. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจ ปลุกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง และเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน สามารถปรับตัวรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้
๒. ผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาทักษะ สมรรถนะวิชาชีพ ตามความต้องการ ของตลาดแรงงานในพื้นที่
๓. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจตามมาตรฐานวิชาชีพ และได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี
๔. ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค ตามศักยภาพเฉพาะบุคคล มีสมรรถนะและทักษะการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่
๕. หน่วยงานทางการศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และกิจกรรมส่งเสริมการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๖. หน่วยงานทางการศึกษามีระบบบริหารและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการ บูรณาการเชื่อมโยง และตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาล

๘. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

เป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) หรือเป้าหมายการ พัฒนาของโลก “The Global Goals” เป็นความพยายามที่จะขจัดความยากจน ความไม่เท่าเทียม และสิ่งที่จะ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศ ในขณะที่จะไม่ทิ้งให้ใครอยู่ข้างหลัง โดยได้กำหนดเป้าหมาย หลัก ๑๗ เป้าหมาย ประกอบด้วย

- ๑) ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่
- ๒) ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรม ที่ยั่งยืน
- ๓) สร้างหลักประกันการมีสุขภาพที่ดี และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกช่วงวัย
- ๔) สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุน โอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ๕) บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศ และเพิ่มบทบาทของสตรีและเด็กหญิงทุกคน
- ๖) สร้างหลักประกันเรื่องน้ำและการสุขาภิบาล ให้มีการจัดการอย่างยั่งยืนและมีสภาพพร้อมใช้ สำหรับทุกคน
- ๗) สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน

๘) ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ และมีผลผลิตภาพ และการมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน

๙) สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม ที่ครอบคลุม และยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม

๑๐) ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ

๑๑) ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ มีความครอบคลุม ปลอดภัย ยืดหยุ่นต่อการ เปลี่ยนแปลงและ ยั่งยืน

๑๒) สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

๑๓) ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

๑๔) อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนา ที่ยั่งยืน

๑๕) ปกป้อง ปันฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน ต่อสู้การ กลายสภาพ เป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความ หลากหลายทางชีวภาพ

๑๖) ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและ สร้าง สถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ

๑๗) เสริมความแข็งแกร่งให้แก่งlobalการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการ พัฒนาที่ ยั่งยืน

กระทรวงศึกษาธิการได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบและประสานงานหลักการขับเคลื่อน เป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืน “เป้าหมายที่ ๔ สร้างหลักประกันว่า ทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และ สนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต” ซึ่งภายใต้เป้าหมายนี้ มีเป้าหมายย่อย ๑๐ เป้าหมาย ได้แก่

๔.๑ สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษาที่มี คุณภาพ เท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย นำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิภาพ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

๔.๒ สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนา การดูแล และการจัดการศึกษา ระดับก่อน ประถมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษา ระดับประถมศึกษา ภายใน ปี พ.ศ. ๒๕๗๓

๔.๓ สร้างหลักประกันให้ชายและหญิงทุกคนเข้าถึงการศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึง มหาวิทยาลัยที่มี คุณภาพ ในราคาที่สามารถจ่ายได้ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

๔.๔ เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่เกี่ยวข้องจำเป็น รวมถึงทักษะทางด้านเทคนิคและ อาชีพสำหรับการจ้างงาน การมีงานที่มีคุณค่า และการเป็นผู้ประกอบการ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

๔.๕ ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศด้านการศึกษา และสร้างหลักประกันว่ากลุ่มที่เปราะบางซึ่งรวมถึง ผู้พิการ ชนพื้นเมือง และเด็ก เข้าถึงการศึกษาและการฝึกอาชีพทุกระดับอย่างเท่าเทียม ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

๔.๖ สร้างหลักประกันว่าเยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ทั้งชายและหญิงในสัดส่วนสูง สามารถอ่านออก เขียนได้และ คำนวณได้ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

๔.๗ สร้างหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับส่งเสริมการพัฒนา ที่ยั่งยืน รวมไปถึง การศึกษาสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนและการมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาค ระหว่างเพศ การส่งเสริม วัฒนธรรมแห่งความสงบสุขและการไม่ใช้ความรุนแรง การเป็นพลเมืองของโลก และ ความชื่นชมในความหลากหลายทาง วัฒนธรรมและการที่วัฒนธรรมมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใน ปี พ.ศ. ๒๕๗๓

๔.๘ สร้างและยกระดับสถานศึกษา ตลอดจนเครื่องมือและอุปกรณ์การศึกษาที่อ่อนไหวต่อเด็กผู้พิการและเพศ กว้าง และจัดให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ปลอดภัยปราศจากความรุนแรง ครอบคลุม และมีประสิทธิภาพสำหรับทุก คน

๔.๙ เพิ่มจำนวนทุนการศึกษาทั่วโลกที่ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะประเทศพัฒนาน้อยที่สุด รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก และประเทศในทวีปแอฟริกา เพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รวมถึง การฝึกอาชีพ และ โปรแกรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านเทคนิค วิศวกรรม และวิทยาศาสตร์ ในประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๔.๑๐ เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณวุฒิ รวมถึงการดำเนินการผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศในการฝึกอบรมครู ในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

๙. พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

ในอดีตที่ผ่านมา การจัดการศึกษาของประเทศไทยต้องประสบกับสภาพปัญหาหลายประการ อันจะ เห็นได้จากผล การศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนในมิติต่าง ๆ โดยคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูป การศึกษา พบปัญหาสำคัญ ๓ ประการ คือ ๑) ยังไม่มีการบูรณาการการทำงาน ระหว่างองค์กรที่ทำหน้าที่ในด้านหลักสูตร สื่อการสอน การทดสอบและ การประเมินผล การบริหาร บุคลากรครู การเงิน และการบริหาร จัดการ ๒) ยังขาดกลไกและกระบวนการนำนโยบายไป ปฏิบัติ (Policy implementation) และ ๓) นวัตกรรม การเรียนรู้และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะโรงเรียน บางแห่ง ไม่ได้ ขยายผลทั้งระบบการศึกษา จากสภาพปัญหา ดังกล่าวข้างต้น ได้นำมาสู่การเสนอและการตราพระราชบัญญัติพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้น

พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้มีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เป็นพื้นที่ปฏิรูปการ บริหารและการจัดการศึกษาเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษา อันเป็นการนำร่องในการ กระจายอำนาจและให้ อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาโลกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในพื้นที่ รวมทั้งมีการขยายผลนวัตกรรมการศึกษาไปใช้ใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่นๆ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

๑) คิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ของผู้เรียน รวมทั้งเพื่อดำเนินการให้มีการขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่น

๒) ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา

๓) กระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔) สร้างและพัฒนาโลกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

การบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ในแต่ละพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา มีคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จำนวนไม่เกิน ๒๑ คน ประกอบด้วย ผู้ว่า ราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ และกรรมการอื่นซึ่งอย่างน้อยต้อง ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่งจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการ ผลิตและพัฒนาครู ผู้แทนองค์กรเอกชนและ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ โดย**คณะกรรมการขับเคลื่อน**มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

๑) กำหนดยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

๒) ประสานให้หน่วยงานทางการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐและเอกชน ดำเนินการ ร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงาน

๓) ประสานให้หน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะให้การสนับสนุนทางเทคนิคในการจัดทำสื่อการสอน จัดการ เรียนรู้ในรูปแบบใหม่ พัฒนาคู่มือ จัดระบบการประเมินและวัดผล และการอื่นที่จำเป็นสำหรับ พัฒนานวัตกรรม การศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

๔) นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติไปปรับใช้กับ การจัดการศึกษาในสถานศึกษานำร่องให้เหมาะสมกับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

๕) ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษานำร่อง อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสมกับสภาพในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

๖) จัดให้มีการออกแบบการทดสอบผู้เรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

๗) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ และติดตามสถานศึกษานำร่องเพื่อให้จัดการเรียนการสอน ที่มีคุณภาพ และเกิดการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

๘) เสริมสร้างและเตรียมความพร้อมให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในการเป็นสถานศึกษานำร่องหรือในการนำนวัตกรรมการศึกษาไปใช้ในการจัดการศึกษา

๙) เพิ่มขีดความสามารถให้แก่หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อการพัฒนา นวัตกรรมการศึกษาหรือนำนวัตกรรมการศึกษาไปใช้ ๑๐) จัดให้มีการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษานำร่อง

๑๑) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการแทนหรือปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนมอบหมาย

๑๒) รายงานผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษารวมทั้ง ปัญหาและอุปสรรคในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาต่อคณะกรรมการนโยบาย

๑๓) หน้าที่และอำนาจที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการขับเคลื่อน

๑๔) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

สถานศึกษานำร่อง

การเป็นสถานศึกษานำร่อง ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑) สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบ จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒) สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นต้นสังกัด

๓) สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของเอกชน ให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา และกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชนในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหรือสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด แล้วแต่กรณี ซึ่งเมื่อได้ดำเนินการแล้ว ให้ขออนุมัติต่อคณะกรรมการขับเคลื่อน

พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นโอกาสทองของโรงเรียนนำร่องและจังหวัด ในการจัดการศึกษาที่ตอบโจทย์พื้นที่ ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

พ.ร.บ. พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562
โอกาสของจังหวัดในการจัดการศึกษาตอบโจทย์พื้นที่

- สามารถเลือกใช้นวัตกรรมได้อย่างอิสระเพื่อเพิ่มคุณภาพผู้เรียน
- มีอิสระในการเลือกซื้อสื่อหนังสือตำราตามกรอบหลักสูตรของพื้นที่
- ลด ละ เลิกโครงการที่เพิ่มภาระงานครูและส่งผลเสียต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
- สร้างหลักเกณฑ์ที่ประกันคุณภาพแนวใหม่ อาจไม่อิงการประเมินของ สมศ.
- มีช่องทางผลักดันการบริหารงานบุคคลให้เหมาะสมกับพื้นที่
- มีโครงสร้างการทำงานเอื้อต่อการสร้างนวัตกรรมเชิงพื้นที่
- ปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ ได้ ไม่ติดตัวชี้วัด
- ออกแบบการทดสอบเฉพาะพื้นที่ได้ อาจไม่ใช้ O-NET/NT
- สถานศึกษาได้งบประมาณเป็นวงเงินรวม (Block Grant) ตามความจำเป็นและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

โอกาสของจังหวัด
ตอบโจทย์พื้นที่

(ที่มาภาพ: <https://www.edusandbox.com/>)

พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพใน ๕ มิติ ที่ปรากฏชัด ได้แก่

- ๑) การขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในเรื่อง การพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพคน
- ๒) การศึกษา ผู้เรียนได้รับการพัฒนาครบสมบูรณ์ในทุกด้านทั้งทางด้านทัศนคติ ทักษะ และความรู้
- ๓) เศรษฐกิจเกิดการเตรียมความพร้อมของคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะและคุณลักษณะทางอาชีพที่จำเป็น ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัด
- ๔) สังคม ช่วยลดความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาและลดช่องว่างของโอกาสทางการศึกษา ทางสังคม
- ๕) การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศและการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา

ทั้งนี้ ความสำเร็จทั้งหมดจะเกิดขึ้นได้ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ และความตั้งใจอย่างแรงกล้า ของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ที่จะมาร่วมคิด ร่วมออกแบบและจัดการศึกษาเชิงพื้นที่อย่างจริงจัง เพื่อให้เด็ก เยาวชน คนในพื้นที่ได้รับโอกาสทางการศึกษา มีคุณภาพการเรียนรู้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ และจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

การขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

ที่ผ่านมาจังหวัดอุบลราชธานี มีความท้าทายในการจัดการศึกษา หลายประการ อาทิ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน (ผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาสในชนบทยังมีเป็นจำนวนมากขาดโอกาสในการศึกษาที่ สูงขึ้นกว่าระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความเหลื่อมล้ำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนขนาดใหญ่ในเมือง กับโรงเรียนขนาดเล็กในชนบทยังแตกต่างกันมาก ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ จังหวัดอุบลราชธานี ตระหนักและมองเห็น ความท้าทาย การเข้าร่วมพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เป็นความหวังของการจัดการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ ที่จะ ส่งผลให้โรงเรียนพัฒนาตนเอง ยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม รวมทั้งเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มั่นคง และยั่งยืน

จังหวัดอุบลราชธานี เข้าร่วมพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การกำหนดพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ผ่านมามีดำเนินกิจกรรม ขับเคลื่อนสำคัญ ดังนี้

๑. การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อออกแบบและขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โดยใช้กระบวนการประเมินเชิงพัฒนา (Developmental Evaluation) จังหวัดอุบลราชธานี

๒. การประชุมสร้างการรับรู้ “แนวทางการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี” ประจำปี ๒๕๖๖

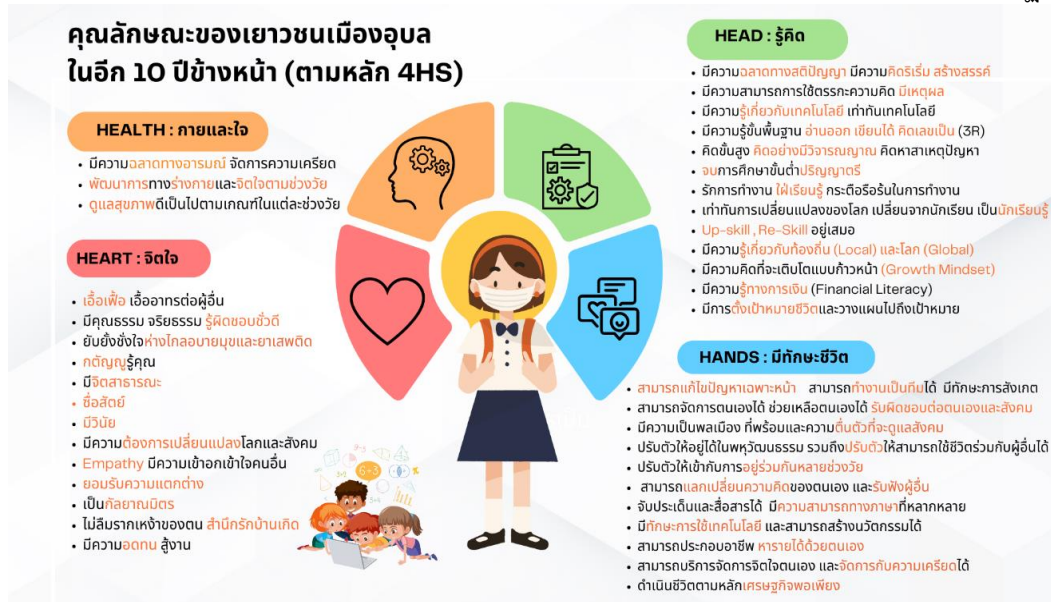
๓. การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี โดยในระยะ เริ่มต้นของการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา คณะกรรมการขับเคลื่อนได้มอบนโยบายให้สถานศึกษา นำร่องที่มีความพร้อมได้ดำเนินการปรับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้สอดคล้องกับ บริบทของสถานศึกษา ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning รวมทั้งคิดค้น พัฒนานวัตกรรม การศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา

การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อออกแบบและขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โดยใช้กระบวนการประเมินเชิงพัฒนา (Developmental Evaluation) ได้ระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ในจังหวัด ได้แก่ ภาคการศึกษา ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม เด็กและ เยาวชน โดยมีประเด็นสำคัญในการระดมความคิดเห็น ดังนี้

๑. ศักยภาพและฐานทุนของจังหวัดอุบลราชธานี โดยโจทย์ที่ทุกภาคส่วนต้องออกแบบร่วมกัน คือ เป้าหมายในการพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี ในอีก ๑๐ ปีข้างหน้า ผลจากการระดมความคิดเห็นปรากฏดัง แผนภาพ

๒. ภาพในฝันของคนในจังหวัดอุบลราชธานี โจทย์ คือ คนรุ่นใหม่ในจังหวัดควรมีคุณลักษณะ และความสามารถอย่างไร จึงจะทำให้ภาพอนาคตในการพัฒนาจังหวัดเป็นจริง ผลจากการระดมความคิดเห็น ปรากฏดังแผนภาพ

๓. โรงเรียนและห้องเรียนในอนาคต โจทย์ คือ จากที่เราเห็นภาพอนาคตของเมืองและคนรุ่นใหม่ ใน ๑๐ ปีข้างหน้า แล้ว ท่านต้องการเห็นโรงเรียนและห้องเรียนปรับเปลี่ยนอย่างไร ผลจากระดมความคิดเป็น ปรางค์ดั่งแผนภาพ

๔. เป้าหมายที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ผลจากการระดมความคิดเห็นในภาพรวม สรุปได้ว่า การขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัด อุบลราชธานี มีเป้าหมายให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน ๕ ด้าน ดังนี้

๑) ด้านผู้เรียน

๑.๑) ผู้เรียนเป็นผู้มีภูมิรู้ เป็นผู้เรียนที่มีปัญญาที่เฉียบแหลม (Head) มีองค์ความรู้ในศาสตร์ที่สนใจ มีองค์ความรู้ในศาสตร์ที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ ศาสตร์การทอผ้ากาบบัว ศาสตร์การ แกะสลักเทียนพรรษา ศาสตร์การร้องหมอลำ เป็นต้น ผู้เรียนเปลี่ยนเป็นนักเรียนรู้ ในยุคศตวรรษที่ ๒๑ คือ ต้อง “Unlearn” คือ การไม่ยึดติดกับสิ่งที่เรารู้มา ต้องปรับตัวให้ทันตลอดเวลา ต้อง “Relearn” คือ เรียนรู้ สถานการณ์ใหม่ ต้องมีทักษะทางเทคโนโลยี เพราะสิ่งที่เรารู้มันเปลี่ยนไปในบริบทใหม่ ๆ

๑.๒) มีภูมิปัญญา คือ เป็นผู้ที่มีทักษะที่เห็นผล (Hand) มีความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ซึ่งเป็นโจทย์ที่สำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ และมีความสามารถในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ได้

๑.๓) ภูมิธรรม คือ มีจิตใจที่งดงาม (Heart) มีน้ำใจ มีจิตอาสา ช่วยเหลืองานโดยไม่ต้องให้บอก มีความอ่อนน้อมถ่อมตน เคารพผู้ใหญ่

๑.๔) ภูมิฐาน คือ มีสุขภาพที่แข็งแรง (Health) มีบุคลิกภาพที่ดี มีความที่โดดเด่นกล้าแสดงออก

๒) ด้านหลักสูตร

๒.๑) หลักสูตรจังหวัดอุบลราชธานี โดยการนำหลักสูตรแกนกลางไปปรับเป็นหลักสูตรจังหวัด ที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่นวัตกรรม และนำไปใช้กับสถานศึกษานำร่อง มีกรอบหลักสูตรของจังหวัด ที่มาจาก การมีส่วนร่วมของ Active Group ต่าง ๆ ในจังหวัด เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับฐานทุน บริบท และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด และเป็นหลักสูตรครอบคลุม สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ และมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง ๕๑

๒.๒) หลักสูตรของสถานศึกษานำร่อง เป็นหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับกรอบหลักสูตรของจังหวัดและ บริบทของโรงเรียน

๓) พัฒนาระบบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษานำร่อง

๓.๑) สถานศึกษามีระบบการพัฒนาครูในลักษณะชุมชนการเรียนรู้ของครู (Professional Learning Community)

๓.๒) ครูมีความรู้ความสามารถ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ที่สอดคล้องกับเป้าหมายตามหลักสูตรจังหวัด และบริบทท้องถิ่น

๓.๓) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถด้านออกแบบการวัดและประเมินผลผู้เรียน ตามสภาพจริง สอดคล้องกับ KPI ที่กำหนด รวมทั้งการนำผลการประเมินไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

๓.๔) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถด้านการทำวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการจัดการ เรียนรู้ผู้เรียน

๓.๕) สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง

๔) การสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ (Learning Ecosystem)

๔.๑) มีการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างแรงบันดาลใจ มีความมุ่งมั่น เพื่อให้มีชีวิตอยู่ อย่างมีพลังและมีความหมาย (Purposeful Learning)

๔.๒) มีการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการ รังสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ (Generative Learning)

๔.๓) ปรับเปลี่ยนระบบนิเวศการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังจิตสาธารณะ ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้งมี ความเกื้อกูลและแบ่งปัน (Mindful Learning)

๔.๔) มีการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้เพื่อมุ่งการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (Result-Based Learning)

๔.๕) มีการสร้าง Platform การเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ

๕) การสร้างระบบนิเวศการศึกษาที่เอื้อต่อการบริหารจัดการอิสระได้อย่างเต็มที่

๕.๑) มีสร้างกลไกการทำงานร่วมกันของหน่วยงานการศึกษาในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม หน่วยงานภาคเอกชน เพื่อให้เกิดพัฒนานวัตกรรมการศึกษา เพื่อยกระดับ คุณภาพการศึกษา

๕.๒) มีการประสานผู้เชี่ยวชาญเพื่อมาเป็นวิทยากรและให้ความรู้ในด้านการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม การศึกษา

๕.๓) มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

๑๐. แผนยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

วิสัยทัศน์ (Vision)

“อุบลราชธานี...เมืองแห่งการเรียนรู้ ด้วยนวัตกรรมทางการศึกษา สู่วิถีชีวิตที่เป็นสุขอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ (Mission)

๑. พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ที่มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

๒. สร้างระบบบริหารจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของจังหวัดอุบลราชธานี

๓. พัฒนาหลักสูตรจังหวัดเพื่อสร้างศักยภาพคนอุบลราชธานี

๔. ส่งเสริม สนับสนุนครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียนให้มีศักยภาพในการพัฒนานวัตกรรม ทางการศึกษา

๕. สร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

๖. สร้างภาคีเครือข่าย และพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างรัฐ ท้องถิ่น เอกชน และ ภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

เป้าประสงค์

๑. การบริหารจัดการเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายร่วมกันในการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา นำร่องให้เป็นไปตามความต้องการของสถานศึกษา
๒. หน่วยงานทางการศึกษา สถานศึกษามีแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษา เป็นต้นแบบในการสร้าง นวัตกรรม การศึกษา และขยายผลไปใช้กับสถานศึกษาอื่น
๓. การจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ชุมชน และทิศทางการพัฒนาจังหวัด อุบลราชธานี
๔. ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียนมีความสามารถและมีทักษะในการสร้างนวัตกรรม
๕. ผู้เรียนเข้าถึงสิทธิโอกาสทางการศึกษาและได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง
๖. ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการพัฒนา ติดตาม ช่วยเหลือ และส่งเสริมการจัด การศึกษาในพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาระบบการบริหารจัดการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

- ๑.๑ ระบบบริหารจัดการระดับจังหวัด
- ๑.๒ ระบบบริหารจัดการระดับสถานศึกษานำร่อง
- ๑.๓ พัฒนาระบบข้อมูลการบริหารจัดการพื้นที่นวัตกรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องในการบริหารและจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

- ๒.๑ ศึกษาการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรม
- ๒.๒ จัดเตรียมความพร้อมให้สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม
- ๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและนำนวัตกรรมการศึกษาไปใช้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพื้นที่นวัตกรรม

- ๓.๑ ปรับหลักสูตรแกนกลาง ฯ ให้เหมาะสมกับบริบท
- ๓.๒ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องให้เหมาะสมกับบริบท
- ๓.๓ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ฯ
- ๓.๔ ศึกษาแบบการจัดการศึกษาเพื่อวิถีชีวิตที่เป็นสุข

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาคุณภาพและศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

- ๔.๑ พัฒนาครู
- ๔.๒ พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา
- ๔.๓ วิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษานำร่อง

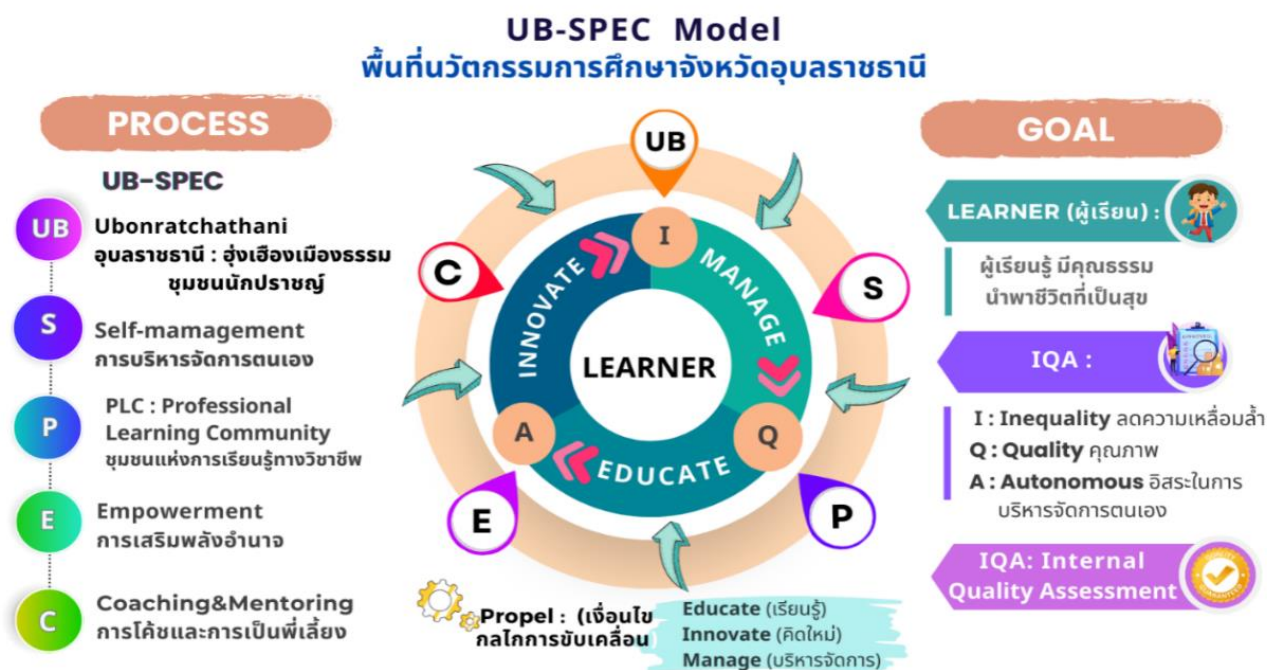
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ สร้างโอกาส ความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

- ๕.๑ ศึกษาแนวทางการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และลดเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
- ๕.๒ นำนวัตกรรมการศึกษาไปปรับใช้ในสถานศึกษาอื่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ สร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

- ๖.๑ พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการ
- ๖.๒ ศึกษาแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม
- ๖.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน

โมเดลการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

๓.๑ กระจายอำนาจในการบริหารตามกรอบของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่การเป็นโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา

๓.๒ พัฒนาองค์กรโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ และพัฒนาระบบการทำงานให้ถูกต้องรวดเร็วและทันสมัย

๓.๓ พัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนสะอาด น่าอยู่ ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข

๓.๔ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ โดยนำกิจกรรมการสอนแบบโครงงานมาสู่ห้องเรียน

๓.๕ พัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมตามวิถีพุทธและน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการเรียนการสอนและชีวิตประจำวัน

๓.๖ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรเครือข่ายต่างๆ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน และการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนและแผนปฏิบัติการประจำปี

๓.๗ ส่งเสริมให้ใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๓.๘ ส่งเสริม สนับสนุนการอบรม ศึกษาดูงานการศึกษาของฝ่ายบริหารและคณะครู เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์แก่บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียน

๓.๙ บริหารงบประมาณโดยยึดหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

๓.๑ วิสัยทัศน์(Vision)

ผู้เรียนมีความรู้ตามมาตรฐาน เสริมสร้างด้านสมรรถนะ คุณลักษณะดีเลิศ เชิดชูประเพณีวัฒนธรรม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เคียงคู่ชุมชน มุ่งเน้นผลผลิต รู้คิดสร้างสรรค์

๓.๒ พันธกิจ(Mission)

๑. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรสถานศึกษา
๒. ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
๓. ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลายและใช้แหล่งเรียนรู้อย่างคุ้มค่า
๔. ส่งเสริมการให้ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
๕. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
๖. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักดำรงชีวิตอย่างพอเพียง บนพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๓ เป้าประสงค์/เป้าหมาย

เป้าประสงค์/เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
๑. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรสถานศึกษา	๑. ร้อยละของผู้เรียนที่มีระดับผลการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายวิชา ๒. ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะกระบวนการในระดับดีขึ้นไป ๓. ร้อยละของผู้เรียนที่มีสุขภาพจิต สุขภาพกายตามเกณฑ์มาตรฐาน ๔. ร้อยละของผู้เรียนที่ร่วมกิจกรรมด้านดนตรี กีฬา ศิลปะ ๕. ร้อยละของผู้เรียนสามารถระบุอาชีพสุจริตในท้องถิ่นได้
๒. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล	๖. ร้อยละของผู้เรียนที่มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ๗. ร้อยละของผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำขึ้นไป
๓. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและพัฒนาตนเองต่อเนื่อง	๘. ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถใช้ Internet สืบค้นข้อมูล ๙. ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถสืบค้นข้อมูลความรู้จากห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้อื่น ๑๐. ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณภาพด้านรักการทำงานในระดับดีขึ้นไป ๑๑. ร้อยละของผู้เรียนที่ร่วมปฏิบัติงานกับผู้อื่น
๔. สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๑๒. สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้ ๑๓. สถานศึกษามีงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนโดยตรงอย่างน้อยปีละ ๑๐ รายการ
๕. ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๑๔. ร้อยละของครูที่มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ๑๕. ร้อยละของครูที่มีเครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ๑๖. ร้อยละของครูที่มีรายงานการวิจัยในชั้นเรียน คนละ ๑ เรื่อง/ภาคเรียนหรือปีการศึกษา
๖. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย	๑๗. สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อมุ่งยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑๘. ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับดีขึ้นไป ๑๙. สถานศึกษามีข้อมูล หลักฐาน การร่วมกิจกรรมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างน้อยภาคเรียนละ ๒ ครั้ง

เป้าประสงค์/เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
๗. สถานศึกษามีการใช้แหล่งเรียนรู้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างคุ้มค่า	๒๐. สถานศึกษามีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดการเรียนรู้อย่างน้อย ๒ ครั้ง/ภาคเรียน ๒๑. สถานศึกษามีการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างน้อยภาคเรียนละ ๒ ครั้งต่อระดับการศึกษา
๘. ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	๒๒. สถานศึกษาจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียน ละ ๒ ครั้ง ๒๓. สถานศึกษามีการจัดแสดงแผนภูมิโครงสร้างของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ๒๔. สถานศึกษามีคู่มือ การปฏิบัติงานของสถานศึกษาครบทุกกลุ่ม/ทุกงาน ๒๕. สถานศึกษามีแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี
๙. ผู้เรียนเกิดความตระหนักและรักในวิถีประชาธิปไตย	๒๖. ผู้เรียนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๒๗. ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นกลุ่มได้อย่างมีคุณภาพ ๒๘. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิถีประชาธิปไตย ๒๙. โรงเรียนมีสถานนักเรียนบริหารโดยนักเรียนโดยครูเป็นที่ปรึกษา ๓๐. กรรมการสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้มีวินัยและให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
๑๐. ผู้เรียนมีความตระหนักและดำรงชีวิตอย่างพอเพียง	๓๑. ผู้เรียนร้อยละ ๘๐ มีเงินออมทรัพย์ ๓๒. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓๓. ผู้เรียนนำความรู้ไปดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียง
๑๑. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจพร้อมเข้าสู่อาเซียน	๓๔. ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเตรียมตัวเข้าสู่อาเซียน ๓๕. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจพร้อมเข้าสู่อาเซียน

กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

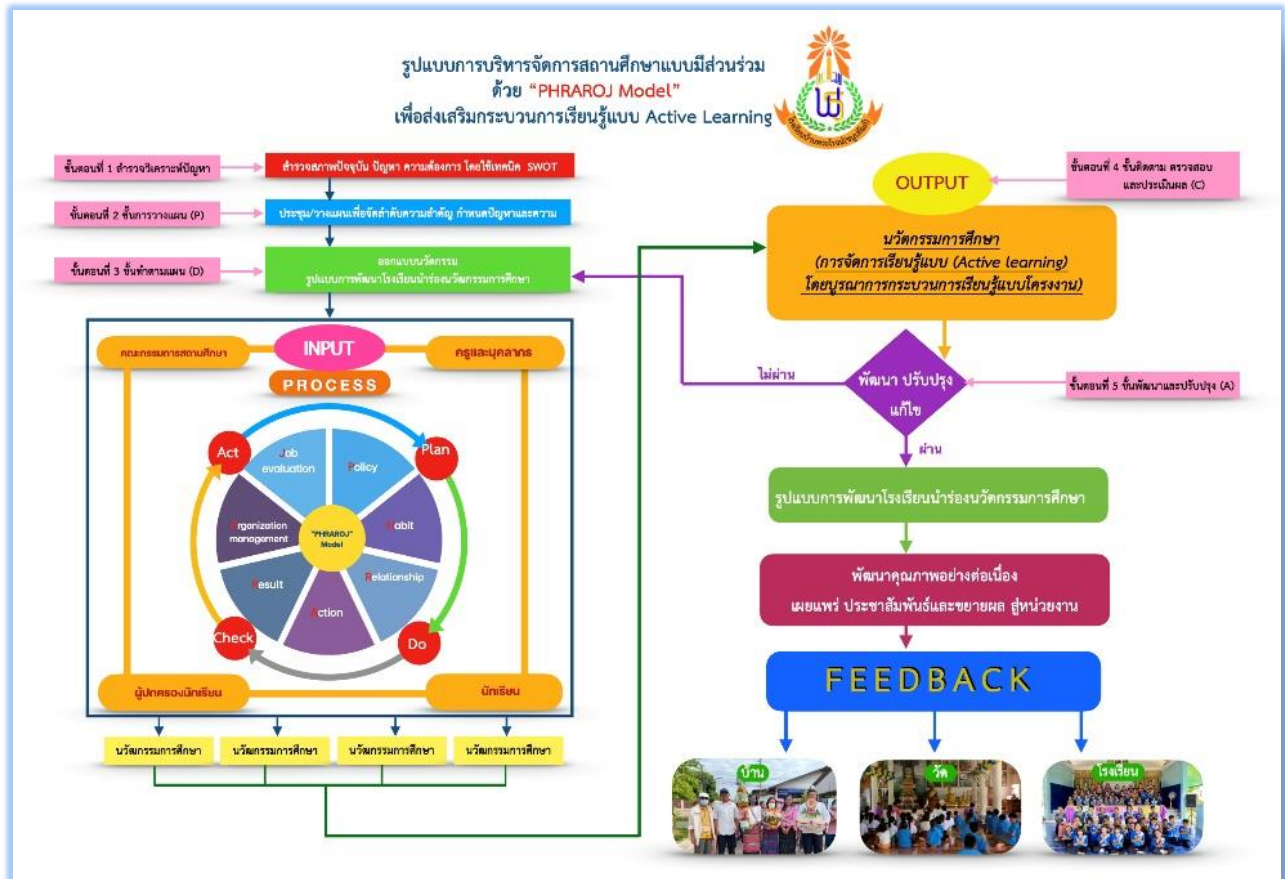
โรงเรียนบ้านพระโจจน์(ชนูปถัมภ์) ได้กำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัดความสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางหรือวิธีการให้หน่วยงานดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ ดังนี้

กลยุทธ์ระดับองค์กร(โรงเรียน)

- พัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นยุคใหม่
- ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม วัฒนธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ
- พัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล
- พัฒนาสุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี และมีความสุขในการเรียน
- พัฒนาแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีแหล่งเรียนรู้และสืบค้นข้อมูล โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างพอเพียง และโรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึก รักความเป็นไทยโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ระดมทรัพยากรกำลัง สร้างภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนาการศึกษา
- สร้างพลังขับเคลื่อนให้โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการศึกษาด้วยระบบคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล

๑๐. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะอาชีพ เพื่อตอบสนองความสนใจและความถนัดของผู้เรียน

รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนนำร่องนวัตกรรมการศึกษา ด้วย “PHRAROJ Model”
เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

PHRAROJ Model หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยใช้รูปแบบประกอบด้วย ๗ องค์ประกอบหลัก ได้แก่

P – Policy การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาขับเคลื่อนนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

H - Habit การมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ให้เกิดการเรียนรู้แบบเชิงรุก และเกิดสมรรถนะ

R – Relationship การสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นในองค์กร

A – Action การลงมือปฏิบัติที่เน้นบทบาทของ ผู้นำ ผู้ตามที่ดี

R – Result การมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะ และคุณภาพของผู้เรียน

O – Organization การบริหารจัดการองค์กรอย่างเป็นระบบ

J – Job Evaluation มีการประเมินผลงาน หรือชิ้นงาน ที่เกิดขึ้น

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

ประเด็นกลยุทธ์	เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	แนวทางการดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	เป้าหมายร้อยละ ปี ๒๕๖๖	เป้าหมายร้อยละ ปี ๒๕๖๗
กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้าง โอกาสทาง การศึกษา	๑. สถานศึกษาตอบสนองความต้องการ ของนักเรียนวัยเรียนทุกคน ๑.๑ จัดทำงานทะเบียนนักเรียน ๑.๒ จัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียน ๑.๓ นักเรียนได้รับการแนะแนว ๑.๔ เด็กพิเศษเรียนร่วมได้รับการดูแลตาม ศักยภาพ ๑.๕ จัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ๑.๖ ส่งเสริมทักษะการทำงานสู่อาชีพ ให้กับนักเรียนตามความถนัดและความ สนใจ	๑. นักเรียนได้รับโอกาสทาง การศึกษา ร้อยละ ๑๐๐	๑. โครงการสร้างโอกาสทาง การศึกษา		
		๑.๑ สถานศึกษามีการจัด กิจกรรมงานทะเบียนนักเรียนที่ ถูกต้องสมบูรณ์ ร้อยละ ๑๐๐	๑.๑ โครงการสำมะโนประชากร	๑๐๐	๑๐๐
		๑.๒ มีการจัดหาทุนการศึกษา ให้กับนักเรียนที่ยากจนให้มี โอกาสได้รับการศึกษา ร้อยละ ๗๐	๑.๒ กิจกรรมจัดหา ทุนการศึกษา		
		๑.๓ สถานศึกษาจัดกิจกรรม แนะแนวให้กับนักเรียน ร้อยละ ๙๐	๑.๓ โครงการแนะแนว	๘๐	๘๕
		๑.๔ เด็กพิเศษเรียนร่วมได้รับ การดูแล ร้อยละ ๑๐๐	๑.๔ กิจกรรมเด็กพิเศษเรียน ร่วม		
		๑.๕ สถานศึกษาจัดระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนตามศักยภาพ ร้อยละ ๙๕	๑.๕ โครงการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	๙๐	๙๕
		๑.๖ สถานศึกษาจัดกิจกรรม เสริมทักษะการทำงานสู่อาชีพ ให้กับนักเรียนตามความถนัด และสนใจ ร้อยละ ๘๐	๑.๖ กิจกรรมเสริมทักษะการ ทำงานสู่อาชีพ กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	๑๐๐	๑๐๐
				๙๐	๙๕
				๗๕	๘๐

ประเด็นกลยุทธ์	เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	แนวทางการดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	เป้าหมายร้อยละ ปี ๒๕๖๖	เป้าหมายร้อยละ ปี ๒๕๖๗
กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนา คุณภาพ การศึกษา	จุดเน้นที่ ๑.๑ พัฒนาการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ตามแนวทางการจัด ประสบการณ์ที่กำหนดในหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย จุดเน้นที่ ๑.๒ ส่งเสริมการนำหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้อย่างมี ประสิทธิภาพ จุดเน้นที่ ๑.๓ พัฒนาความสามารถในการ อ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น และมีนิสัย รักการอ่านอย่างยั่งยืน	๑. เด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการ สมวัยทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา	โครงการส่งเสริมพัฒนาเด็ก ด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญา - โครงการบ้านวิทยุน้อย - โครงการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา - โครงการโรงเรียนคุณธรรม - โครงการแข่งขันกีฬา - กิจกรรมลดเวลาเรียน - โครงการประชาธิปไตยใน โรงเรียน - โครงการวันสำคัญ	๙๐	๙๕
		๑. ผู้เรียนมีคุณภาพตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร		๘๐	๘๐
		๒. ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์		๙๐	๙๕
		๓. ผู้เรียนมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรัก การออกกำลังกาย		๙๐	๙๕
		๔. ผู้เรียนมีจิตสำนึก ในความ เป็นพลเมืองไทย ยึดมั่นใน ระบบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุข		๙๐	๙๕
		๑. ผู้เรียนชั้น ป.๑ อ่านออก เขียนได้	- โครงการสอนซ่อมเสริม - กิจกรรมแข่งขันการอ่าน	๑๐๐	๑๐๐
		๒. ผู้เรียนชั้น ป.๑-๖ อ่านคล่อง และอ่านรู้เรื่อง	- กิจกรรมแข่งขันคณิต - โครงการจัดหาสื่อนวัตกรรม	๘๐	๘๕
		๓. ผู้เรียนชั้นป.๑-๖ เขียนคล่อง		๘๐	๘๕
		๔. ผู้เรียนชั้น ป.๑-๖ คิดเลขเร็ว และมีทักษะกระบวนการ แก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์		๘๐	๘๕

ประเด็นกลยุทธ์	เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	แนวทางการดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	เป้าหมายร้อยละ ปี ๒๕๖๖	เป้าหมายร้อยละ ปี ๒๕๖๗
	จุดเน้นที่ ๓ พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้สามารถตอบสนองทิศทางการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๒. ครูพัฒนาวิชาชีพ ด้วยการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ระดับสถานศึกษาและเครือข่ายสถานศึกษา ๓. ครูออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง(Active Learning) ๔. ครูออกแบบการเรียนรู้โดยบูรณาการ STEM ศึกษา ๕. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ๖. ผู้บริหารผ่านกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทุกปี ๗. ผู้บริหารบุคลากรปฏิบัติงานในหน้าที่ตามกลไกระบบคุณธรรมและหลักธรรมาภิบาล ๑. จัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันหลักของชาติ ๒. สถานศึกษาที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย	- กิจกรรมการสอนแบบ Active Learning - กิจกรรมการสอนแบบ STEM - ส่งครูเข้าอบรมภาษาอังกฤษ - โครงการโรงเรียนคุณธรรม - โครงการโรงเรียนสุจริต - โครงการพัฒนาบุคลากร - โครงการนิเทศภายใน - ผู้บริหารและครูปฏิบัติตามสมรรถนะมาตรฐานวิชาชีพ - กิจกรรมวันสำคัญ - การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ทุกชั้น - หลักสูตรท้องถิ่น - กิจกรรมการแสดงออกทางด้านดนตรี ศิลปะ - โครงการแข่งขันกีฬา - โครงการเศรษฐกิจพอเพียง - โครงการสอนซ่อมเสริม	๙๐ ๙๐ ๘๐ ๘๐ ๘๐ ๙๐ ๑๐๐ ๑๐๐	๙๕ ๙๕ ๘๕ ๘๕ ๘๕ ๙๕ ๑๐๐ ๑๐๐

ประเด็นกลยุทธ์	เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	แนวทางการดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	เป้าหมายร้อยละ ปี ๒๕๖๖	เป้าหมายร้อยละ ปี ๒๕๖๗
กลยุทธ์ที่ ๓ การเพิ่ม ประสิทธิภาพ ในการบริหาร จัดการศึกษา	จุดเน้นที่ ๑ การพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในและการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของ หน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA)	๓. สถานศึกษาที่ปรับหลักสูตร และจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะ อาชีพและทักษะชีวิต	- โครงการจัดหาสื่อและ เทคโนโลยี	๙๐	๙๕
		๔. นักเรียนที่ได้รับการจัด กิจกรรมพัฒนาความสามารถ พิเศษด้านศิลปดนตรี และกีฬา	- การเรียนการสอนรายวิชา เพิ่มเติมคอมพิวเตอร์	๘๐	๘๕
		๕. สถานศึกษาที่จัดกิจกรรม น้อมนำพระบรมราโชบายด้าน ศึกษา ของในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ มาใช้ และหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้		๑๐๐	๑๐๐
		๖. สถานศึกษาที่ส่งเสริมให้ครู จัดการศึกษาตามแผนเฉพาะ บุคคล (IEP)		๙๐	๙๕
		๗. สถานศึกษาที่นำ Digital Technology มาใช้ในการ จัดการเรียนรู้พัฒนาศักยภาพ ผู้เรียนตามสมรรถนะ ความ ต้องการ และความถนัด	- โครงการประกันคุณภาพ ภายใน	๘๐	๘๕
		๑. สถานศึกษาที่มีผลการ ประเมินคุณภาพภายใน ใน ระดับดีขึ้นไปทุกมาตรฐาน	- โครงการโรงเรียนสุจริต - โครงการโรงเรียนคุณธรรม	๙๐	๙๕

ประเด็นกลยุทธ์	เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	แนวทางการดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	เป้าหมายร้อยละ ปี ๒๕๖๖	เป้าหมายร้อยละ ปี ๒๕๖๗
	จุดเน้นที่ ๒ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการการศึกษา จุดเน้นที่ ๓ การยกระดับการบริหารของสถานศึกษาให้มีอิสระนำไปสู่การกระจายอำนาจ ๔ ด้าน ให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษาตามบริบทของพื้นที่ จุดเน้นที่ ๔ การนำ Digital Technology มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	๒. สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับดีขึ้นไป ๓. ร้อยละ ๑๐๐ ของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ(Integrity & Transparency Assessment : ITA)	- โครงการความสัมพันธ์กับชุมชน - โครงการปฐมนิเทศปัจฉิมนิเทศ - โครงการนิเทศภายใน - กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตาม DLTV - โครงการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน - โครงการพัฒนาทักษะ ทั้ง ๔ ด้าน ของระดับปฐมวัย - โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ	๙๐	๙๕
		๑. สถานศึกษาที่มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม		๗๐	๗๕
		๒. เครือข่ายสถานศึกษาที่มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม		๘๐	๘๕
		๑. สถานศึกษาที่มีรูปแบบและแนวทางในการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพ		๘๐	๘๕
		๒. ผู้เรียนที่อยู่ในสถานศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น		๙๐	๙๕
		๓. สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาปฐมวัย หรือพัฒนาสู่ระดับสากล		๘๐	๘๕

ประเด็นกลยุทธ์	เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	แนวทางการดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	เป้าหมายร้อยละ ปี ๒๕๖๖	เป้าหมายร้อยละ ปี ๒๕๖๗
		๑. สถานศึกษาที่มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ		๙๐	๙๕
กลยุทธ์ที่ ๔ การส่งเสริม รักษาความ ปลอดภัยของ สถานศึกษา	จุดเน้นที่ ๑ จัดระบบรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง เครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จุดเน้นที่ ๒ มาตรการรักษาความปลอดภัย การป้องกันและแก้ปัญหาของสถานศึกษา จุดเน้นที่ ๓ การเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน	๑. สถานศึกษาจัดระบบรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล	- การจัดทำคำสั่งแต่งตั้งเวรรักษาความปลอดภัย	๑๐๐	๑๐๐
		๑. สถานศึกษามีมาตรการรักษาความปลอดภัย การป้องกันและแก้ปัญหาของสถานศึกษา	- โครงการปรับปรุงอาคารสถานที่ - โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ - โครงการโรงเรียนสีขาว - กิจกรรมจรรยาบรรณช่วยนักเรียนข้ามถนน - โครงการประชาธิปไตย - กิจกรรมนักเรียน - โครงการความสัมพันธ์กับชุมชน	๑๐๐	๑๐๐
		๑. สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ๒. สถานศึกษากำหนดระเบียบว่าด้วยความประพฤติร่วมกับครู ผู้ปกครอง และชุมชน		๙๐	๙๕

ประเด็นกลยุทธ์	เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	แนวทางการดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	เป้าหมายร้อยละ ปี ๒๕๖๖	เป้าหมายร้อยละ ปี ๒๕๖๗
กลยุทธ์ที่ ๕ การสนอง นโยบายทุกระดับ	จุดเน้นที่ ๑ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการ การบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่ความยั่งยืน จุดเน้นที่ ๒ การส่งเสริม สนับสนุน การประเมิน ประกวด แข่งขันสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศทุกระดับ	๑. สถานศึกษาที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- โครงการเศรษฐกิจพอเพียง	๙๐	๙๕
		๑. สถานศึกษาที่ได้รับรางวัลจากการประเมิน ประกวด แข่งขัน		๗๐	๗๕
		๒. นักเรียนได้เข้าร่วมการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนในระดับต่างๆ	- โครงการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	๘๐	๘๕

ส่วนที่ ๔

โครงการ การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงาน

โครงการ	การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงาน
แผนงาน	บริหารวิชาการ
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	โรงเรียนบ้านพระโจจน์(ชนูปถัมภ์)
ผู้รับผิดชอบโครงการ	นางสาวจรินทร์ มีคุณ
ลักษณะโครงการ	โครงการใหม่
ระยะเวลาดำเนินการ	พฤษภาคม ๒๕๖๗ – พฤษภาคม ๒๕๖๘

๑. หลักการและเหตุผล

โรงเรียนบ้านพระโจจน์(ชนูปถัมภ์) เข้าร่วมโครงการโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมภายใต้พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาพุทธศักราช ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นการนาร่องในการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในปัจจุบันพบว่านักเรียนโรงเรียนบ้านพระโจจน์(ชนูปถัมภ์) มีความสามารถที่หลากหลาย ทั้งในด้านศิลปะ การกล้าแสดงออก ด้านกีฬา ส่วนในด้านวิชาการพบว่าผู้เรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ในระดับชาติต่ำ อีกทั้งผู้เรียนยังมีปัญหาในเรื่องการอ่าน การเขียน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ ตามมาตรฐาน สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงได้จัดทำโครงการการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงานขึ้น โดยมีความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยใช้การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน
๒. เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ
๓. เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน
๔. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

๓. เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

๑. นักเรียนโรงเรียนบ้านพระโจจน์(ชนูปถัมภ์) จำนวน ๘๓ คน ได้เรียนรู้แบบโครงงาน
๒. คณะครูโรงเรียนบ้านพระโจจน์(ชนูปถัมภ์) จำนวน ๑๑ คน จัดการเรียนการสอนแบบโครงงานอย่างน้อย ๑ สาระการเรียนรู้

เชิงคุณภาพ

๑. ร้อยละ ๘๐ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านพระโจจน์(ชนูปถัมภ์) มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการและขั้นตอนในการทำโครงงาน
๒. ร้อยละ ๘๐ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านพระโจจน์(ชนูปถัมภ์) มีความสามารถในการคิด แก้ปัญหา สื่อสาร โครงงาน โดยใช้เทคโนโลยีและผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
๓. ร้อยละ ๙๐ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านพระโจจน์(ชนูปถัมภ์) มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ
๔. ร้อยละ ๘๐ ของคณะครูโรงเรียนบ้านพระโจจน์มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน

๔. กิจกรรม/ขั้นตอนแผนการดำเนินงาน

ที่	รายการกิจกรรม	งบประมาณ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	การบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยใช้ PHRAROJ Model เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๓๖,๐๐๐	ม.ค. ๒๕๖๘	นางสาวจรินทร์ มีคุณ
	กิจกรรมที่ ๑ การอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน	๑๐,๐๐๐	- มี.ค. ๒๕๖๘	
	กิจกรรมที่ ๒ ค่ายการเรียนรู้แบบโครงงาน	๑๕,๐๐๐		
	กิจกรรมที่ ๓ การจัดนิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โครงงาน	๑๑,๐๐๐		
๒	การพัฒนาสมรรถนะกับการจัดประสบการณ์เชิงรุกโดยใช้กิจกรรมเสริมศึกษากับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานขนมปังหน้าสัตว์ สำหรับชั้นอนุบาลปีที่ ๒	๑,๐๐๐	ม.ค. ๒๕๖๘ - มี.ค. ๒๕๖๘	นางอนงค์ ยุทธเก่ง
๓	การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงงานวัฏจักรการสืบเสาะ สำหรับชั้นอนุบาลปีที่ ๓	๑,๐๐๐	ม.ค. ๒๕๖๘ - มี.ค. ๒๕๖๘	นางสาวปิยนุช ผาสุนิตย์
๔	การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้การอ่านพัฒนาการคิดโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก “ป๋ายคำสอน บวร.พระโรจน์” ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๑,๐๐๐	ม.ค. ๒๕๖๘ - มี.ค. ๒๕๖๘	นางประไพ อีสระภาพ
๕	การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้การอ่านพัฒนาการคิดโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก “ป๋ายคำสอน บวร.พระโรจน์” ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	๑,๐๐๐	ม.ค. ๒๕๖๘ - มี.ค. ๒๕๖๘	นางสาวธนพร ปรีทอง
๖	การพัฒนาสมรรถนะการจัดการตนเองโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน รายวิชาการงานอาชีพ หน่วยที่ ๖ งานประดิษฐ์ เรื่อง ดอกข้าวโพดบาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	๑,๐๐๐	ม.ค. ๒๕๖๘ - มี.ค. ๒๕๖๘	นางสาวหนูกาญจน์ ใจบุญ
๗	การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้สังคมศึกษาด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๑,๐๐๐	ม.ค. ๒๕๖๘ - มี.ค. ๒๕๖๘	นางสาวจารุวรรณ ชาวนา

ที่	รายการกิจกรรม	งบประมาณ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๘	การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้สังคมศึกษา ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยใช้ ใช้โครงงานเป็นฐาน ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๕	๑,๐๐๐	ม.ค. ๒๕๖๘ - มี.ค. ๒๕๖๘	นายเมทนี แก้วอาษา
๙	การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก “อาหาร พื้นบ้าน ทานทุกวัน ฉันรู้ประโยชน์” ร่วมกับ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็น ฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๑,๐๐๐	ม.ค. ๒๕๖๘ - มี.ค. ๒๕๖๘	นายอุทิศ สิ้นเดิม
๑๐	การพัฒนาการอ่านเพื่อพัฒนาการคิด โดยใช้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๑,๐๐๐	ม.ค. ๒๕๖๘ - มี.ค. ๒๕๖๘	นางสาวนรินทร์ คงสกุลดี
๑๑	การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ผ่านการทำบัญชีครัวเรือนโดยใช้กิจกรรมการ เรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๑,๐๐๐	ม.ค. ๒๕๖๘ - มี.ค. ๒๕๖๘	นายนิบธนะ บัวใหญ่
๑๒	การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อ ความเข้าใจ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๑,๐๐๐	ม.ค. ๒๕๖๘ - มี.ค. ๒๕๖๘	นางสาวเจนจิรา อนุพรรณสว่าง
รวมทั้งสิ้น		๔๗,๐๐๐		

๕. งบประมาณ

- ใช้งบประมาณจากเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
รวมทั้งสิ้น ๔๗,๐๐๐ บาท (สี่หมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน)

๖. การวัดและประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือ
๑. ในปี การศึกษา ๒๕๖๗ ผลสัมฤทธิ์ ระดับชาติ NT, o-net, RT เพิ่มขึ้น ๒. จำนวนนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ มีจำนวนลดลง ๓. ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตาม หลักสูตรโดยใช้วิธีการสอนแบบโครงงาน ๔. ร้อยละ ๘๐ ของผู้เรียนได้รับการพัฒนา ด้านสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึง ประสงค์โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอน แบบเชิงรุก การสอนแบบโครงงาน	การทดสอบ การสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์	แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. นักเรียนโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการและขั้นตอนในการทำโครงการ

๒. นักเรียนโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) มีทักษะการทำงานเป็นทีม มีความรักและความสามัคคี

๓. นักเรียนโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ลงชื่อ..........ผู้เสนอโครงการ
(นางสาวหนูกาญจน์ ใจบุญ)
ครูชำนาญการพิเศษ

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติโครงการ
(นางสาวจรินทร์ มีคุณ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

นวัตกรรมการบริหาร

แผนขับเคลื่อนนวัตกรรมการศึกษา ของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

๑. ข้อมูลสถานศึกษา

โรงเรียน บ้านพระโรจน์(ชนูปถัมภ์) ตำบล หนองช้างใหญ่ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัด อุบลราชธานี ๓๔๑๔๐
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

๒. ชื่อแผนงาน : การพัฒนาและขับเคลื่อนนวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนบ้านพระโรจน์(ชนูปถัมภ์)

๓. ชื่อผู้บริหารสถานศึกษา : นางสาวจรินทร์ มีคุณ

๔. ระยะเวลาดำเนินการ : ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๗ วันสิ้นสุดแผนงาน : ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘

๕. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

๑) คิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน
รวมทั้งเพื่อดำเนินการให้มีการขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่น

๒) ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา

๖. สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนหรือจุดเน้นของโรงเรียนที่กำหนด ได้แก่

๑) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จุดเน้นที่ ๑ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ คุณธรรม ทักษะวิชาการ ทักษะวิชาชีพ ทักษะชีวิต คุณลักษณะ
ในศตวรรษที่ ๒๑ นำไปสู่การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล

จุดเน้นที่ ๒ พัฒนาระบบบริหารจัดการเรียนรู้ให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑
และทิศทางการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ / แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัด ได้แก่

๑) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องในการบริหารและจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนานวัตกรรมหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

๓) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาคุณภาพและศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๘. ลักษณะโครงการ

☒ โครงการใหม่

☐ โครงการต่อเนื่อง

๙. หลักการและเหตุผล (ให้ระบุสภาพปัจจุบัน จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา สาเหตุของโรงเรียน / ผู้เรียน เช่น ด้านผลสัมฤทธิ์ ความเหลื่อมล้ำ การบริหารจัดการ การเรียนการสอน)

โรงเรียนบ้านพระโรจน์(ชนูปถัมภ์) เป็นโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็ก มีวิสัยทัศน์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ “ผู้เรียนมีความรู้ตามมาตรฐาน เสริมสร้างด้านสมรรถนะ คุณลักษณะดีเลิศ เชิดชูประเพณีวัฒนธรรม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เคียงคู่ชุมชน มุ่งเน้นผลผลิต รู้คิดสร้างสรรค์” โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่สอดคล้องกัน และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการพัฒนางานวิชาการผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งโรงเรียนบ้านพระโรจน์(ชนูปถัมภ์) เป็นโรงเรียนขนาดเล็กประสบปัญหาเช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดเล็กทั่วไป และปัญหาสำคัญที่จำเป็น จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนคือ ปัญหาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดังจะเห็นได้จากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และการสอบระดับชาติเพื่อวัดระดับความรู้ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ในปีการศึกษา ๒๕๖๖ พบว่า ผลการทดสอบต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐ แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนมีปัญหา

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) ที่อาจเกิดขึ้นในช่วงของการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) การอ่านเขียนได้แต่ยังไม่คล่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และวิชาอื่นๆ การเรียนการสอนคณิตศาสตร์ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และยังส่งผลกระทบต่อผลการประเมินผล RT ของผู้เรียน รวมทั้งโรงเรียนขาดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ครูไม่เพียงพอ ต้องสอน ๒ ห้องต่อคน, ครูสอนไม่ตรงวิชาเอก ดังนั้น ปี ๒๕๖๗ ทางโรงเรียนจึงได้จัดทำโครงการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนให้สูงขึ้น

๑๐. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน

๒.๒ เพื่อพัฒนานวัตกรรมการบริหารและการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สูงขึ้น

๒.๓ เพื่อส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงคุณภาพการศึกษา

๑๑. เป้าหมาย

๑๑.๑ เชิงปริมาณ

๑. ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านพระโรจน์(ชนูปถัมภ์) มีความรู้ ความสามารถด้านนวัตกรรม ร้อยละ ๘๐

๒. นักเรียนโรงเรียนบ้านพระโรจน์(ชนูปถัมภ์) ร้อยละ ๙๐ มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕

๓. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงคุณภาพการศึกษา ร้อยละ ๘๐

๑๑.๒ เชิงคุณภาพ

๑. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความสามารถด้านนวัตกรรม เป็นที่ยอมรับและเป็นต้นแบบได้

๒. ผู้เรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เพิ่มขึ้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๓. ชุมชนมีความพึงพอใจที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงคุณภาพ

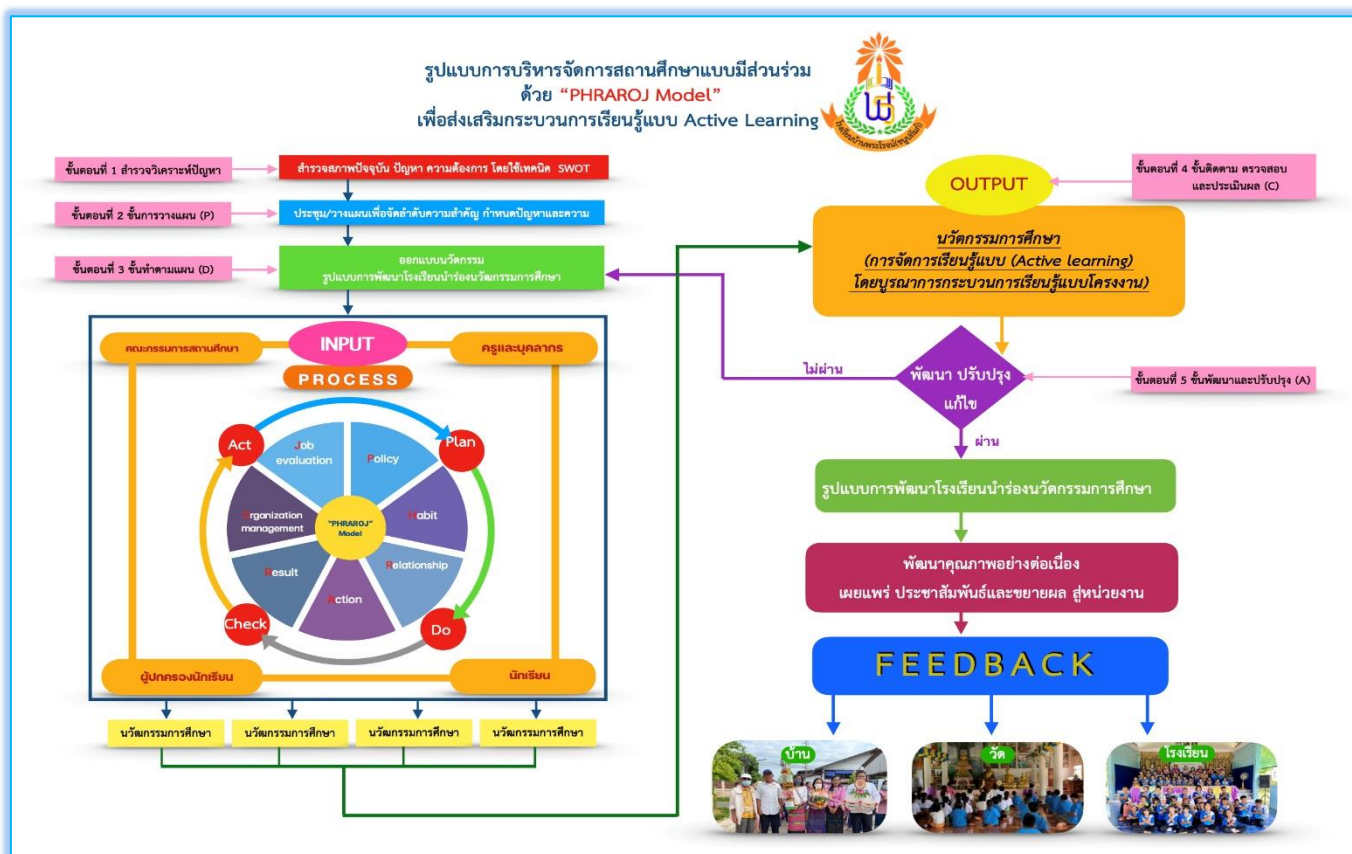
การศึกษา

๔. โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดโครงการและกิจกรรมที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

๑๒. นวัตกรรมการบริหาร

ชื่อนวัตกรรม : การบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยใช้ PHRAROJ Model เพื่อเสริมสร้าง

ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

แผนภาพที่ 1 การเชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษา ด้วย PHRAROJ

PHRAROJ Model เป็นนวัตกรรมในการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้ประสบความสำเร็จ โดยการพัฒนาสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม มุ่งเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้มีความรู้ขั้นพื้นฐาน อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น คิดขั้นสูง คิดอย่างมีวิจารณญาณ รักการทำงาน ใฝ่เรียนรู้ มีการตั้งเป้าหมายของชีวิตและวางแผนไปถึงเป้าหมาย สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ สามารถทำงานเป็นทีมได้ มีทักษะการสังเกต รับผิดชอบตนเองและสังคม มีความเป็นพลเมืองที่พร้อมตื่นตัวและพร้อมที่จะดูแลสังคม ปรับตัวให้สามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้ ปรับตัวให้เข้ากับการอยู่ร่วมกับหลายช่วงวัย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองและรับฟังผู้อื่น จับประเด็นและสื่อสารได้ มีความสามารถทางภาษาที่หลากหลาย มีความสามารถทางเทคโนโลยี สามารถสร้างนวัตกรรมได้ พัฒนาปรับปรุงทักษะของตนเองอยู่เสมอ สามารถประกอบอาชีพและหารายได้ด้วยตนเอง และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สมประสงค์การทำงานและแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายความสำเร็จด้วยกระบวนการบริหารเชิงระบบและการปฏิบัติที่จะบริหารจัดการให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามวิสัยทัศน์ ของโรงเรียน ข้าพเจ้า จึงจัดทำรูปแบบ PHRAROJ Model ซึ่งประกอบด้วย แนวคิด กระบวนการ และนโยบายการบริหารงานจนประสบความสำเร็จดังนี้

PHRAROJ Model หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยใช้รูปแบบประกอบด้วย ๗ องค์ประกอบหลัก ได้แก่

P – Policy การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาขับเคลื่อนนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

H – Habit การมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ให้เกิดการเรียนรู้แบบเชิงรุก และเกิดสมรรถนะ

R – Relationship การสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นในองค์กร

A – Action การลงมือปฏิบัติที่เน้นบทบาทของ ผู้นำ ผู้ตามที่ดี

R – Result การมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะ และคุณภาพของผู้เรียน

O – Organization การบริหารจัดการองค์อย่างเป็นระบบ

J – Job Evaluation มีการประเมินผลงาน หรือชิ้นงาน ที่เกิดขึ้น

โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน การบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น โดยหลักการที่เรียกว่า วงจรคุณภาพเดมิ่ง (PDCA) ซึ่งประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๑) การวางแผน (Planning) ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องร่วมวางแผนกันคว่ำ สํารวจข้อมูล สภาพปัจจุบัน สภาพการดำเนินงานการศึกษาของโรงเรียน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกัน กำหนดสภาพความต้องการร่วมมือกันกำหนดยุทธศาสตร์ ในการพัฒนา กำหนดกิจกรรม และ ศึกษาสภาพปัจจุบัน นำไปจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

๒) การปฏิบัติ (Doing) คุณครูทุกคนได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีลงสู่การปฏิบัติ ตามที่ได้รับอนุมัติจาก คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างเป็นระบบตลอดปีการศึกษา มีการสร้างเครือข่ายทางการเรียนรู้และส่งเสริม การศึกษาของโรงเรียน โดยใช้ " PHRAROJ Model " ในการปฏิบัติงาน

๓) การตรวจสอบ การนิเทศ (Checking) เมื่อคณะครูได้นำแผนปฏิบัติการตามโครงการที่รับผิดชอบลงสู่การ ปฏิบัติ ผู้บริหารจะคอยนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลระหว่างการปฏิบัติแก้ไขปรับปรุง ให้ทันท่วงที่อยู่เสมอ โรงเรียน ได้นำรูปแบบการบริหารที่ยึดรูปแบบ " PHRAROJ Model " มีส่วนร่วมมาใช้เสริมในการปฏิบัติตามรูปแบบ

๔) การประเมินและการปรับปรุง (Action) เป็นการประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการ เป็นการ ประเมินหลังสิ้นแต่ละภาคเรียน โดยโรงเรียนมีการประเมินอย่างน้อย ปีการศึกษา ๒ ครั้ง โรงเรียนได้นำ รูปแบบการ บริหารที่ยึดการบริหารแบบ " PHRAROJ Model " ในหลักการกระจายอำนาจ ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลร่วมกัน

๑๓. ประเภทของนวัตกรรม

- ☐ ๐๑ นวัตกรรมด้านระบบ รูปแบบของการจัดการศึกษา
- ☐ ๐๒ นวัตกรรมด้านหลักสูตร
- ☐ ๐๓ นวัตกรรมด้านการเรียนการสอน
- ☐ ๐๔ นวัตกรรมด้านสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์รวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
- ☐ ๐๕ นวัตกรรมด้านการจัดการชั้นเรียน
- ☒ ๐๖ นวัตกรรมด้านการบริหารและบริการทางการศึกษา
- ☐ ๐๗ นวัตกรรมด้านการวัดและประเมินผล
- ☐ ๐๘ นวัตกรรมด้านการพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาการปฏิบัติงาน การพัฒนาองค์กร

๑๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕
- ๒) ผู้เรียนมีสมรรถนะการเรียนรู้พื้นฐานเพิ่มขึ้น
- ๓) ครูมีนวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ทุกคน
- ๔) โรงเรียนมีนวัตกรรมการบริหารเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
- ๕) ชุมชนมีความร่วมมือในการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งผลต่อการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงคุณภาพ การศึกษา

๑๕. งบประมาณอุดหนุนทั่วไปเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

งบประมาณอุดหนุนทั่วไปในการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา จำนวน ๔๗,๐๐๐ บาท แบ่งเป็น ๔ กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรม	งบประมาณ			
	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	งบลงทุน
กิจกรรมที่ ๑ การอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน	๓,๖๐๐	๖,๔๐๐		
กิจกรรมที่ ๒ ค่าการเรียนรู้แบบโครงงาน		๑๕,๐๐๐		
กิจกรรมที่ ๓ นวัตกรรมการบริหารและนวัตกรรมการเรียนการสอน		๑๔,๐๐๐		
กิจกรรมที่ ๔ การจัดนิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โครงงาน		๘,๐๐๐		
รวม	๓,๖๐๐	๔๓,๔๐๐		
รวมทั้งสิ้น	๔๗,๐๐๐			

๑๖. นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนของครู

รายละเอียดนวัตกรรมการบริหารและนวัตกรรมชั้นเรียน จำนวน ๑๑ นวัตกรรม ดังนี้

ที่	ครูผู้รับผิดชอบ	นวัตกรรม	สาระการเรียนรู้ ที่บูรณาการ	อัตลักษณ์ อุบลราชธานี
นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน				
๑	นางอนงค์ ยุทธเก่ง	การพัฒนาสมรรถนะกับการจัดประสบการณ์เชิงรุกโดยใช้กิจกรรมเสริมศึกษากับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานขนมปังหน้าสัตว์สำหรับชั้นอนุบาลปีที่ ๒	อนุบาล ๒	
๒	นางสาวปิยนุช ผาสุนิตย์	การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงงานวิถีจักรการสืบเสาะ สำหรับชั้นอนุบาลปีที่ ๓	อนุบาล ๓	
๓	นางประไพ อิสระภาพ	การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้การอ่านพัฒนาการคิดโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก “ป้ายคำสอน บวร.พระโรจน์” ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ภาษาไทย	ภาษาและ วัฒนธรรม
๔	นางสาวธนพร ปรือทอง	การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้การอ่านพัฒนาการคิดโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก “ป้ายคำสอน บวร.พระโรจน์” ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	ภาษาไทย	ภาษาและ วัฒนธรรม
๕	นางสาวหนูกาญจน์ ใจบุญ	การพัฒนาสมรรถนะการจัดการตนเองโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน รายวิชาการงานอาชีพ หน่วยที่ ๖ งานประดิษฐ์ เรื่อง ดอกข้าวโพดบาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	การงานอาชีพ	การประกอบ อาชีพ

ที่	ครูผู้รับผิดชอบ	นวัตกรรม	สาระการเรียนรู้ ที่บูรณาการ	อัตลักษณ์ อุบลราชธานี
๖	นางสาวจรรวรรณ ชานา	การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้สังคมศึกษาด้านการอยู่ ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	สังคมศึกษา	วิถีชีวิตและ สภาพแวดล้อม
๗	นายเมทนี แก้วอาษา	การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้สังคมศึกษาด้านการอยู่ ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	สังคมศึกษา	วิถีชีวิตและ สภาพแวดล้อม
๘	นายอุทิศ สินเดิม	การพัฒนาการอ่านเพื่อพัฒนาการคิด โดยใช้กิจกรรมการ เรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๖	ภาษาไทย	ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น
๙	นางสาวนรินทร์ คงสกุลดี	การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก “อาหารพื้นบ้าน ทานทุกวัน ฉันท รู้ประโยชน์” ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	วิทยาศาสตร์	วิถีชีวิตและ สภาพแวดล้อม
๑๐	นายณัฏฐะ บัวใหญ่	การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านการทำ บัญชีครัวเรือนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	คณิตศาสตร์	วิถีชีวิตและ สภาพแวดล้อม
๑๑	นางสาวเจนจิรา อนุพรรณสว่าง	การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	ภาษา ต่างประเทศ	ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น

๑๗. การประเมินผลโครงการ

ตัวชี้วัดที่	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้
๑	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	-การทดสอบระดับชาติ -นิเทศภายในสถานศึกษา	-แบบทดสอบ RT,NT,ONET -แบบนิเทศ
๒	ผู้เรียนมีสมรรถนะการเรียนรู้พื้นฐานเพิ่มขึ้น	การประเมินสมรรถนะ	-แบบประเมิน
๓	ครูมีนวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ทุกคน	การประเมิน	แบบประเมินนวัตกรรม
๔	โรงเรียนมีนวัตกรรมการบริหารเพื่อยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา	การประเมิน	แบบประเมินนวัตกรรม
๕	ชุมชนมีความร่วมมือในการส่งเสริมพัฒนา ผู้เรียนที่ส่งผลต่อการลดความเหลื่อมล้ำในการ เข้าถึงคุณภาพการศึกษา	การสำรวจความพึงพอใจ	แบบสำรวจความพึงพอใจ

การพิจารณาของผู้บริหารสถานศึกษา

๑) ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

(✓) คิดค้นและพัฒนา นวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน รวมทั้งเพื่อดำเนินการให้มีการขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่น

(✓) ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของเด็กไทยทั่วประเทศ

(✓) กระจาย อำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น

(✓) สร้างและพัฒนา กลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

๒) ความสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนหรือจุดเน้น ของโรงเรียน ที่โรงเรียน กำหนด

(✓) สมรรถนะการจัดการและสมรรถนะการคิดขั้นสูง

(✓) สมรรถนะการเรียนรู้พื้นฐาน

(✓) สมรรถนะตามอัตลักษณ์สถานศึกษา

(...) อื่นๆ...

๓) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์/แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัด

(✓) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาระบบการบริหารจัดการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

(✓) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาหน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษานำร่อง ในการบริหารและจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

(✓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

(✓) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาคุณภาพและศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(✓) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ สร้างโอกาส ความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

(✓) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ สร้างและพัฒนา กลไกในการจัดการศึกษาร่วมกัน ระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และประชาสังคม

๔) ความสอดคล้องกับข้อตกลงในการพัฒนางานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบพัฒนานวัตกรรม

(✓) สอดคล้อง

(...) ไม่สอดคล้อง

สรุปความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

(✓) เห็นชอบ

(.....) ให้ปรับปรุง

(.....) ไม่เห็นชอบ

ลงชื่อ

ผู้อนุมัติ

(นางสาวจรินทร์ มีคุณ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

นวัตกรรมการเรียนการสอนครู

นวัตกรรมการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้การอ่านพัฒนาการคิด โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก
อ่านป้ายคำสอน ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม นางประไพ อิศระภาพ

๒. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้

“การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้การอ่านพัฒนาการคิด โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก อ่านป้ายคำสอน ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑”

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการ : ภาคเรียนที่ ๒ (เริ่มต้นตั้งแต่เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์)

๔. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

(✓) แนวทางที่ ๒ การออกแบบและพัฒนานวัตกรรมขึ้นใหม่

นวัตกรรมนี้เกิดจากการวิเคราะห์และประเมินผลการเรียนการสอนในปัจจุบัน พบว่าการพัฒนาการอ่านและการคิดเชิงวิพากษ์ยังคงเป็นปัญหาหลักในนักเรียนระดับประถม โดยเฉพาะในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ การใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกและโครงงานเป็นฐานสามารถช่วยพัฒนาทักษะการอ่านและการคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ประเภทของนวัตกรรม

(✓) นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน

๖. หลักการและเหตุผล ความเป็นมา

ปัจจุบัน นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ มักประสบปัญหาการพัฒนาทักษะการอ่านและการคิด ซึ่งส่งผลต่อการเรียนในระดับสูงขึ้น การใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกและโครงงานเป็นฐานจะช่วยให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทำให้การพัฒนาทักษะต่าง ๆ ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาทักษะการอ่านและการคิดเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นักเรียนเริ่มสร้างพื้นฐานทางการศึกษาและทักษะชีวิตต่าง ๆ การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่ส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ แต่จากผลการประเมินพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังมีปัญหาในการพัฒนาทักษะการอ่านและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกจึงเป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และมีความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น โดยการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำและการมีส่วนร่วมจะช่วยพัฒนาให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจและยั่งยืน

นอกจากนี้การใช้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ยังเป็นกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะการคิดและการทำงานร่วมกัน เพราะโครงงานเป็นกระบวนการที่นักเรียนต้องทำงานร่วมกัน คิดค้นและแก้ปัญหา รวมถึงการสื่อสารผลการศึกษาของตนเอง โดยการสร้างโครงงานจะกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ที่ลึกซึ้งและการคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องเมื่อมีการสนับสนุนและจัดกิจกรรมที่เหมาะสม

จากความสำคัญของการพัฒนาองค์ความรู้ทั้งการอ่านและการคิด การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกและโครงงานเป็นฐาน จึงเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะเหล่านี้ให้แก่ นักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งจะเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นและการใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

๗. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๑. เพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านและพัฒนาคิดของนักเรียน
๒. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่ช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักเรียน
๓. เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกันผ่านกิจกรรมโครงงานเป็นฐาน

๘. กลุ่มเป้าหมาย

เชิงปริมาณ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โรงเรียนบ้านพระโรจน์(ชนูปถัมภ์) ร้อยละ ๘๐ มีทักษะในการอ่านป้ายคำสอน บวร.พระโรจน์

เชิงคุณภาพ

๑. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีสมรรถนะการอ่านและพัฒนาคิดในการอ่านป้ายคำสอน บวร.พระโรจน์
๒. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก
๓. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีทักษะการทำงานร่วมกันผ่านกิจกรรมโครงงานเป็นฐาน

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

๑. การเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning)

การเรียนรู้แบบเชิงรุกคือวิธีการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น โดยการกระตุ้นให้เด็กได้คิด วิเคราะห์ และลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการเรียน ในการส่งเสริมทักษะการอ่านในชั้น ป.๒ การใช้การเรียนรู้แบบเชิงรุกสามารถทำได้โดยการให้เด็กได้อ่านหนังสือหรือเรื่องราวที่น่าสนใจ พร้อมทั้งทำกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับการอ่าน เช่น การตั้งคำถามหลังการอ่าน หรือการทำบทสรุปเนื้อหาที่อ่านในรูปแบบที่สร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจและทักษะการอ่าน

การเรียนรู้แบบเชิงรุกมุ่งเน้นให้เด็กมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น ไม่ใช่แค่รับข้อมูลจากครูหรือหนังสือเท่านั้น แต่ให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาที่เรียนและกระตุ้นให้คิด วิเคราะห์ด้วยตนเอง การนำการเรียนรู้แบบเชิงรุกมาใช้ในการส่งเสริมทักษะการอ่านในชั้น ป.๒ สามารถทำได้ผ่านกิจกรรมที่让孩子ได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน หรือการอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม เพื่อให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวที่อ่าน นอกจากนี้ยังสามารถใช้เกมหรือกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้ใช้งานการอ่านเพื่อค้นหาคำตอบหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เช่น การทำแบบฝึกหัดที่ต้องอาศัยการอ่านและการประยุกต์ใช้ความรู้จากการอ่าน

๒. การเรียนรู้โดยการลงมือทำ (Experiential Learning)

การเรียนรู้โดยการลงมือทำเป็นวิธีที่เน้นให้นักเรียนได้สัมผัสประสบการณ์จริง ซึ่งการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อเด็กได้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เช่น การเล่นเกมบทบาทสมมติจากเรื่องที่อ่าน หรือการสร้างภาพประกอบจากเนื้อหาที่อ่าน นอกจากนี้ยังสามารถให้เด็กฝึกอ่านด้วยการใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น หนังสือ รูปภาพ หรือแม้แต่การฟังเรื่องเล่าจากครู เพื่อสร้างความเข้าใจและความสนุกสนานในการอ่าน

การเรียนรู้โดยการลงมือทำถือเป็นวิธีที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การอ่านจะกลายเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายมากขึ้นเมื่อเด็กได้ทดลองและมีประสบการณ์กับสิ่งที่อ่าน เช่น การอ่านเรื่องราวแล้วให้เด็กได้แสดงบทบาทสมมติหรือการใช้ภาพประกอบเพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ การทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่อ่านจะ

ช่วยเพิ่มการจดจำและเข้าใจที่ลึกซึ้ง เช่น การจัดกิจกรรมที่让孩子ทำโครงการเล็ก ๆ จากเรื่องที่ได้อ่าน หรือการสร้างสรรค์ภาพประกอบตามจินตนาการจากเนื้อหาที่อ่าน

๓. การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning)

การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานคือการ让孩子ได้ทำงานกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน โดยจะมีการกำหนดหัวข้อหรือปัญหาที่ต้องค้นคว้าและศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการอ่านในการค้นคว้า เรียนรู้ และสร้างผลงาน เช่น การทำโครงงานอ่านหนังสือหรือการสรุปเนื้อหาจากการอ่าน เพื่อให้เด็กได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การเขียน และการนำเสนอ นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาแนวคิดการทำงานร่วมกับผู้อื่นและทักษะการอ่านในขณะเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานจะช่วยให้เด็กได้พัฒนาทักษะการคิดอย่างมีระบบและการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในกระบวนการเรียนรู้ การใช้โครงงานในการส่งเสริมทักษะการอ่านจะทำให้เด็กมีแรงจูงใจในการค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น หนังสือ เว็บไซต์ หรือแม้แต่การสัมภาษณ์ผู้รู้ ในหัวข้อที่กำหนด

การเรียนรู้แบบนี้จะช่วยให้เด็กไม่เพียงแต่พัฒนาทักษะการอ่าน แต่ยังได้ฝึกการจัดการเวลา การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการนำเสนอความรู้ที่ได้จากการอ่านในรูปแบบที่เป็นระบบและเข้าใจง่าย เช่น การทำสื่อการสอนหรือการสร้างงานนำเสนอที่อ้างอิงจากสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการอ่าน เรียนรู้โดยการลงมือทำตามขั้นตอนการทำโครงงาน ๖ ขั้นตอน

ขั้นตอนการทำโครงงาน ๖ ขั้นตอน

แนวคิดการเรียนรู้ที่กล่าวถึง ได้แก่ การเรียนรู้แบบเชิงรุก, การเรียนรู้โดยการลงมือทำ, และ การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ล้วนมีส่วนช่วยในการพัฒนาและส่งเสริมทักษะการอ่านของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างนวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จได้ ดังนี้

๑. การเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning)

การกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการเรียน และสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น

๒. การเรียนรู้โดยการลงมือทำ (Experiential Learning)

การที่เด็กได้ลงมือทำช่วยให้การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีความหมายและน่าสนใจมากขึ้น การนำการเรียนรู้โดยการลงมือมาทดลองใช้ในสภาพแวดล้อมจริงจะช่วยให้เด็กสามารถเข้าใจและเห็นภาพของสิ่งที่เรียนรู้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๓. การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning)

การทำโครงงานจะช่วยให้เด็กได้ฝึกทักษะการคิดอย่างมีระบบและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่จำเป็นในการสร้างนวัตกรรม ในการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เด็กจะได้ใช้ทักษะการอ่านในการค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่กำหนด ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งมากขึ้น

แนวคิดนี้เมื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน นวัตกรรมทางการศึกษาจะสามารถประสบความสำเร็จได้ในระยะยาว เนื่องจากการพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถประยุกต์ใช้ได้จริง และพัฒนาเด็กให้มีทักษะที่จำเป็นในอนาคต ทั้งทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการใช้ความรู้จากการอ่านในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง

๑๐. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

- ขั้นตอนที่ ๑: การเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับทักษะการอ่านและการคิด
- ขั้นตอนที่ ๒: การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก เช่น การสนทนา การอภิปราย และการทำโครงงานร่วมกัน
- ขั้นตอนที่ ๓: การประเมินผลและสรุปผลการเรียนรู้จากกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาในรอบถัดไป

การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

๑. วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลที่มีความสามารถในการด้านการคิดวิเคราะห์ และจัดกลุ่มผู้เรียน ตามความสามารถด้านการอ่าน จำนวน ๓ กลุ่ม ตามผลการประเมินการอ่าน

๒. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หลักสูตรสถานศึกษา และศึกษาแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นการปฏิบัติจริงของผู้เรียนในการอ่าน อย่างเหมาะสมกับระดับชั้น และรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

๓. ศึกษาวิธีการพัฒนาทักษะการอ่าน โดยใช้ป้ายคำสอน บวร.พระโรจน์ จำนวน ๓ ชุด และใช้ระยะเวลาในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๔. วิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน ศึกษาแนวทางการออกแบบกิจกรรมอ่าน เพื่อออกแบบนวัตกรรม คือใช้ชุดอ่านป้ายคำสอน จำนวน ๓ ชุด เป็นนวัตกรรมในการพัฒนาการอ่าน

๕. สร้างแบบฝึกทักษะการอ่าน จำนวน ๓ ชุด ชุดละ ๑๐ กิจกรรม รวม ๓๐ กิจกรรมประกอบด้วย

แบบอ่านป้ายคำสอน ในหมู่บ้าน จำนวน ๑ ชุด

แบบอ่านป้ายคำสอน ในวัด จำนวน ๑ ชุด

แบบอ่านป้ายคำสอน ในโรงเรียน จำนวน ๑ ชุด

๖. สร้างแบบประเมินทักษะการอ่าน จำนวน ๓ ชนิด เพื่อวัดทักษะการอ่าน

แบบทดสอบการอ่าน

จำนวน ๒๐ ข้อ

แบบประเมินทักษะการอ่าน

จำนวน ๒๐ ข้อ

แบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้

จำนวน ๑๐ ข้อ

๗. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมได้แก่

ผู้อำนวยการ ครูวิชาการ และครูภาษาไทย และนำมาปรับแก้ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการประเมินด้านการอ่านการเขียน โดยใช้แบบประเมิน IOC

๘. กำหนดขอบเขตของการดำเนินการ

แบบอ่านป้ายคำสอน ในหมู่บ้าน

จำนวน ๑ ชุด

แบบอ่านป้ายคำสอน ในวัด

จำนวน ๑ ชุด

แบบอ่านป้ายคำสอน ในโรงเรียน

จำนวน ๑ ชุด

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง ได้แก่ ทักษะการอ่าน**ระยะเวลา การเก็บรวบรวมข้อมูล**

กำหนดระยะเวลา ๘ สัปดาห์

ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ระหว่างเดือนมกราคม- กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

โดยจัดกิจกรรมในช่วงสอนภาษาไทยตามตารางสอนที่ได้รับผิดชอบ

กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๙ คน**การวิเคราะห์ข้อมูล** โดยใช้ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ**๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม**

- ป้ายคำสอน บวร.พระโรจน์ : เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูสามารถนำไปสู่การจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้
- กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก: กิจกรรมที่นักเรียนได้มีโอกาสลงมือทำและคิดอย่างมีส่วนร่วม
- รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน: ใช้โครงงานเป็นฐานในการออกแบบการเรียนรู้ที่มีความท้าทายและ

เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง

ที่	เรื่อง	จำนวน
๑	ป้ายคำสอน	๓ ชุด
๒	ใบงานกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	๑ ชุด
๓	การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน	๑ เรื่อง
๔	โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย	๑ ชุด
๕	แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องป้ายคำสอนฯ ชั้น ป.๑	๑ หน่วย

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ**๑. ผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา**

- สถานศึกษามีแนวทางในการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเหมาะสมกับระดับชั้น
- ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและสนุกสนานในการพัฒนาทักษะการอ่าน
- พัฒนาบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่านในทุกพื้นที่ของโรงเรียน

๒. ผลที่เกิดขึ้นกับครู

- ครูผู้สอนมีการศึกษาวิเคราะห์หลักการมาตรฐานตัวชี้วัด เพื่อนำมาออกแบบการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนมีการเขียนแผนการจัดการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ครบถ้วนสมบูรณ์

- ครูสามารถนำวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์มาใช้ในการส่งเสริมการอ่าน
- ครูมีทักษะในการพัฒนาโครงการการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน
- ครูสามารถประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับ

ผู้เรียนได้ดีขึ้น

๓. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

- ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงการอ่านกับการใช้ชีวิตจริงในชุมชน เช่น การอ่านป้ายคำสอนในวัดหรือหมู่บ้าน
- ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการอ่านในระดับดี
- ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้
- ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
- ผู้เรียนมีสมรรถนะการอ่านและการคิดที่พัฒนาขึ้น
- ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานร่วมกันและการแก้ปัญหา
- ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง
- ผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่านที่มีความแม่นยำและคล่องแคล่ว รวมถึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่าน
- ผู้เรียนมีการอ่านการเขียนนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้และการดำรงชีวิต

๔. ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน

• ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและส่งเสริมการอ่านของนักเรียน โดยการจัดตั้งกิจกรรมหรือพื้นที่ ให้การอ่านในชุมชน

- การอ่านป้ายคำสอนในหมู่บ้านและวัดทำให้ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านในชีวิตประจำวัน
- ชุมชนเกิดการร่วมมือกับโรงเรียนในการพัฒนาเด็กให้มีทักษะการอ่านที่ดี และสามารถนำไปใช้ใน ชีวิต

จริงได้ การจัดการเรียนการสอนด้วยโครงงานเป็นฐานนี้จะช่วยให้การส่งเสริมการอ่านเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาเด็กทั้งในด้านการเรียนรู้และการเชื่อมโยงกับสังคมโดยรอบ

๑๓. งบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

ที่	รายการ	จำนวน	ราคา
๑.	กระดาษชาร์จแผ่นใหญ่	๒ แผ่น	๕๐ บาท
๒.	ปากกาเคมี	๑๐ ด้าม	๑๕๐ บาท
๓.	กาว ๒ หน้า	๓ แพค	๗๕ บาท
๔.	ดินสอสี	๓ กล่อง	๑๕๐ บาท
๕.	กระดาษ	๒ แพค	๒๔๐ บาท
๖.	ดินสอ	๑ กล่อง	๖๐ บาท
๗.	เชือกแดง	๑ ม้วน	๖๐ บาท
๘.	กระดาษสี	๑๐ แผ่น	๖๐ บาท
๙.	ฟิวเจอร์บอร์ดเล็ก	๓ แผ่น	๗๕ บาท
๑๐.	ฟิวเจอร์บอร์ดใหญ่	๑ แผ่น	๘๐ บาท
รวม (หนึ่งพันบาทถ้วน)		๑,๐๐๐ บาท	

๑๔. การประเมินผล

• การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน: การประเมินผลจากการทำโครงการงาน การประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้จากการสอบ

• การประเมินการจัดการเรียนการสอน: การประเมินจากความคิดเห็นของครูและนักเรียน ต่อกระบวนการเรียนการสอนโดยจัดทำเป็นตารางดังนี้

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
๑. เพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านและพัฒนาการคิดของนักเรียน	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนนการทำใบงาน	ระดับ ๕ = ผ่าน
๒. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่ช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักเรียน	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนนการทำใบงาน	ระดับ ๕ = ผ่าน
๓. เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกันผ่านกิจกรรมโครงการเป็นฐาน	การจัดทำโครงการงาน	แบบประเมินการทำงานกลุ่ม	ระดับ พอใช้ขึ้นไป ผ่าน

ลงชื่อ..........ผู้พัฒนานวัตกรรม
(นางประไพ อีสระภาพ)
ตำแหน่ง ครู

ความเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

(✓) เห็นชอบ

() ไม่เห็นชอบ และเสนอเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

ลงชื่อ..........

(นางสาวจรินทร์ มีคุณ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

นวัตกรรมการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้การอ่านพัฒนาการคิด โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก
ป้ายคำสอน บวร.พระโรจน์ ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม นางสาวธนพร ปรีอทอง

๒. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้

“การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้การอ่านพัฒนาการคิด โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ป้ายคำสอน บวร.พระโรจน์ ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒”

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการ : ภาคเรียนที่ ๒ (เริ่มต้นตั้งแต่เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์)

๔. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

(✓) แนวทางที่ ๒ การออกแบบและพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้

นวัตกรรมนี้เกิดจากการวิเคราะห์และประเมินผลการเรียนการสอนในปัจจุบัน พบว่าการพัฒนาการอ่านและการคิดเชิงวิพากษ์ยังคงเป็นปัญหาหลักในนักเรียนระดับประถม โดยเฉพาะในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ การใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกและโครงงานเป็นฐานสามารถช่วยพัฒนาทักษะการอ่านและการคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ประเภทของนวัตกรรม

(✓) นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน

๖. หลักการและเหตุผล ความเป็นมา

ปัจจุบัน นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๒ มักประสบปัญหาการพัฒนาทักษะการอ่านและการคิด ซึ่งส่งผลต่อการเรียนในระดับสูงขึ้น การใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกและโครงงานเป็นฐานจะช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทำให้การพัฒนาทักษะต่าง ๆ ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาทักษะการอ่านและการคิดเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นักเรียนเริ่มสร้างพื้นฐานทางการศึกษาและทักษะชีวิตต่าง ๆ การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่ส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ แต่จากผลการประเมินพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังมีปัญหาในการพัฒนาทักษะการอ่านและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกจึงเป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และมีความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น โดยการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำและการมีส่วนร่วมจะช่วยพัฒนาให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจและยั่งยืน

นอกจากนี้การใช้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ยังเป็นกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะการคิดและการทำงานร่วมกัน เพราะโครงงานเป็นกระบวนการที่นักเรียนต้องทำงานร่วมกัน คิดค้นและแก้ปัญหา รวมถึงการสื่อสารผลการศึกษาของตนเอง โดยการสร้างโครงงานจะกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ที่ลึกซึ้งและการคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องเมื่อมีการสนับสนุนและจัดกิจกรรมที่เหมาะสม

จากความสำคัญของการพัฒนาองค์ความรู้ทั้งการอ่านและการคิด การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกและโครงงานเป็นฐาน จึงเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะเหล่านี้ให้แก่ นักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ ๒ ซึ่งจะเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นและการใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

๗. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๑. เพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านและพัฒนาการคิดของนักเรียน
๒. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่ช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักเรียน
๓. เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกันผ่านกิจกรรมโครงงานเป็นฐาน

๘. กลุ่มเป้าหมาย

เชิงปริมาณ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) ร้อยละ ๘๐ มีทักษะในการอ่านป้ายคำสอน บวร.พระโธจน์

เชิงคุณภาพ

๑. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ มีสมรรถนะการอ่านและพัฒนาการคิดในการอ่านป้ายคำสอน บวร.พระโธจน์
๒. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก
๓. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ มีทักษะการทำงานร่วมกันผ่านกิจกรรมโครงงานเป็นฐาน

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

๑. การเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning)

การเรียนรู้แบบเชิงรุกคือวิธีการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น โดยการกระตุ้นให้เด็กได้คิด วิเคราะห์ และลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการเรียน ในการส่งเสริมทักษะการอ่านในชั้น ป.๒ การใช้การเรียนรู้แบบเชิงรุกสามารถทำได้โดยการให้เด็กได้อ่านหนังสือหรือเรื่องราวที่น่าสนใจ พร้อมทั้งทำกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับการอ่าน เช่น การตั้งคำถามหลังการอ่าน หรือการทำบทสรุปเนื้อหาที่อ่านในรูปแบบที่สร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจและทักษะการอ่าน

การเรียนรู้แบบเชิงรุกมุ่งเน้นให้เด็กมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น ไม่ใช่แค่รับข้อมูลจากครูหรือหนังสือเท่านั้น แต่ให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาที่เรียนและกระตุ้นให้คิด วิเคราะห์ด้วยตนเอง การนำการเรียนรู้แบบเชิงรุกมาใช้ในการส่งเสริมทักษะการอ่านในชั้น ป.๒ สามารถทำได้ผ่านกิจกรรมที่让孩子ได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน หรือการอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม เพื่อให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวที่อ่าน นอกจากนี้ยังสามารถใช้เกมหรือกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้ใช้งานการอ่านเพื่อค้นหาคำตอบหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เช่น การทำแบบฝึกหัดที่ต้องอาศัยการอ่านและการประยุกต์ใช้ความรู้จากการอ่าน

๒. การเรียนรู้โดยการลงมือทำ (Experiential Learning)

การเรียนรู้โดยการลงมือทำเป็นวิธีที่เน้นให้นักเรียนได้สัมผัสประสบการณ์จริง ซึ่งการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อเด็กได้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เช่น การเล่นเกมบทบาทสมมติจากเรื่องที่อ่าน หรือการสร้างภาพประกอบจากเนื้อหาที่อ่าน นอกจากนี้ยังสามารถให้เด็กฝึกอ่านด้วยการใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น หนังสือ รูปภาพ หรือแม้แต่การฟังเรื่องเล่าจากครู เพื่อสร้างความเข้าใจและความสนุกสนานในการอ่าน

การเรียนรู้โดยการลงมือทำถือเป็นวิธีที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การอ่านจะกลายเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายมากขึ้นเมื่อเด็กได้ทดลองและมีประสบการณ์กับสิ่งที่อ่าน เช่น การอ่านเรื่องราวแล้วให้เด็กได้แสดงบทบาทสมมติหรือการใช้ภาพประกอบเพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ การทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่อ่านจะ

ช่วยเพิ่มการจดจำและเข้าใจที่ลึกซึ้ง เช่น การจัดกิจกรรมที่让孩子ทำโครงการเล็ก ๆ จากเรื่องที่ได้อ่าน หรือการสร้างสรรค์ภาพประกอบตามจินตนาการจากเนื้อหาที่อ่าน

๓. การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning)

การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานคือการ让孩子ได้ทำงานกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน โดยจะมีการกำหนดหัวข้อหรือปัญหาที่ต้องค้นคว้าและศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการอ่านในการค้นคว้า เรียนรู้ และสร้างผลงาน เช่น การทำโครงงานอ่านหนังสือหรือการสรุปเนื้อหาจากการอ่าน เพื่อให้เด็กได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การเขียน และการนำเสนอ นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาแนวคิดการทำงานร่วมกับผู้อื่นและทักษะการอ่านในขณะเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานจะ帮助孩子ได้พัฒนาทักษะการคิดอย่างมีระบบและการทำงาน เป็นทีม ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในกระบวนการเรียนรู้ การใช้โครงงานในการส่งเสริมทักษะการอ่านจะทำให้เด็กมีแรงจูงใจในการค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น หนังสือ เว็บไซต์ หรือแม้แต่การสัมภาษณ์ผู้รู้ในหัวข้อที่กำหนด

การเรียนรู้แบบนี้จะ帮助孩子不仅发展ทักษะการอ่าน แต่ยังได้ฝึกการจัดการเวลา การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการนำเสนอความรู้ที่ได้จากการอ่านในรูปแบบที่เป็นระบบและเข้าใจง่าย เช่น การทำสื่อการสอนหรือการสร้างงานนำเสนอที่อ้างอิงจากสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการอ่าน เรียนรู้โดยการลงมือทำตามขั้นตอนการทำโครงงาน ๖ ขั้นตอน

ขั้นตอนการทำโครงงาน ๖ ขั้นตอน

แนวคิดการเรียนรู้ที่กล่าวถึง ได้แก่ การเรียนรู้แบบเชิงรุก, การเรียนรู้โดยการลงมือทำ, และ การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ล้วนมีส่วนช่วยในการพัฒนาและส่งเสริมทักษะการอ่านของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างนวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จได้ ดังนี้

๑. การเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning)

การกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการเรียน และสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น

๒. การเรียนรู้โดยการลงมือทำ (Experiential Learning)

การที่เด็กได้ลงมือทำช่วยให้การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีความหมายและน่าสนใจมากขึ้น การนำการเรียนรู้โดยการลงมือมาทดลองใช้ในสภาพแวดล้อมจริงจะช่วยให้เด็กสามารถเข้าใจและเห็นภาพของสิ่งที่เรียนรู้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๓. การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning)

การทำโครงงานจะช่วยให้เด็กได้ฝึกทักษะการคิดอย่างมีระบบและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่จำเป็นในการสร้างนวัตกรรม ในการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เด็กจะได้ใช้ทักษะการอ่านในการค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่กำหนด ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งมากขึ้น

แนวคิดนี้เมื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน นวัตกรรมทางการศึกษาจะสามารถประสบความสำเร็จได้ในระยะยาว เนื่องจากการพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถประยุกต์ใช้ได้จริง และพัฒนาเด็กให้มีทักษะที่จำเป็นในอนาคต ทั้งทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการใช้ความรู้จากการอ่านในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง

๑๐. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

- ขั้นตอนที่ ๑ : การเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับทักษะการอ่านและการคิด
- ขั้นตอนที่ ๒ : การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก เช่น การสนทนา การอภิปราย และการทำโครงงานร่วมกัน
- ขั้นตอนที่ ๓ : การประเมินผลและสรุปผลการเรียนรู้จากกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาในรอบถัดไป

การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

๑. วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลที่มีความสามารถในด้านการคิดวิเคราะห์ และจัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถด้านการอ่าน จำนวน ๓ กลุ่ม ตามผลการประเมินการอ่าน

๒. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หลักสูตรสถานศึกษา และศึกษาแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นการปฏิบัติจริงของผู้เรียนในการอ่านอย่างเหมาะสมกับระดับชั้น และรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

๓. ศึกษาวิธีการพัฒนาทักษะการอ่าน โดยใช้ป้ายคำสอน บวร.พระโรจน์ จำนวน ๓ ชุด และใช้ระยะเวลาในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๔. วิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน ศึกษาแนวทางการออกแบบกิจกรรมอ่าน เพื่อออกแบบนวัตกรรม คือใช้ป้ายคำสอน บวร.พระโรจน์ จำนวน ๓ ชุด เป็นนวัตกรรมในการพัฒนาการอ่าน

๕. สร้างแบบฝึกทักษะการอ่าน จำนวน ๓ ชุด ชุดละ ๑๐ กิจกรรม รวม ๓๐ กิจกรรมประกอบด้วย

แบบอ่านป้ายคำสอน ในหมู่บ้าน จำนวน ๑ ชุด

แบบอ่านป้ายคำสอน ในวัด จำนวน ๑ ชุด

แบบอ่านป้ายคำสอน ในโรงเรียน จำนวน ๑ ชุด

๖. สร้างแบบประเมินทักษะการอ่าน จำนวน ๓ ชนิด เพื่อวัดทักษะการอ่าน

แบบทดสอบการอ่าน	จำนวน ๒๐ ข้อ
แบบประเมินทักษะการอ่าน	จำนวน ๒๐ ข้อ
แบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้	จำนวน ๑๐ ข้อ

๗. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมได้แก่ ผู้อำนวยการ ครูวิชาการ และครูภาษาไทย และนำมาปรับแก้ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการประเมินด้านการอ่านการเขียน โดยใช้แบบประเมิน IOC

๘. กำหนดขอบเขตของการดำเนินการ

แบบอ่านป้ายคำสอน ในหมู่บ้าน	จำนวน ๑ ชุด
แบบอ่านป้ายคำสอน ในวัด	จำนวน ๑ ชุด
แบบอ่านป้ายคำสอน ในโรงเรียน	จำนวน ๑ ชุด

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง ได้แก่ ทักษะการอ่าน

ระยะเวลา การเก็บรวบรวมข้อมูล

กำหนดระยะเวลา ๘ สัปดาห์

ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

โดยจัดกิจกรรมในช่วงโมงสอนภาษาไทยตามตารางสอนที่รับผิดชอบ

กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๕ คน

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม

- ป้ายคำสอน บวร.พระโรจน์ : เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูสามารถนำไปสู่การจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้
- กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก : กิจกรรมที่นักเรียนได้มีโอกาสลงมือทำและคิดอย่างมีส่วนร่วม
- รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน : ใช้โครงงานเป็นฐานในการออกแบบการเรียนรู้ที่มีความท้าทายและ

เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง

ที่	เรื่อง	จำนวน
๑	ป้ายคำสอน บวร.พระโรจน์	๓ ชุด
๒	ใบงานกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	๑ ชุด
๓	การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน	๑ เรื่อง
๔	โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย	๑ ชุด
๕	แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องป้ายคำสอนฯ ชั้น ป.๒	๑ หน่วย

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา

- สถานศึกษามีแนวทางในการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเหมาะสมกับระดับชั้น
- ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและสนุกสนานในการพัฒนาทักษะการอ่าน
- พัฒนาบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่านในทุกพื้นที่ของโรงเรียน

๒. ผลที่เกิดขึ้นกับครู

- ครูผู้สอนมีการศึกษาวิเคราะห์หลักการมาตรฐานตัวชี้วัด เพื่อนำมาออกแบบการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนมีการเขียนแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ครบถ้วนสมบูรณ์
- ครูสามารถนำวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์มาใช้ในการส่งเสริมการอ่าน
- ครูมีทักษะในการพัฒนาโครงการการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน
- ครูสามารถประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ดีขึ้น

๓. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

- ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงการอ่านกับการใช้ชีวิตจริงในชุมชน เช่น การอ่านป้ายคำสอนในวัดหรือหมู่บ้าน
- ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการอ่านในระดับดี
- ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้
- ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
- ผู้เรียนมีสมรรถนะการอ่านและการคิดที่พัฒนาขึ้น
- ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานร่วมกันและการแก้ปัญหา
- ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง
- ผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่านที่มีความแม่นยำและคล่องแคล่ว รวมถึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่าน
- ผู้เรียนมีการอ่านการเขียนนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้และการดำรงชีวิต

๔. ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน

- ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและส่งเสริมการอ่านของนักเรียน โดยการจัดตั้งกิจกรรมหรือพื้นที่ ให้การอ่านในชุมชน
 - การอ่านป้ายคำสอนในหมู่บ้านและวัดทำให้ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านในชีวิตประจำวัน
 - ชุมชนเกิดการร่วมมือกับโรงเรียนในการพัฒนาเด็กให้มีทักษะการอ่านที่ดี และสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตจริงได้
- การจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการเป็นฐานนี้จะช่วยให้การส่งเสริมการอ่านเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาเด็กทั้งในด้านการเรียนรู้และการเชื่อมโยงกับสังคมโดยรวม

๑๓. งบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

ที่	รายการ	จำนวน	ราคา
๑.	กระดาษชาร์จแผ่นใหญ่	๒ แผ่น	๕๐ บาท
๒.	ปากกาเคมี	๑๐ ด้าม	๑๕๐ บาท
๓.	กาว ๒ หน้า	๓ แพ็ค	๗๕ บาท
๔.	ดินสอสี	๓ กล่อง	๑๕๐ บาท
๕.	กระดาษ	๒ แพ็ค	๒๔๐ บาท
๖.	ดินสอ	๑ กล่อง	๖๐ บาท
๗.	เชือกแดง	๑ ม้วน	๖๐ บาท
๘.	กระดาษสี	๑๐ แผ่น	๖๐ บาท
๙.	ฟิวเจอร์บอร์ดเล็ก	๓ แผ่น	๗๕ บาท
๑๐.	ฟิวเจอร์บอร์ดใหญ่	๑ แผ่น	๘๐ บาท
รวม (หนึ่งพันบาทถ้วน)		๑,๐๐๐ บาท	

๑๔. การประเมินผล

• การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน: การประเมินผลจากการทำโครงการงาน การประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้จากการสอบ

• การประเมินการจัดการเรียนการสอน: การประเมินจากความคิดเห็นของครูและนักเรียน ต่อกระบวนการเรียนการสอนโดยจัดทำเป็นตารางดังนี้

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
๑. เพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านและพัฒนาการคิดของนักเรียน	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนนการทำใบงาน	ระดับ ๕ = ผ่าน
๒. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่ช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักเรียน	การทำใบงาน	แบบบันทึกคะแนนการทำใบงาน	ระดับ ๕ = ผ่าน
๓. เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกันผ่านกิจกรรมโครงงานเป็นฐาน	การจัดทำโครงการงาน	แบบประเมินการทำงานกลุ่ม	ระดับ พอใช้ขึ้นไป ผ่าน

ลงชื่อ..........ผู้พัฒนานวัตกรรม

(นางสาวธนพร ปรีธทอง)

ตำแหน่ง ครู

ความเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

(✓) เห็นชอบ

() ไม่เห็นชอบ และเสนอเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

ลงชื่อ..........

(นางสาวจรินทร์ มีคุณ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

แผนนวัตกรรมการเรียนรู้ของครู
เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม
โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม นายอุทิศ สิ้นเต็ม ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

๒. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาการอ่านเพื่อพัฒนาการคิด โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

๓. ระยะเวลาดำเนินการ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

๔. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

☒ แสวงหานวัตกรรม/แบบอย่างที่ดีจากแหล่งต่างๆที่เคยมีผู้สร้างหรือทำไว้แล้วนำมาปรับปรุงหรือพัฒนาใหม่

๕. ประเภทของนวัตกรรม

☒ นวัตกรรมการเรียนการสอน

๖. หลักการและเหตุผล ความเป็นมา

นักเรียนในปัจจุบันมักไม่รู้จักประวัติหมู่บ้านของตนเองด้วยหลายปัจจัย เช่น การเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเยาวชนใช้เวลาอยู่กับเทคโนโลยี มากกว่าการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ขาดการถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นเก่า ทำให้ข้อมูลเหล่านี้ค่อย ๆ หายไป

ระบบการศึกษามุ่งเน้นประวัติศาสตร์ชาติ มากกว่าท้องถิ่น ทำให้เยาวชนไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านของตน

หากต้องการให้นักเรียนรู้จักและเห็นความสำคัญของสิ่งสำคัญต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ควรมีการส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่น่าสนใจ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ในการถ่ายทอดเรื่องราวของชุมชน

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อพัฒนาการอ่านและการคิดโดยใช้เรื่อง "สิ่งสำคัญในหมู่บ้านพระโธจน์" สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ โดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการศึกษา สืบค้น ค้นคว้า คิดค้นด้วยตนเอง ตามความสนใจและความถนัด การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิด

วิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน และการสื่อสาร

นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อแก้ปัญหานักเรียนขาดทักษะการอ่านเพื่อการพัฒนาการคิด มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๖ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนอ่านจับใจความ วิเคราะห์ ตีความ และแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล ทำให้สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ครูผู้มีหน้าที่ในการหาวิธีการหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงตัดสินใจสอดแทรกกลวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น ความสนใจ เกิดการใฝ่เรียนรู้ในการเรียน และเกิดทักษะ และกระบวนการต่าง ๆ กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ในการดำเนินชีวิตให้ได้มากที่สุด โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning : PBL) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดต่อไป

๗. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์บ้านพระโธจน์และสิ่งที่เกี่ยวข้อง

๒. เพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นผ่านเครื่องมือดิจิทัล

๓. เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในรูปแบบโครงงาน

๘. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๘ คน โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ	ผู้เรียนร้อยละ ๘๐ มีสมรรถนะการอ่านเพื่อพัฒนาการคิด
	ผู้เรียนร้อยละ ๘๐ มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งสำคัญในหมู่บ้านพระโธจน์
เชิงคุณภาพ	ผู้เรียนมีสมรรถนะการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดในระดับดี
	ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งสำคัญในหมู่บ้านพระโธจน์ในระดับดี

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ การเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถาม และถาม อภิปรายร่วมกันกับผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยต้องคำนึงถึง ความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วม ในการสร้างความรู้

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑. เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
๒. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของ ความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน

๓. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
๔. เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ สู่ทักษะการคิดวิเคราะห์และประเมินค่า
๕. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
๖. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ และการสรุปของผู้เรียน
๗. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานนั้น มีกระบวนการและขั้นตอนแตกต่างกันไปตามแต่ละทฤษฎี ซึ่งในการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานในครั้งนี้ ขอเสนอ ๓ แนวคิดที่ถูกพิจารณาแล้วเหมาะสมกับบริบทของ เมืองไทย คือ ๑.การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงาน ของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๕๐) ๒. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ตาม โมเดล จักรยานแห่งการเรียนรู้แบบ PBL ของ วิจารย์ พานิช(๒๕๕๕) และ ๓. การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ของ เด็กและเยาวชน: จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย ของ ดุษฎี โยเหลาและคณะ (๒๕๕๗) ดังนี้

แนวคิดที่ ๑ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้นำเสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ไว้ ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๑) ขั้นนำเสนอ คือ ขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ กำหนดสถานการณ์ศึกษาสถานการณ์ เล่นเกม ดู รูปภาพ หรือผู้สอนใช้เทคนิคการตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน เช่น สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอนของโครงงานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการเรียนรู้

๒) ขั้นวางแผน คือ ขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันวางแผน โดยการระดมความคิดอภิปรายหรือข้อสรุปของกลุ่ม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

๓) ขั้นปฏิบัติ คือ ขั้นที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม เขียนสรุปรายงานผลที่เกิดขึ้นจากการวางแผนร่วมกัน

๔) ขั้นประเมินผล คือ ขั้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีผู้สอน ผู้เรียนและเพื่อนร่วมกันประเมิน

แนวคิดที่ ๒ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ตาม โมเดล จักรยานแห่งการเรียนรู้แบบ PBL ของ วิจารย์ พานิช ได้นำเสนอไว้ว่า หากต้องการให้การเรียนรู้มีพลังและฝังในตัวผู้เรียนได้ ต้องเป็นการเรียนรู้ที่เรียนโดยการลงมือทำเป็น โครงการ (Project) ร่วมมือกันทำเป็นทีม และทำกับปัญหาที่มีอยู่ในชีวิตจริง ซึ่ง ส่วนของ วงล้อ แต่ละขั้น ได้แก่ Define, Plan, Do, Review และ Presentation

๑) Define คือ ขั้นตอนการทำให้สมาชิกของทีมงาน ร่วมทั้งครูดัวยมีความชัดเจนร่วมกันว่า คำถาม ปัญหา ประเด็น ความท้าทายของโครงการคืออะไร และเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อะไร

๒) Plan คือ การวางแผนการทำงานในโครงการ ครูก็ต้องวางแผน กำหนดทางหนีทีไล่ในการทำหน้าที่โค้ช รวมทั้งเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำโครงการของนักเรียน และที่สำคัญ เตรียมคำถามไว้ถามทีมงานเพื่อกระตุ้นให้คิดถึงประเด็นสำคัญบางประเด็นที่นักเรียนมองข้าม โดยถือหลักว่า ครูต้องไม่เข้าไปช่วยเหลือจนทีมงานขาดโอกาสคิดเองแก้ปัญหาเอง นักเรียนที่เป็นทีมงานก็ต้องวางแผนงานของตนแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ การประชุมพบปะระหว่างทีมงาน การแลกเปลี่ยนข้อค้นพบแลกเปลี่ยนคำถาม แลกเปลี่ยนวิธีการ ยิ่งทำความเข้าใจร่วมกันไว้ชัดเจนเพียงใด งานในขั้น Do ก็จะได้สะดวกมากขึ้น

๓) Do คือ การลงมือทำ มักจะพบปัญหาที่ไม่คาดคิดเสมอ นักเรียนจึงจะได้เรียนรู้ทักษะในการแก้ปัญหา การประสานงาน การทำงานร่วมกันเป็นทีม การจัดการความขัดแย้ง ทักษะในการทำงานภายใต้ทรัพยากรจำกัด ทักษะในการค้นหาความรู้เพิ่มเติมทักษะในการทำงานในสภาพที่ทีมงานมีความแตกต่างหลากหลาย ทักษะการทำงานในสภาพกดดัน ทักษะในการบันทึกผลงาน ทักษะในการวิเคราะห์ผล และ แลกเปลี่ยนข้อวิเคราะห้กับเพื่อนร่วมทีม เป็นต้น ในขั้นตอน Do นี้ ครูจะแนะนำและเป็นโค้ชด้วย

๔) Review คือ การที่ทีมนักเรียนจะทบทวนการเรียนรู้ ที่ไม่ใช่แค่ทบทวนว่าโครงการได้ผลตามความมุ่งหมายหรือไม่ แต่จะต้องเน้นทบทวนว่างานหรือกิจกรรม หรือพฤติกรรมแต่ละขั้นตอนได้ให้บทเรียนอะไรบ้าง เอาทั้งขั้นตอนที่เป็นความสำเร็จและความล้มเหลวมาทำความเข้าใจ และกำหนดวิธีทำงานใหม่ที่ถูกต้องเหมาะสมรวมทั้งเอาเหตุการณ์ระทึกใจ หรือเหตุการณ์ที่ภาคภูมิใจ ประทับใจ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ขั้นตอนนี้เป็นการเรียนรู้แบบทบทวนไตร่ตรอง (reflection) หรือในภาษา KM

๕) Presentation คือ การนำเสนอโครงการต่อชั้นเรียน เป็นขั้นตอนที่ให้การเรียนรู้ทักษะอีกชุดหนึ่ง ต่อเนื่องกับขั้นตอน Review เป็นขั้นตอนที่ทำให้เกิดการทบทวนขั้นตอนของงานและการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างเข้มข้น แล้วเอามานำเสนอในรูปแบบที่เข้าใจ ให้อารมณ์และให้ความรู้ (ปัญญา) ทีมงานของนักเรียนอาจสร้างนวัตกรรมในการนำเสนอก็ได้ โดยรายงาน และนำเสนอหน้าชั้น มี PowerPoint ประกอบ เป็นต้น

แนวคิดที่ ๓ การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ที่ปรับจากการศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ของเด็กและเยาวชน: จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย ของ ดุษฎี โยเหลาและคณะ (๒๕๕๗) ทั้งหมด ๖ ขั้นตอน ดังนี้

๑) ขั้นให้ความรู้พื้นฐาน ครูให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการทำโครงงานก่อนการเรียนรู้ เนื่องจากการทำโครงงานมีรูปแบบและขั้นตอนที่ชัดเจนและความรอบครอบ ดังนั้นนักเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับโครงงานไว้เป็นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการปฏิบัติขณะทำงานโครงงานจริง ในขั้นแสวงหาความรู้

๒) ขั้นกระตุ้นความสนใจ ครูเตรียมกิจกรรมที่จะกระตุ้นความสนใจของนักเรียน โดยต้องคิดหรือเตรียมกิจกรรมที่ดึงดูดให้นักเรียนสนใจ ใคร่รู้ ถึงความสนุกสนานในการทำโครงงานหรือกิจกรรมร่วมกัน โดยกิจกรรมนั้นอาจเป็นกิจกรรมที่ครูกำหนดขึ้น หรืออาจเป็นกิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจต้องการจะทำอยู่แล้ว ทั้งนี้ในการกระตุ้นของครูจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอจากกิจกรรมที่ได้เรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้ของครูที่เกี่ยวข้องกับชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่หรือเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

๓) ขั้นจัดกลุ่มร่วมมือ ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันแสวงหาความรู้ ใช้กระบวนการกลุ่มในการวางแผนดำเนินกิจกรรม โดยนักเรียนเป็นผู้ร่วมกันวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง โดยระดมความคิดและหารือ แบ่งหน้าที่เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน หลังจากที่ได้ทราบหัวข้อสิ่งที่ตนเองต้องเรียนรู้ในภาคเรียนนั้นๆเรียบร้อยแล้ว

๔) ขั้นแสวงหาความรู้ในขั้นแสวงหาความรู้มีแนวทางปฏิบัติสำหรับนักเรียนในการทำกิจกรรม ดังนั้นนักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมโครงงาน ตามหัวข้อที่กลุ่มสนใจนักเรียนปฏิบัติหน้าที่ของตนตามข้อตกลงของกลุ่ม พร้อมทั้งร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรม โดยขอคำปรึกษาจากครูเป็นระยะเมื่อมีข้อสงสัยหรือปัญหาเกิดขึ้นนักเรียนร่วมกันเขียนรูปเล่ม สรุปรายงานจากโครงงานที่ตนปฏิบัติ

๕) ขั้นสรุปสิ่งที่เรียนรู้ ครูให้นักเรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้จากการทำกิจกรรม โดยครูใช้คำถาม ถามนักเรียนนำไปสู่การสรุปสิ่งที่เรียนรู้

๖) ขั้นนำเสนอผลงาน ครูให้นักเรียนนำเสนอผลการเรียนรู้ โดยครูออกแบบกิจกรรมหรือจัดเวลาให้นักเรียนได้เสนอสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ เพื่อให้เพื่อนร่วมชั้น และนักเรียนอื่น ๆ ในโรงเรียนได้ชมผลงานและเรียนรู้กิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติในการทำโครงการ

ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

๑. ยึดหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานตาม
๒. เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน
๓. เป็นเรื่องที่ผู้เรียนสนใจและรู้สึกสบายใจที่จะทำ
๔. ผู้เรียนได้รับสิทธิในการเลือกที่จะตั้งคำถามอะไร และต้องการผลผลิตอะไรจากการทำโครงงาน
๕. ครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน สนับสนุนการแก้ไขปัญหาและสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน
๖. ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ของตนเอง
๗. เชื่อมโยงกับชีวิตจริง สิ่งแวดล้อมจริง
๘. มีฐานจากการวิจัย ศึกษา ค้นคว้า หรือองค์ความรู้ที่เคยมี
๙. ใช้แหล่งข้อมูล หลายแหล่ง
๑๐. ผังตรึงด้วยความรู้และทักษะต่าง ๆ
๑๑. สามารถใช้เวลามากพอเพียงในการสร้างผลงาน
๑๒. มีผลผลิต

๑๐. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

ในการสร้างนวัตกรรม การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้สังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โดยใช้โครงการเป็นฐาน ได้ดำเนินการตามรายละเอียดขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ของโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

๒. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่จะนำมาใช้ในการสร้างนวัตกรรมและการจัดการเรียนรู้

๓. จัดทำโครงสร้างรายวิชา ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีประยุตใ้ชนวัตกรรม

๔. จัดให้มีกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามนวัตกรรมการจักเรียนรู้ที่ออกแบบไว้

๕. เมื่อจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เสร็จแล้วให้มีการประเมินผล เพื่อติดตามผลการใช้นวัตกรรมที่ออกแบบไว้แล้วจึงนำข้อเสนอแนะ ปัญหา ไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อจัดกิจกรรมต่อไป

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม

๑๑.๑ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ประวัติศาสตร์บ้านพระโธจน์ จำนวน ๔ แผนการเรียนรู้ เวลา ๕ ชั่วโมง ดังนี้

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ อ่านออกเสียง รู้เนื้อหาประวัติศาสตร์บ้านพระโธจน์ (ขั้นให้ความรู้)
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ อธิบายความหมายของคำศัพท์ในเรื่อง (ขั้นกระตุ้นความสนใจ)
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ พยางค์และคำ (ขั้นจัดกลุ่มความร่วมมือและขั้นแสวงหาความรู้)
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เขียนแผนภาพโครงเรื่องประวัติบ้านพระโธจน์ (ขั้นสรุปสิ่งที่เรียนรู้ และขั้นนำเสนอผลงาน)

๑๑.๒ กิจกรรมเชิงรุก

- ใบงานที่ ๑ เรื่อง การอธิบายความหมายของคำ
- ใบงานที่ ๒ เรื่อง พยางค์และคำ
- ใบงานที่ ๓ เรื่องการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง จากประวัติศาสตร์บ้านพระโธจน์
- คำโครงโครงงาน เรื่องประวัติศาสตร์บ้านพระโธจน์

๑๑.๓ เครื่องมือวัดและประเมินผล

- แบบบันทึกคะแนน
- แบบประเมินสังเกตและประเมินผลพฤติกรรมรายบุคคล
- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เรียนมีสมรรถนะการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดในระดับดี

ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งสำคัญในหมู่บ้านพระโธจน์ในระดับดี

๑๓. งบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

ได้รับงบประมาณในการพัฒนานวัตกรรมเป็นจำนวนเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๑๔. การประเมินผล

๑๔.๑ การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- เนิ่นผลนวัตกรรมโดยใช้แบบประเมินวัดตามจุดประสงค์
- แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนรู้และหลังการเรียนรู้
- แบบประเมินนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้

๑๔.๒ การประเมินการจัดการเรียนการสอน

การประเมินจากความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียนต่อกระบวนการเรียน
การสอน

๑๔.๓ การประเมินผลการใช้นวัตกรรม

ลงชื่อ.....ผู้จัดทำนวัตกรรม

(นายอุทิศ สิ้นเต็ม)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

ความเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

(✓) เห็นชอบ

() ไม่เห็นชอบ และเสนอเพื่อพิจารณาอีกครั้ง ดังนี้

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวจรินทร์ มีคุณ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

แผนพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านการทำบัญชีครัวเรือนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก
ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม

นายนิพนธ์ บัวใหญ่ ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

๒. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้

การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านการทำบัญชีครัวเรือนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

๔. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

การคิดค้นนวัตกรรมการเรียนรู้เกิดจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและบริบทในหลายมิติ ดังนี้

๑. วิเคราะห์สภาพปัญหาการเรียนรู้คณิตศาสตร์

จากประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ที่ผ่านมา กระผมได้สังเกตเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาคณิตศาสตร์กับการนำไปใช้ในชีวิตจริง ทำให้ขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ แม้นักเรียนจะสามารถจดจำทฤษฎีและสูตรต่างๆได้แต่กลับไม่สามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการนำความรู้เรื่องร้อยละ การคำนวณพื้นฐานและสถิติไปใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ รูปแบบการเรียนการสอนแบบเดิมที่เน้นการท่องจำและการทำแบบฝึกหัดซ้ำๆไม่ได้ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอย่างแท้จริง

๒. วิเคราะห์สภาพปัญหาในชุมชน

การลงพื้นที่สำรวจบริบทชุมชนบ้านพระโธจน์ ตำบลหนองช้างใหญ่ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานีทำให้กระผมพบว่าหลายครอบครัวกำลังเผชิญกับปัญหาหนี้สินและขาดทักษะการวางแผนทางการเงินที่ดี ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีระบบการจดบันทึกรายรับ-รายจ่าย ทำให้ไม่ทราบสถานะทางการเงินที่แท้จริงของครอบครัวแม้จะมีความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการการเงิน แต่ชุมชนยังขาดแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการพัฒนาทักษะดังกล่าว การเข้าใจปัญหานี้ทำให้เห็นโอกาสในการเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับการแก้ปัญหาในชีวิตจริง

๓. สังเคราะห์แนวทางการพัฒนานวัตกรรม

จากการวิเคราะห์ปัญหาทั้งสองด้าน กระผมได้สังเคราะห์แนวทางการพัฒนานวัตกรรมโดยบูรณาการเรียนรู้อัตนศาสตร์กับการทำบัญชีครัวเรือน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริงที่ใกล้ตัวและมีความหมายโดยเลือกใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจ วางแผน ลงมือปฏิบัติ และสรุปผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควบคู่กับการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกที่นักเรียนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ตั้งแต่การกำหนดประเด็นปัญหา การออกแบบวิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลงาน นอกจากนี้ยังมุ่งสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน โดยให้นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในครอบครัวและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน

๔. การนำแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้

กระผมได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวคิดสำคัญในการพัฒนานวัตกรรม โดยบูรณาการหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในการวางแผนการใช้จ่ายและการออม พร้อมทั้งสร้างความตระหนักเรื่องการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและการดำเนินชีวิตอย่างมีวินัยทางการเงิน การนำหลักปรัชญานี้มาใช้ไม่เพียงช่วยให้นักเรียนเข้าใจการบริหารจัดการการเงินเท่านั้น แต่ยังปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงและยั่งยืน

ผลจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว นำไปสู่การพัฒนานวัตกรรม "การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านการทำบัญชีครัวเรือนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒" ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่ตอบสนองทั้งการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และการพัฒนาทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑

๕. ประเภทของนวัตกรรม

นวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ (กระบวนการเรียนการสอน)

๖. หลักการและเหตุผล ความจำเป็น

ปัญหานี้สินครัวเรือนเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศไทย ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่าสัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) อยู่ในระดับสูงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากการสำรวจในพื้นที่ชุมชนตำบลหนองช้างใหญ่ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าหลายครอบครัวประสบปัญหาทางการเงิน ขาดทักษะในการบริหารจัดการการเงิน และไม่มีการวางแผนทางการเงินอย่างเป็นระบบ สาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือการขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือนและการไม่มีวินัยทางการเงิน

ในด้านการศึกษา ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านพระโรจน์(ชนูปถัมภ์) ในปีการศึกษาที่ผ่านมา มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ โดยเฉพาะในสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนยังขาดความเข้าใจในการนำความรู้คณิตศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง จากการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่เข้าใจเนื้อหาคณิตศาสตร์ในชั้นเรียน แต่ขาดทักษะในการนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง โดยเฉพาะการนำความรู้เรื่อง ร้อยละ สถิติ และการคำนวณพื้นฐาน ไปใช้ในการบริหารจัดการการเงิน

นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ที่ผ่านมาเน้นการบรรยายและการท่องจำสูตร ขาดการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ทำให้นักเรียนไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการเรียนคณิตศาสตร์ ส่งผลให้นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนที่ระบุว่าการจัดการเรียนรู้อย่างขาดการบูรณาการกับชีวิตจริง และการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาของนักเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๒ กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา ๒๔ ให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่จำเป็น ได้แก่ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ การเชื่อมโยง การให้เหตุผล และการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งทักษะเหล่านี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้จึงเกิดขึ้นเพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาคณิตศาสตร์กับการทำบัญชีครัวเรือน ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง พัฒนาทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะทางการเงิน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสามารถถ่ายทอดความรู้ไปสู่ครอบครัวและชุมชนได้ นวัตกรรมนี้ยังสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการพึ่งตนเอง มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนของผู้เรียนและครอบครัว

๗. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๑. เพื่อพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ผ่านการทำบัญชีครัวเรือน
๒. เพื่อส่งเสริมทักษะการวางแผนทางการเงิน การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาของนักเรียน
๓. เพื่อพัฒนาทักษะการจัดทำบัญชีครัวเรือนและการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินของนักเรียน
๔. เพื่อบูรณาการการเรียนรู้คณิตศาสตร์กับการพัฒนาทักษะชีวิต
๕. เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนคณิตศาสตร์และการวางแผนทางการเงิน

๘. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) จำนวน ๕ คน

๘.๑ เชิงปริมาณ

- ๑) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) จำนวน ๕ คน

๘.๒ เชิงคุณภาพ

- ๑) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการทำบัญชีครัวเรือนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
- ๒) นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดคำนวณ และการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ผ่านสถานการณ์จริง
- ๓) นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนคณิตศาสตร์และการวางแผนทางการเงิน
- ๔) นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้เรื่องการทำบัญชีครัวเรือนให้กับครอบครัวและชุมชนได้

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

ในการพัฒนานวัตกรรม "การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านการทำบัญชีครัวเรือนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน" นี้ ได้นำหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่สำคัญมาประยุกต์ใช้ ดังนี้

๑. การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)

เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ศึกษาค้นคว้า สำรวจ ตรวจสอบ และค้นพบความรู้ด้วยตนเอง โดยมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีของ John Dewey ที่เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการลงมือทำ (Learning by Doing) นวัตกรรมนี้ได้ออกแบบให้นักเรียนได้ดำเนินโครงการบัญชีครัวเรือนของตนเองอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การสำรวจปัญหา การออกแบบและเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสร้างเครื่องมือวิเคราะห์แนวโน้ม การทดลองใช้และปรับปรุง ไปจนถึงการนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้จะช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานอย่างเป็นระบบ และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

๒. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น ไม่ใช่เพียงแค่นั่งฟังครูบรรยาย แต่ได้คิด วิเคราะห์ อภิปราย แก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติจริง ตามแนวคิดของ Bonwell และ Eison ที่ระบุว่า การเรียนรู้เชิงรุกเป็นกิจกรรมที่นักเรียนต้องทำมากกว่าแค่ฟัง ต้องอ่าน เขียน อภิปราย และแก้ปัญหา นวัตกรรมนี้ได้ออกแบบกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การทำแบบสำรวจปัญหาทางการเงินรอบตัว การออกแบบเครื่องมือเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายด้วยร้อยละและแผนภูมิวงกลม การสร้างกราฟเส้นและวิเคราะห์แนวโน้ม ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้กระตุ้นให้นักเรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

๓. ทฤษฎีการเรียนรู้คอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Learning Theory)

ทฤษฎีนี้พัฒนาโดย Jean Piaget และ Lev Vygotsky เน้นว่าผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านประสบการณ์และการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ไม่ใช่ผู้ถ่ายทอดความรู้เพียงฝ่ายเดียว ในนวัตกรรมนี้ นักเรียนได้มีโอกาสรสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือนและการวางแผนทางการเงินผ่านประสบการณ์ตรงของตนเอง โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำและกระตุ้นการเรียนรู้ด้วยคำถามและ

สถานการณ์ปัญหาที่น่าสนใจ เช่น การใช้คลิปวิดีโอเรื่อง "หนี้ครัวเรือนไทย" เพื่อกระตุ้นความสนใจและเชื่อมโยงกับสภาพปัญหาจริงในชุมชน

๔. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙) ได้พระราชทานหลักปรัชญาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน ประกอบด้วย ๓ หลักการคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี บนเงื่อนไข ๒ ประการคือ ความรู้และคุณธรรม นวัตกรรมนี้ได้นำหลักปรัชญาดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนทางการเงินและการพัฒนาโครงการงานบัญชีครัวเรือน โดยส่งเสริมให้นักเรียนใช้จ่ายอย่างพอประมาณ มีเหตุผลในการตัดสินใจทางการเงิน และสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินผ่านการออมและการวางแผนทางการเงินระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนบ้านพระโธจน์ ตำบลหนองช้างใหญ่ที่ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต

๕. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาทางการเงิน (Financial Education)

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทางการเงินสำหรับเยาวชน ซึ่งประกอบด้วยความรู้ทางการเงิน ทักษะคิดทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินที่เหมาะสม นวัตกรรมนี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทางการเงินให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ผ่านการทำบัญชีครัวเรือน การวิเคราะห์รายรับ-รายจ่าย การวางแผนการออม และการตัดสินใจทางการเงินอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ และช่วยแก้ไขปัญหานี้หนี้ครัวเรือนที่พบในชุมชนบ้านพระโธจน์

๖. วงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act)

เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพงานอย่างต่อเนื่องที่พัฒนาโดย W. Edwards Deming ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุง (Act) ซึ่งเป็นวงจรที่หมุนไปอย่างต่อเนื่อง นวัตกรรมนี้ได้นำวงจร PDCA มาใช้ในการพัฒนาโครงการงานบัญชีครัวเรือนของนักเรียน โดยให้นักเรียนได้วางแผนการเก็บข้อมูล ลงมือเก็บข้อมูลตามแผน ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บได้ และปรับปรุงวิธีการเก็บข้อมูลหรือแผนการเงินให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งกระบวนการนี้ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการทำงานอย่างเป็นระบบและมีพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การบูรณาการหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเหล่านี้เข้าด้วยกันทำให้นักเรียนมีความสมบูรณ์และเหมาะสมกับบริบทของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้คณิตศาสตร์ควบคู่ไปกับทักษะการทำบัญชีครัวเรือนที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

๑๐. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

นวัตกรรมนี้ได้ผ่านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ วิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้เรียนเกี่ยวกับรายวิชาคณิตศาสตร์

จากการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) มักไม่เห็นความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาคณิตศาสตร์กับการนำไปใช้ในชีวิตจริง ทำให้ขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ โดยเฉพาะการนำความรู้เรื่องร้อยละ การคำนวณพื้นฐาน และสถิติไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นตอนที่ ๒ ออกแบบนวัตกรรม โดยการออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์หลักสูตร สถานศึกษา คำอธิบายรายวิชา

วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และบริบทของโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) ซึ่งตั้งอยู่ใน ตำบลหนองช้างใหญ่ อำเภออมวงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้นวัตกรรมสอดคล้องกับสภาพปัญหาของนักเรียนและความต้องการของชุมชน

ขั้นตอนที่ ๓ กำหนดโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ กำหนดการวัดและประเมินผล

กำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ค ๑.๑ และ ค ๓.๑ ตัวชี้วัด ค ๑.๑ ม.๒/๒ และ ค ๓.๑ ม.๒/๑ เน้นการพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา และการใช้ทักษะชีวิต พร้อมคุณลักษณะด้านความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง และมุ่งมั่นในการทำงาน

ขั้นตอนที่ ๔ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด ๖ แผน รวม ๑๑ ชั่วโมง ที่เน้นการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานและการเรียนรู้เชิงรุก โดยให้นักเรียนได้ทำโครงงานบัญชีครัวเรือนที่เชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและบริบทของชุมชนบ้านพระโธจน์

ขั้นตอนที่ ๕ นำนวัตกรรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

นำนวัตกรรมไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๕ คน ได้แก่ เด็กชายธนภัทร แก้วคำมณี, เด็กชายบารมี ศาลารัตน์, เด็กชายพ่อบรรค์ พรพูล, เด็กชายอนุพล บุญดาราช และเด็กชายกิตติกรณ์ ทองอยู่ ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โดยจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้

ขั้นตอนที่ ๖ วัดและประเมินผลการใช้นวัตกรรม

ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ทั้งการประเมินตามสภาพจริงจากชิ้นงาน/ภาระงาน การสังเกต พฤติกรรม การประเมินการนำเสนอ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของนวัตกรรม

ขั้นตอนที่ ๗ สรุป/รายงานผลการพัฒนานวัตกรรม

วิเคราะห์ผลการใช้นวัตกรรมในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และความสามารถในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนานวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม

นวัตกรรมประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ๓ ส่วน ดังนี้

๑. ชุดการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ ๖ แผน (๑๑ ชั่วโมง)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ : การสำรวจและวางแผนโครงงานบัญชีครัวเรือน (๒ ชั่วโมง)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ : การออกแบบและเก็บข้อมูลโครงงานบัญชีครัวเรือน (๒ ชั่วโมง)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ : การวิเคราะห์ข้อมูลและวางแผนแก้ปัญหาในโครงงาน (๒ ชั่วโมง)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ : การสร้างเครื่องมือวิเคราะห์แนวโน้ม (๒ ชั่วโมง)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ : การทดลองใช้และปรับปรุงโครงงาน (๒ ชั่วโมง)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ : การนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากโครงงาน (๑ ชั่วโมง)

ใบความรู้ประกอบการเรียนรู้ ประกอบด้วย

ใบความรู้เรื่อง "การทำบัญชีครัวเรือน"

ใบความรู้เรื่อง "การทำโครงงานบัญชีครัวเรือน"

ใบความรู้ที่ ๒ "การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยร้อยละและแผนภูมิวงกลม"

ใบความรู้เพิ่มเติม "การออกแบบเครื่องมือเก็บข้อมูลโครงงาน"

ใบความรู้ที่ ๓ "การวางแผนการออม"

ใบความรู้เพิ่มเติม "การแก้ปัญหาทางการเงินอย่างเป็นระบบ"

ใบความรู้ที่ ๔ "การสร้างและวิเคราะห์กราฟเส้น"

ใบความรู้เพิ่มเติม "การเลือกเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับโครงงาน"

ใบความรู้ที่ ๕ "การวางแผนทางการเงินระยะยาว"

ใบความรู้เพิ่มเติม "การทดสอบและปรับปรุงโครงงาน"

ใบความรู้ที่ ๖ "การนำเสนอโครงการ"

ใบงานสำหรับนักเรียน ประกอบด้วย

ใบงาน "โครงร่างโครงการบัญชีครัวเรือน"

แบบสัมภาษณ์การจัดการการเงินในครอบครัว

ใบงานที่ ๑ "บันทึกค่าใช้จ่ายของฉัน"

ใบงานที่ ๒ "การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย"

ใบงานที่ ๓.๑ "การวิเคราะห์ข้อมูลและตั้งสมมติฐาน"

ใบงานที่ ๓.๒ "การออกแบบวิธีแก้ปัญหาและวางแผนการออม"

ใบงานที่ ๔.๑ "การสร้างกราฟเส้น"

ใบงานที่ ๔.๒ "การวิเคราะห์แนวโน้มและการทำนาย"

ใบงานที่ ๕ "การปรับปรุงและพัฒนาโครงการ"

ใบงานที่ ๖ "แบบประเมินตนเองและสรุปการเรียนรู้"

แบบทดสอบสั้นเรื่องการทำบัญชีครัวเรือน

๒. สื่อและเครื่องมือประกอบการเรียนรู้

คลิปวิดีโอสั้นๆ เรื่อง "หนี้ครัวเรือนไทย" จาก ธปท.

ตัวอย่างเครื่องมือเก็บข้อมูล

ตัวอย่างกราฟและแผนภูมิ (แผนภูมิวงกลม กราฟเส้น กราฟแท่ง)

กระดานกราฟ

กระดานโน้ตสีต่างๆ

แบบบันทึกรายรับ-รายจ่าย

กรณีศึกษา "การออมเงินของนักเรียน ม.๒"

แผนภาพวงจร PDCA

วงเวียน ไมโครแทรกเตอร์

กระดานสำหรับทำแผนภูมิวงกลม สีไม้/ปากกาสี

กระดานโปสเตอร์และอุปกรณ์ตกแต่ง

คอมพิวเตอร์/โปรเจคเตอร์ (ถ้ามี)

๓. เครื่องมือวัดและประเมินผล

แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน

แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

แบบประเมินโครงร่างโครงการ

แบบบันทึกการตอบคำถาม

แบบประเมินการวิเคราะห์และตั้งสมมติฐาน

แบบประเมินวิธีแก้ปัญหาและแผนการออม

แบบประเมินการสร้างกราฟและการวิเคราะห์แนวโน้ม

แบบประเมินการนำเสนอโครงการ

แบบประเมินตนเองและสรุปการเรียนรู้

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผลที่เกิดกับสถานศึกษา

- โรงเรียนมีนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพในการพัฒนาผู้เรียนด้านการคิดวิเคราะห์และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
- โรงเรียนมีแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างวิชาคณิตศาสตร์กับทักษะชีวิตที่สามารถขยายผลไปสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้
- เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชนในการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนทางการเงิน
- สถานศึกษามีชื่อเสียงในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่น

๒. ผลที่เกิดกับครู

- ครูมีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการคณิตศาสตร์กับชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ครูมีเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
- ครูได้พัฒนาวิชาชีพตนเองผ่านกระบวนการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน

๓. ผลที่เกิดกับผู้เรียน

- ผู้เรียนมีทักษะการคิดคำนวณที่แม่นยำและคล่องแคล่ว สามารถคำนวณร้อยละ สัดส่วน และค่าสถิติพื้นฐานได้อย่างถูกต้อง
- ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้การคิดคำนวณในการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเงินและการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน
- ผู้เรียนมีความสามารถในการจัดทำบัญชีครัวเรือนและวางแผนทางการเงินที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง
- ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
- ผู้เรียนมีวินัยทางการเงิน มีความรับผิดชอบ และมีหลักคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑๓. งบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน) โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ค่าวัสดุอุปกรณ์ จำนวน ๗๐๐ บาท
- ค่าถ่ายเอกสาร จำนวน ๓๐๐ บาท

๑๔. การประเมินผล

๑. การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- การประเมินตามสภาพจริงจากชิ้นงาน/ภาระงาน
- ประเมินโครงร่างโครงงานบัญชีครัวเรือนและการออกแบบเครื่องมือเก็บข้อมูล
- ประเมินแผนภูมิวงกลม กราฟเส้น และการวิเคราะห์ข้อมูลที่นักเรียนสร้างขึ้น
- ประเมินแผนการเงินและการปรับปรุงโครงงานของนักเรียน
- ประเมินการนำเสนอโครงงานบัญชีครัวเรือน
- การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้
- ประเมินความรับผิดชอบในการทำงานและส่งงาน

- ประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการแสดงความคิดเห็น
- ประเมินความมุ่งมั่นในการพัฒนาโครงการ
- การประเมินด้านความรู้และทักษะ
- ประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือนและการวางแผนการเงิน
- ประเมินทักษะการคำนวณร้อยละ การสร้างและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ
- ประเมินความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้คณิตศาสตร์ในชีวิตจริง
- เครื่องมือการประเมิน
- แบบประเมินชิ้นงานและการนำเสนอ
- แบบสังเกตพฤติกรรม
- แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ
- แบบประเมินตนเองของนักเรียน

๒. การประเมินการจัดการเรียนการสอน

- การประเมินจากความคิดเห็นของครูและนักเรียน
- ประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการสอน
- ประเมินปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้
- ประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน
- การประเมินผลสัมฤทธิ์ของนวัตกรรม
- เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์
- ประเมินการพัฒนาทักษะการทำบัญชีครัวเรือน
- ประเมินการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในครอบครัว

เกณฑ์การประเมินใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป แบ่งเป็น ๔ ระดับคุณภาพ: ดีมาก (๘๐-๑๐๐%), ดี (๗๐-๗๙%), พอใช้ (๖๐-๖๙%) และต้องปรับปรุง (ต่ำกว่า ๖๐)

ทั้งนี้ ผลการประเมินนวัตกรรมจะนำมาวิเคราะห์และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาวัตกรรมการมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

ลงชื่อ..........ผู้จัดทำนวัตกรรม
(นายณัฏฐะ บัวใหญ่)
ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

ความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

(✓) เห็นชอบ

() ไม่เห็นชอบและเสนอเพื่อพิจารณา ดังนี้

ลงชื่อ..........
(นางสาวจรินทร์ มีคุณ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

แผนพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม

โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม นางสาวนรินทร์ คงสกุลดี

๒. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้

การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก “อาหารพื้นบ้าน ทานทุกวัน ฉันรู้ประโยชน์” ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ถึง วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘

๔. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

ธรรมชาติในการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทหลักในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง ที่ต้องอาศัยทักษะทางวิทยาศาสตร์ เช่น การสังเกต การทดลอง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะการนำเสนอข้อมูล เป็นต้น และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน แต่ในปัจจุบันพบว่า นักเรียนพบว่านักเรียนขาดทักษะและสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ และมองว่าวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องไกลตัว ไม่สามารถเชื่อมโยงแนวคิดทางวิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวันได้ ทางผู้จัดทำนวัตกรรมจึงได้นำการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มาบูรณาการเข้ากับรายวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ อาหารและสารอาหาร การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ สำรวจ และเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับสารอาหารในอาหารพื้นบ้านที่บริโภคทุกวัน จึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาทักษะและสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง

การพัฒนานวัตกรรมผ่านกระบวนการ PLC ภายในโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูในโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นถึงประโยชน์ที่จะนำนวัตกรรมไปใช้ในชั้นเรียน นอกจากนี้ยังเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้ปกครองอีกด้วย

การนำนวัตกรรมเข้าสู่ชั้นเรียน ซึ่งเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์หลักสูตร จัดทำแผนการเรียนรู้ กำหนดการวัดและประเมินผล นำแผนการจัดการเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการจัดการเรียนการสอนระหว่างครูผู้สอน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการนำนวัตกรรมไปใช้ในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ประเภทของนวัตกรรม

นวัตกรรมด้านการเรียนการสอน

๖. หลักการและเหตุผล ความจำเป็น

ในปัจจุบัน พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ขาดทักษะและสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงแนวคิดทางวิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน และขาดทักษะการสืบค้นข้อมูล การวิเคราะห์ และการทำงานเป็นทีม ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก “อาหารพื้นบ้าน ทานทุกวัน ฉันรู้ประโยชน์” ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ สำรวจ และเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับสารอาหารในอาหารพื้นบ้านที่บริโภคทุกวัน จึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ ยังพบว่า นักเรียนขาดทักษะ

การทำงานเป็นทีมและการนำเสนอ ซึ่งสามารถพัฒนาได้โดยการทำงานกลุ่ม แบ่งหน้าที่ชัดเจน และฝึกการนำเสนอผ่านสื่อต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้ การออกแบบโครงการที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งให้นักเรียนวิเคราะห์สารอาหารในเมนูอาหารที่บ้านที่นักเรียนรับประทาน นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในการเรียนวิทยาศาสตร์ ยังทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นสมรรถนะสำคัญสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง

๗. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๑. เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์รายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๒. เพื่อพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของผู้เรียน
๓. เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของผู้เรียน
๔. เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกันผ่านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยโครงงานเป็นฐาน

๘. เป้าหมาย

๘.๑ เชิงปริมาณ

- ร้อยละ ๘๐ ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๘ คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้น

๘.๒ เชิงคุณภาพ

- ๘.๒.๑ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้น
- ๘.๒.๒ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีสมรรถนะการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น
- ๘.๒.๓ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น
- ๘.๒.๔ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีทักษะการทำงานร่วมกันผ่านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยโครงงานเป็นฐาน

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

๙.๑ การเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning): การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย (Meaningful learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ การเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถาม และถาม อภิปรายร่วมกันกับผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑. เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
๒. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน
๓. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
๔. เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ สู่ทักษะการคิดวิเคราะห์และประเมินค่า
๕. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
๖. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ และการสรุปของผู้เรียน
๗. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

๙.๒ โครงการเป็นฐาน (Project-Based Learning): การเรียนรู้ที่จัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้แก่

ผู้เรียนเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริงอย่างมีระบบ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรง ได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา วิธีการหาความรู้ความจริงอย่างมีเหตุผล ได้ทำการทดลอง ได้พิสูจน์สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง รู้จักการวางแผนการทำงาน ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ตลอดจนได้พัฒนากระบวนการคิดโดยเฉพาะการคิดขั้นสูง และการประเมินตนเอง โดยมีครูเป็นผู้กระตุ้นเพื่อนำความสนใจที่เกิดจากตัวผู้เรียนมาใช้ในการทำกิจกรรมค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเอง นำไปสู่การเพิ่มความรู้ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ การฟัง และการสังเกตจากผู้รู้ โดยผู้เรียนมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มที่จะนำมาสู่การสรุปความรู้ใหม่ มีการเขียนกระบวนการจัดทำโครงการและได้ผลการจัดกิจกรรมเป็นผลงานแบบรูปธรรมนอกจากนี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน ยังเน้นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ชีวิตขณะที่เรียน ได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับหลักพัฒนาการตามลำดับขั้นความรู้ ความคิดของบลูม ทั้ง ๖ ขั้น คือ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่าและการคิดสร้างสรรค์ การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน ถือได้ว่าเป็น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีครูเป็นผู้ให้การส่งเสริม สนับสนุน

ลักษณะสำคัญของจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน

๑. ยึดหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานตาม
๒. เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน
๓. เป็นเรื่องที่ผู้เรียนสนใจและรู้สึกสบายใจที่จะทำ
๔. ผู้เรียนได้รับสิทธิในการเลือกว่าจะตั้งคำถามอะไร และต้องการผลผลิตอะไรจากการทำโครงการ
๕. ครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน สนับสนุนการแก้ไขปัญหา และสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน
๖. ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ของตนเอง
๗. เชื่อมโยงกับชีวิตจริง สิ่งแวดล้อมจริง
๘. มีฐานจากการวิจัย ศึกษา ค้นคว้า หรือองค์ความรู้ที่เคยมี
๙. ใช้แหล่งข้อมูล หลายแหล่ง
๑๐. ฝังตรึงด้วยความรู้และทักษะต่าง ๆ

๑๑. สามารถใช้เวลามากพอเพียงในการสร้างผลงาน

๑๒. มีผลผลิต

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้ เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ของเด็กและเยาวชน:จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียน ไทย ของดุขฎิ โยเหลา และคณะ มี ๖ ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน

๑. ขั้นให้ความรู้พื้นฐาน ครูให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการทำโครงงานก่อนการเรียนเนื่องจากการทำโครงงานมีรูปแบบและขั้นตอนที่ชัดเจนและรัดกุม ดังนั้น ผู้เรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ เกี่ยวกับโครงงานไว้เป็นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการปฏิบัติขณะทำงานโครงงานจริงในขั้นแสวงหาความรู้

๒. ขั้นกระตุ้นความสนใจ ครูเตรียมกิจกรรมที่จะกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน โดยต้องคิดหรือเตรียมกิจกรรมที่ดึงดูดให้ผู้เรียนสนใจ ใคร่รู้ ถึงความสนุกสนานในการทำโครงงานหรือกิจกรรมร่วมกันโดยกิจกรรมนั้นอาจเป็นกิจกรรมที่ครูกำหนดขึ้น หรืออาจเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีความสนใจต้องการจะทำอยู่แล้ว ทั้งนี้ในการกระตุ้นของครูจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสนอจากกิจกรรมที่ได้เรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้ของครูที่เกี่ยวข้องกับชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่หรือเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

๓. ขั้นจัดกลุ่มร่วมมือ ครูให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มกันแสวงหาความรู้ ใช้กระบวนการกลุ่มในการวางแผนดำเนินกิจกรรม โดยนักเรียนเป็นผู้ร่วมกันวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง โดยระดมความคิดและหารื้อแบ่งหน้าที่เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน หลังจากที่ได้ทราบหัวข้อสิ่งที่ตนเองต้องเรียนรู้ในภาคเรียนนั้น ๆ เรียบร้อยแล้ว

๔. ขั้นแสวงหาความรู้ ขั้นแสวงหาความรู้มีแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้เรียนในการทำกิจกรรม ดังนี้

๔.๑ นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมโครงงานตามหัวข้อที่กลุ่มสนใจผู้เรียนปฏิบัติหน้าที่ของตนตามข้อตกลงของกลุ่ม พร้อมทั้งร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรม โดยขอคำปรึกษาจากครูเป็นระยะ เมื่อมีข้อสงสัยหรือปัญหาเกิดขึ้น

๔.๒ ผู้เรียนร่วมกันเขียนรูปเล่ม สรุปรายงานจากโครงงานที่ตนปฏิบัติ

๕. **ขั้นสรุปสิ่งที่เรียนรู้** ครูให้ผู้เรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้จากการทำกิจกรรม โดยครูใช้คำถามถามผู้เรียนนำไปสู่การสรุปสิ่งที่เรียนรู้

๖. **ขั้นนำเสนอผลงาน** ครูให้ผู้เรียนนำเสนอผลการเรียนรู้ โดยครูออกแบบกิจกรรม หรือจัดเวลาให้ผู้เรียนได้เสนอสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ เพื่อให้เพื่อนร่วมชั้น และผู้เรียนอื่น ๆ ในโรงเรียนได้ชมผลงานและเรียนรู้กิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติในการทำโครงการ

๑๐. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

- ขั้นตอนที่ ๑ วิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้เรียนเกี่ยวกับรายวิชาวิทยาศาสตร์
- ขั้นตอนที่ ๒ ออกแบบนวัตกรรม โดยการออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์หลักสูตร สถานศึกษา คำอธิบายรายวิชา
- ขั้นตอนที่ ๓ กำหนดโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ กำหนดการวัดและประเมินผล
- ขั้นตอนที่ ๔ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน
- ขั้นตอนที่ ๕ นำนวัตกรรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- ขั้นตอนที่ ๖ วัดและประเมินผลการใช้นวัตกรรม
- ขั้นตอนที่ ๗ สรุป/รายงานผลการพัฒนานวัตกรรม

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม

๑๑.๑ โครงสร้างรายวิชาวิทยาศาสตร์

๑๑.๒ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ อาหารพื้นบ้าน ทานทุกวัน ฉันทรู้ประโยชน์ จำนวน ๕ แผนการเรียนรู้ เวลา ๑๒ ชั่วโมง ดังนี้

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อาหารพื้นบ้านกับสารอาหารหลัก ๕ หมู่ (ขั้นให้ความรู้)
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง อาหารพื้นบ้านมีประโยชน์ (ขั้นกระตุ้นความสนใจ)
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โภชนาการอาหารพื้นบ้านและอาหารที่ทานทดแทน (ขั้นจัดกลุ่มความร่วมมือและขั้นแสวงหาความรู้)
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อาหารพื้นบ้านกับระบบย่อยอาหาร (ขั้นสรุปสิ่งที่เรียนรู้)
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง โครงงาน “อาหารพื้นบ้าน ทานทุกวัน ฉันทรู้ประโยชน์” (ขั้นนำเสนอผลงาน)

๑๑.๓ กิจกรรมเชิงรุก

- กิจกรรมที่ ๑ เรื่อง อาหารพื้นบ้านที่ฉันรับประทาน
- กิจกรรมที่ ๒ สมุดบันทึก “อาหารพื้นบ้าน ทานทุกวัน ฉันทรู้ประโยชน์”
- กิจกรรมที่ ๓ “จับคู่เมนูพื้นบ้าน”
- กิจกรรมที่ ๔ เรื่อง “อาหารพื้นบ้านกับระบบย่อยอาหาร”
- โครงงาน “อาหารพื้นบ้าน ทานทุกวัน ฉันทรู้ประโยชน์”

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑) ครูผู้สอนได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ให้มีประสิทธิภาพและทันต่อสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

๒) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีผลสัมฤทธิ์วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้น

๓) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

๔) นักเรียนมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมจากกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

๕) นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

๖) นักเรียนสามารถบูรณาการการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวันได้

๑๓. งบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

งบประมาณทั้งสิ้น ๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน)

กิจกรรม	หมวดค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่าย		
		รายการ	จำนวน	เป็นเงิน
การจัดทำ จัดหา วัสดุประกอบการจัดทำสื่อการเรียนรู้, เอกสารประกอบการจัดการเรียนการสอนด้วยนวัตกรรมและแบบทดสอบในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้	ค่าวัสดุ	วัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำ เช่น กระดาษ กาว กรรไกร อุปกรณ์ตกแต่ง	๑ ชุด	๑,๐๐๐

๑๔. การประเมินผล

๑๔.๑ การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

การประเมินผลจากการทำโครงงาน การประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

- แบบบันทึกคะแนนการนำเสนอรายบุคคล
- แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- แบบให้คะแนนรูปเล่มรายงาน
- แบบประเมินความพึงพอใจ
- การตรวจใบกิจกรรม

(ร้อยละ ๘๐ คุณภาพอยู่ในระดับดีขึ้นไป “ผ่านเกณฑ์”)

๑๔.๒ การประเมินการจัดการเรียนการสอน

การประเมินจากความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียนต่อกระบวนการเรียนการสอน

๑๔.๓ การประเมินผลการใช้นวัตกรรม

ลงชื่อ..........ผู้จัดทำนวัตกรรม

(นางสาวนรินทร์ คงสกุลดี)

ตำแหน่ง ครู

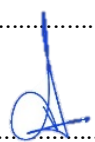
ความเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

(✓) เห็นชอบ

() ไม่เห็นชอบ และเสนอเพื่อพิจารณาอีกครั้ง ดังนี้

.....

.....

ลงชื่อ..........

(นางสาวจรินทร์ มีคุณ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโรจน์(ชนูปถัมภ์)

แผนพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
การพัฒนาสมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม

นางสาวเจนจิรา อนุพรรณสว่าง ตำแหน่ง ครูโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

๒. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้

การพัฒนาสมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

๔. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

ภาษาอังกฤษมีความสำคัญเป็นอย่างมากในยุคปัจจุบัน เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ทุกคนจำเป็นต้องรู้ เพื่อใช้ในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจร่วมกันในสังคม อีกทั้งเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก ภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทในสังคมไทยเพิ่มมากขึ้น ซึ่งคนไทยจำเป็นต้องมีความรู้และมีความเข้าใจทักษะด้านภาษาอังกฤษทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการฟัง ทักษะด้านการพูด ทักษะด้านการอ่าน และทักษะด้านการเขียน จากที่ผู้จัดทำนวัตกรรมได้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ พบว่า นักเรียนขาดทักษะด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ซึ่งทักษะด้านการอ่านมีความสำคัญเป็นอย่างมาก หากนักเรียนไม่สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้จะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น ทางผู้จัดทำนวัตกรรมจึงได้นำการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน มาบูรณาการเข้ากับรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ Life Stories เป็นการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจจากการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญและประวัติสถานที่ที่สำคัญของท้องถิ่น (ชุมชนบ้านพระโธจน์) ซึ่งช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง

การพัฒนานวัตกรรมผ่านกระบวนการ PLC ภายในโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูในโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นถึงประโยชน์ที่จะนำนวัตกรรมไปใช้ในชั้นเรียน นอกจากนี้ยังเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้ปกครองอีกด้วย

การนำนวัตกรรมเข้าสู่ชั้นเรียนเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจจากการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญและประวัติสถานที่ที่สำคัญของท้องถิ่น (ชุมชนบ้านพระโธจน์) ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ซึ่งได้มีการวิเคราะห์หลักสูตรกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ จัดทำแผนการเรียนรู้ กำหนดการวัดและประเมินผล นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาใช้ในชั้นเรียน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการนำนวัตกรรมไปใช้ในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ประเภทของนวัตกรรม

นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบโครงงานเป็นฐาน

๖. หลักการและเหตุผล ความเป็นมา

ปัจจุบันหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้ระบุถึงความสำคัญของภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ : ๒๒๑)

จากการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ พบว่า นักเรียนขาดทักษะด้านการอ่านภาษาอังกฤษ ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจได้ และนักเรียนขาดทักษะด้านการสืบค้นข้อมูล และการทำงานเป็นทีม ผู้จัดทำนวัตกรรมจึงได้มีการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning) ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ จากการวางแผน โดยเฉพาะทักษะงานที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต การควบคุมการปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหา และประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน การสื่อสารและการนำเสนอ ช่วยฝึกการปรับตัวและความรับผิดชอบต่อบทบาทที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าและฝึกฝนด้วยตนเองรวมถึงผู้เรียนเกิดการคิดอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้รับประสบการณ์ตรงจากการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและสิ่งแวดล้อม

จากความเป็นมาและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น การเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญและประวัติสถานที่ที่สำคัญของท้องถิ่น (ชุมชนบ้านพระโธจน์) ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน จึงเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนได้

๗. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๑. เพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)
๒. เพื่อพัฒนาทักษะการนำเสนอประวัติบุคคลสำคัญและประวัติสถานที่ที่สำคัญของท้องถิ่น
๓. เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกันผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)
๔. เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

๘. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๖ คน โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

เป้าหมายเชิงปริมาณ

- ๑) ผู้เรียนร้อยละ ๘๐ มีสมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญและประวัติสถานที่ที่สำคัญของท้องถิ่นเป็นภาษาอังกฤษ

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- ๑) ผู้เรียนมีทักษะการนำเสนอประวัติบุคคลสำคัญและประวัติสถานที่ที่สำคัญของท้องถิ่นในระดับดี
- ๒) ผู้เรียนมีทักษะการทำงานร่วมกันผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)
- ๓) ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

๙.๑ การเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย (Meaningful leaning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้

สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะ วิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ การเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถาม และถาม อภิปรายร่วมกันกับผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑. เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
๒. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของความ ร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน
๓. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
๔. เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ สู่ทักษะการคิดวิเคราะห์และประเมินค่า
๕. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
๖. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ และการสรุปของผู้เรียน
๗. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

๙.๒ โครงการเป็นฐาน (Project Based Learning) การเรียนรู้ที่จัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้แก่ ผู้เรียนเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริงอย่างมีระบบ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรง ได้เรียนรู้วิธีการ แก้ปัญหา วิธีการหาความรู้ความจริงอย่างมีเหตุผล ได้ทำการทดลอง ได้พิสูจน์สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง รู้จักการวางแผนการ ทำงาน ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ตลอดจนได้พัฒนากระบวนการคิดโดยเฉพาะการคิดขั้นสูง และการประเมินตนเอง โดยมี ครูเป็นผู้กระตุ้นเพื่อนำความสนใจที่เกิดจากตัวผู้เรียนมาใช้ในการทำกิจกรรมค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเอง นำไปสู่การ เพิ่มความรู้ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ การฟัง และการสังเกตจากผู้รู้ โดยผู้เรียนมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็น กลุ่มที่จะนำมาสู่การสรุปความรู้ใหม่ มีการเขียนกระบวนการจัดทำโครงการและได้ผลการจัดกิจกรรมเป็นผลงานแบบ รูปธรรมนอกจากนี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน ยังเน้นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ชีวิตขณะที่ เรียน ได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับหลักพัฒนาการตามลำดับขั้นความรู้ความคิดของบลูม ทั้ง ๖ ชั้น คือ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่าและการคิดสร้างสรรค์ การ จัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานถือได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีครูเป็นผู้ให้การส่งเสริม สนับสนุน

ลักษณะสำคัญของจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน

๑. ยึดหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานตาม
๒. เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน
๓. เป็นเรื่องที่ผู้เรียนสนใจและรู้สึกสบายใจที่จะทำ
๔. ผู้เรียนได้รับสิทธิในการเลือกว่าจะตั้งคำถามอะไร และต้องการผลผลิตอะไรจากการทำโครงการ
๕. ครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน สนับสนุนการแก้ไขปัญหาและสร้างแรงจูงใจ ให้แก่ผู้เรียน
๖. ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ของตนเอง
๗. เชื่อมโยงกับชีวิตจริง สิ่งแวดล้อมจริง
๘. มีฐานจากการวิจัย ศึกษา ค้นคว้า หรือองค์ความรู้ที่เคยมี
๙. ใช้แหล่งข้อมูลหลายแหล่ง
๑๐. ฝังตรึงด้วยความรู้และทักษะต่าง ๆ

๑๑. สามารถใช้เวลามากพอเพียงในการสร้างผลงาน

๑๒. มีผลผลิต

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้ เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ของ เด็กและเยาวชนจากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย ของคุณวิโยเหลา และคณะ มี ๖ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน

๑. ขั้นให้ความรู้พื้นฐาน ครูให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการทำโครงงานก่อนการเรียนเนื่องจากการทำโครงงานมีรูปแบบ และขั้นตอนที่ชัดเจนและรัดกุม ดังนั้น ผู้เรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ เกี่ยวกับโครงงานไว้เป็นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการปฏิบัติขณะทำงานโครงงานจริงในขั้นแสวงหาความรู้

๒. ขั้นกระตุ้นความสนใจ ครูเตรียมกิจกรรมที่จะกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน โดยต้องคิดหรือเตรียมกิจกรรมที่ดึงดูด ให้ผู้เรียนสนใจ ใคร่รู้ ถึงความสนุกสนานในการทำโครงงานหรือกิจกรรมร่วมกันโดยกิจกรรมนั้นอาจเป็นกิจกรรมที่ครู กำหนดขึ้น หรืออาจเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีความสนใจต้องการจะทำอยู่แล้ว ทั้งนี้ในการกระตุ้นของครูจะต้องเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนเสนอจากกิจกรรมที่ได้เรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้ของครูที่เกี่ยวข้องกับชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่หรือเป็นเรื่อง ใกล้ตัวที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

๓. ขั้นจัดกลุ่มร่วมมือ ครูให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มกันแสวงหาความรู้ ใช้กระบวนการกลุ่มในการวางแผนดำเนินกิจกรรม โดย นักเรียนเป็นผู้ร่วมกันวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง โดยระดมความคิดและหารื้อแบ่งหน้าที่เพื่อเป็นแนวทาง ปฏิบัติร่วมกัน หลังจากที่ได้ทราบหัวข้อสิ่งที่ตนเองต้องเรียนรู้ในภาคเรียนนั้น ๆ เรียบร้อยแล้ว

๔. ขั้นแสวงหาความรู้ ขั้นแสวงหาความรู้มีแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้เรียนในการทำกิจกรรม ดังนี้

๔.๑ นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมโครงงานตามหัวข้อที่กลุ่มสนใจผู้เรียนปฏิบัติหน้าที่ของตนตามข้อตกลงของกลุ่ม พร้อมทั้งร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรม โดยขอคำปรึกษาจากครูเป็นระยะ เมื่อมีข้อสงสัยหรือปัญหาเกิดขึ้น

๔.๒ ผู้เรียนร่วมกันเขียนรูปเล่ม สรุปรายงานจากโครงงานที่ตนปฏิบัติ

๕. ขั้นสรุปสิ่งที่เรียนรู้ ครูให้ผู้เรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้จากการทำกิจกรรม โดยครูใช้คำถามถามผู้เรียนนำไปสู่การสรุปสิ่งที่ เรียนรู้

๖. **ชั้นนำเสนอผลงาน** ครูให้ผู้เรียนนำเสนอผลการเรียนรู้ โดยครูออกแบบกิจกรรม หรือจัดเวลาให้ผู้เรียนได้เสนอสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ เพื่อให้เพื่อนร่วมชั้น และผู้เรียนอื่น ๆ ในโรงเรียนได้ชมผลงานและเรียนรู้กิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติในการทำโครงการ

๑๐. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

ในการสร้างนวัตกรรม การพัฒนาสมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ของโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

ขั้นตอนที่ ๒ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในการสร้างนวัตกรรมและการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ ๓ จัดทำโครงสร้างรายวิชา ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

ขั้นตอนที่ ๔ นำนวัตกรรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ ๕ วัดและประเมินผลการใช้นวัตกรรม

ขั้นตอนที่ ๖ สรุป/รายงานผลการพัฒนานวัตกรรม

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม

ที่	เรื่อง	จำนวน
๑	แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ ๙ Life Stories จำนวน ๔ แผน - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ The beginning - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ Let's Start - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ Ban Phraroj - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ My village story project	๙ ชั่วโมง ๒ ชั่วโมง ๑ ชั่วโมง ๓ ชั่วโมง ๓ ชั่วโมง
๒	Hand out - Hand out ๑ Personal - Hand out ๒ Ban Phraroj - Hand out ๓ Phraroj Temple - Hand out ๔ Phraroj Product (Sweet Tamarind)	๔ เรื่อง
๓	Worksheet - Worksheet ๑ English Project - Worksheet ๒ Personal Mind Mapping - Worksheet ๓ Ban Phraroj Vocabulary - Worksheet ๔ Phraroj Temple Vocabulary - Worksheet ๕ Phraroj Product (Sweet Tamarind) Vocabulary - Worksheet ๖ My village story	๖ กิจกรรม

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้เรียนมีสมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจในระดับดี

๒. ผู้เรียนมีทักษะการนำเสนอประวัติบุคคลสำคัญและประวัติสถานที่ที่สำคัญของท้องถิ่นในระดับดี

๓. ผู้เรียนมีทักษะการทำงานร่วมกันผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning) ในระดับดี

๔. ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

๑๓. งบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

งบประมาณทั้งสิ้น ๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน)

๑๔. การประเมินผล

๑๔.๑ การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

การประเมินผลจากการทำโครงการ การประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

๑. แบบบันทึกคะแนนการนำเสนอรายบุคคล

๒. แบบบันทึกคะแนนการนำเสนอรายกลุ่ม

๓. แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

๔. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

๕. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

๖. แบบให้คะแนนรูปลั่มรายงาน

๗. แบบประเมินความพึงพอใจ

๘. การตรวจใบกิจกรรม

(ร้อยละ ๘๐ คุณภาพอยู่ในระดับดีขึ้นไป “ผ่านเกณฑ์”)

๑๔.๒ การประเมินการจัดการเรียนการสอน

การประเมินจากความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียนต่อกระบวนการ การเรียนการสอน

๑๔.๓ การประเมินผลการใช้นวัตกรรม

ลงชื่อ..........ผู้จัดทำนวัตกรรม
(นางสาวเจนจิรา อนุพรรณสว่าง)
ตำแหน่ง ครู

ความเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

(✓) เห็นชอบ

() ไม่เห็นชอบ และเสนอเพื่อพิจารณาอีกครั้ง ดังนี้

.....
.....
.....

ลงชื่อ..........
(นางสาวจรินทร์ มีคุณ)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโรจน์(ชนูปถัมภ์)

**แผนนวัตกรรมการเรียนรู้สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม
โรงเรียนบ้านพระโอรจน์(ชนูปถัมภ์)**

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม นางสาวจรรวรณ์ ชวนา ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย
๒. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้สังคมศึกษาด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
๓. ระยะเวลาดำเนินการ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
๔. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

☒ แสวงหานวัตกรรม/แบบอย่างที่ดีจากแหล่งต่างๆที่เคยมีผู้สร้างหรือทำไว้แล้วนำมาปรับปรุงหรือพัฒนาใหม่

๕. ประเภทของนวัตกรรม

☒ นวัตกรรมการเรียนการสอน

๖. หลักการและเหตุผล ความจำเป็น

ในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเทคโนโลยีและค่านิยม เยาวชนไทยโดยเฉพาะนักเรียนในวัยเรียนมีแนวโน้มที่จะห่างเหินจากรากเหง้าทางวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นความสนใจในวัฒนธรรมต่างชาติผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อการรับรู้และความเข้าใจของเยาวชนอย่างมาก จนเกิดปัญหาการขาดความตระหนักและการหลงลืมวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชนของตนเอง

จากการสังเกตและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถอธิบายถึงความสำคัญและรายละเอียดของวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชนของตนเองได้อย่างลึกซึ้ง ขาดความภาคภูมิใจ ในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม และไม่เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์และสืบต่อมรดกทางวัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้เป็นสัญญาณอันตรายที่บ่งชี้ถึงการสูญหายของวัฒนธรรมท้องถิ่นในอนาคตอันใกล้

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการศึกษา สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง และประดิษฐ์คิดค้นด้วยตนเอง ตามความสนใจและความถนัด การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน และการสื่อสาร ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ การนำการเรียนรู้แบบโครงงานมาใช้ในการแก้ปัญหาการหลงลืมวัฒนธรรมท้องถิ่น จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการที่มีความหมายโดยการเชื่อมโยงเนื้อหาในบทเรียนกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชนของตนเอง นักเรียนจะได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้า สัมภาษณ์ผู้รู้ในท้องถิ่น บันทึกข้อมูลและนำเสนอผลงานที่สะท้อนถึงความเข้าใจและความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง

นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อแก้ปัญหานักเรียนหลงลืมวัฒนธรรมท้องถิ่น มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๖ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายและสมรรถนะที่เกี่ยวข้อง คือ สมรรถนะที่ ๑ ศาสนาและวัฒนธรรม : การเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมรวมถึงการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น

ครูผู้มีหน้าที่ในการหาวิธีการหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงตัดสินใจสอดแทรกกลวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น ความสนใจ เกิดการใฝ่เรียนรู้ในการเรียน และเกิดทักษะ และกระบวนการต่าง ๆ กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ในการดำเนินชีวิตให้ได้มากที่สุด โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning : PBL) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ขึ้นและแก้ไขปัญหาการหลงลืมวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ต่อไป

๗. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๑. เพื่อพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้สังคมศึกษาด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม
๒. เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นพระโอรัง

๘. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๗ คน โรงเรียนบ้านพระโอรัง(ชนูปถัมภ์)

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ	ผู้เรียนร้อยละ ๘๐ มีทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม
	ผู้เรียนร้อยละ ๘๐ มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นพระโอรัง
เชิงคุณภาพ	ผู้เรียนมีทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมในระดับดี
	ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นพระโอรังในระดับดี

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ การเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถาม และถาม อภิปรายร่วมกันกับผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑. เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
๒. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของ

ความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน

๓. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
๔. เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ สู่ทักษะการคิดวิเคราะห์และประเมินค่า
๕. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
๖. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ และการสรุปของผู้เรียน
๗. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานนั้น มีกระบวนการและขั้นตอนแตกต่างกันไปตามแต่ละทฤษฎี ซึ่งในการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานในครั้งนี้ ขอนำเสนอ ๓ แนวคิดที่ถูกพิจารณาแล้วเหมาะสมกับบริบทของเมืองไทย คือ ๑.การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงาน ของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๕๐) ๒. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ตาม โมเดล จักรยานแห่งการเรียนรู้แบบ PBL ของ วิจารย์ พานิช(๒๕๕๕) และ ๓. การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ของ เด็กและเยาวชน: จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย ของ ดุษฎี โยเหลาและคณะ (๒๕๕๗) ดังนี้

แนวคิดที่ ๑ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้นำเสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ไว้ ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๑) ขั้นนำเสนอ คือ ขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ กำหนดสถานการณ์ศึกษาสถานการณ์ เล่นเกม ดูรูปภาพ หรือผู้สอนใช้เทคนิคการตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน เช่น สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอนของโครงงานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการเรียนรู้

๒) ขั้นวางแผน คือ ขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันวางแผน โดยการระดมความคิดอภิปรายหาหรือข้อสรุปของกลุ่ม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

๓) ขั้นปฏิบัติ คือ ขั้นที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม เขียนสรุปรายงานผลที่เกิดขึ้นจากการวางแผนร่วมกัน

๔) **ขั้นประเมินผล** คือ ขั้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีผู้สอน ผู้เรียนและเพื่อนร่วมกันประเมิน

แนวคิดที่ ๒ ขั้นการจัดการเรียนรู้ ตาม โมเดล จักรยานแห่งการเรียนรู้แบบ PBL ของ วิจารณ์ พานิช ได้นำเสนอไว้ว่า หากต้องการให้การเรียนรู้มีพลังและฝังในตัวผู้เรียนได้ ต้องเป็นการเรียนรู้ที่เรียนโดยการลงมือทำเป็นโครงการ (Project) ร่วมมือกันทำเป็นทีม และทำกับปัญหาที่มีอยู่ในชีวิตจริง ซึ่ง ส่วนของ วงล้อ แต่ละชั้น ได้แก่ Define, Plan, Do, Review และ Presentation

๑) Define คือ ขั้นตอนการทำให้สมาชิกของทีมงาน ร่วมทั้งครูด้วยมีความชัดเจนร่วมกันว่า คำถาม ปัญหา ประเด็น ความท้าทายของโครงการคืออะไร และเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อะไร

๒) Plan คือ การวางแผนการทำงานในโครงการ ครูก็ต้องวางแผน กำหนดทางหนีทีไล่ในการทำหน้าที่โค้ช รวมทั้งเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำโครงการของนักเรียน และที่สำคัญ เตรียมคำถามไว้มากมายเพื่อกระตุ้นให้คิดถึงประเด็นสำคัญบางประเด็นที่นักเรียนมองข้าม โดยถือหลักว่า ครูต้องไม่เข้าไปช่วยเหลือจนทีมงานขาดโอกาสคิดเองแก้ปัญหาเอง นักเรียนที่เป็นทีมงานก็ต้องวางแผนงานของตนแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ การประชุมพบปะระหว่างทีมงาน การแลกเปลี่ยนข้อค้นพบแลกเปลี่ยนคำถาม แลกเปลี่ยนวิธีการ ยิ่งทำความเข้าใจร่วมกันไว้ชัดเจนเพียงใด งานในขั้น Do ก็จะได้ผลมาก

๓) Do คือ การลงมือทำ มักจะพบปัญหาที่ไม่คาดคิดเสมอ นักเรียนจึงจะได้เรียนรู้ทักษะในการแก้ปัญหา การประสานงาน การทำงานร่วมกันเป็นทีม การจัดการความขัดแย้ง ทักษะในการทำงานภายใต้ทรัพยากรจำกัด ทักษะในการค้นหาความรู้เพิ่มเติมทักษะในการทำงานในสภาพที่ทีมงานมีความแตกต่างหลากหลาย ทักษะการทำงานในสภาพกดดัน ทักษะในการบันทึกผลงาน ทักษะในการวิเคราะห์ผล และแลกเปลี่ยนข้อวิเคราะหกับเพื่อนร่วมทีม เป็นต้น ในขั้นตอน Do นี้ ครูจะแนะนำและเป็นโค้ชด้วย

๔) Review คือ การที่ทีมนักเรียนจะทบทวนการเรียนรู้ ที่ไม่ใช่แค่ทบทวนว่าโครงการได้ผลตามความมุ่งหมายหรือไม่ แต่จะต้องเน้นทบทวนว่างานหรือกิจกรรม หรือพฤติกรรมแต่ละขั้นตอนได้ให้บทเรียนอะไรบ้าง เอาทั้งขั้นตอนที่เป็นความสำเร็จและความล้มเหลวมาทำความเข้าใจ และกำหนดวิธีทำงานใหม่ที่ถูกต้องเหมาะสมรวมทั้งเอาเหตุการณ์ระทึกใจ หรือเหตุการณ์ที่ภาคภูมิใจ ประทับใจ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ขั้นตอนนี้เป็นการเรียนรู้แบบทบทวนไตร่ตรอง (reflection) หรือในภาษา KM

๕) Presentation คือ การนำเสนอโครงการต่อชั้นเรียน เป็นขั้นตอนที่ให้การเรียนรู้ทักษะอีกชุดหนึ่ง ต่อเนื่องกับขั้นตอน Review เป็นขั้นตอนที่ทำให้เกิดการทบทวนขั้นตอนของงานและการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างเข้มข้น แล้วเอามาเสนอในรูปแบบที่เข้าใจ ให้อารมณ์และให้ความรู้ (ปัญญา) ทีมงานของนักเรียนอาจสร้างนวัตกรรมในการนำเสนอก็ได้ โดยรายงาน และนำเสนอหน้าชั้น มี PowerPoint ประกอบ เป็นต้น

แนวคิดที่ ๓ การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ที่ปรับจากการศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ของเด็กและเยาวชน : จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย ของ ดุษฎี โยเหลาและคณะ (๒๕๕๗) ทั้งหมด ๖ ขั้นตอน ดังนี้

๑) **ขั้นให้ความรู้พื้นฐาน** ครูให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการทำโครงงานก่อนการเรียนรู้ เนื่องจากการทำโครงงานมีรูปแบบและขั้นตอนที่ชัดเจนและความรอบครอบ ดังนั้นนักเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับโครงงานไว้เป็นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการปฏิบัติขณะทำงานโครงงานจริง ในขั้นแสวงหาความรู้

๒) **ขั้นกระตุ้นความสนใจ** ครูเตรียมกิจกรรมที่จะกระตุ้นความสนใจของนักเรียน โดยต้องคิดหรือเตรียมกิจกรรมที่ดึงดูดให้นักเรียนสนใจ ใคร่รู้ ถึงความสนุกสนานในการทำโครงงานหรือกิจกรรมร่วมกัน โดยกิจกรรมนั้นอาจเป็นกิจกรรมที่ครูกำหนดขึ้น หรืออาจเป็นกิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจต้องการจะทำอยู่แล้ว ทั้งนี้ในการกระตุ้นของครูจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอจากกิจกรรมที่ได้เรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้ของครูที่เกี่ยวข้องกับชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่หรือเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

๓) **ชั้นจัดกลุ่มร่วมมือ** ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันแสวงหาความรู้ ใช้กระบวนการกลุ่มในการวางแผนดำเนินการ กิจกรรม โดยนักเรียนเป็นผู้ร่วมกันวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง โดยระดมความคิดและหารือ แบ่งหน้าที่เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน หลังจากที่ได้ทราบหัวข้อสิ่งที่ตนเองต้องเรียนรู้ในภาคเรียนนั้นๆ เรียบร้อยแล้ว

๔) **ชั้นแสวงหาความรู้** ในชั้นแสวงหาความรู้มีแนวทางปฏิบัติสำหรับนักเรียนในการทำกิจกรรม ดังนี้ นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมโครงการ ตามหัวข้อที่กลุ่มสนใจนักเรียนปฏิบัติหน้าที่ของตนตามข้อตกลงของกลุ่ม พร้อมทั้งร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรม โดยขอคำปรึกษาจากครูเป็นระยะเมื่อมีข้อสงสัยหรือปัญหาเกิดขึ้นนักเรียนร่วมกันเขียนสรุปเล่ม สรุปรายงานจากโครงการที่ตนปฏิบัติ

๕) **ชั้นสรุปสิ่งที่เรียนรู้** ครูให้นักเรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้จากการทำกิจกรรม โดยครูใช้คำถาม ถามนักเรียนนำไปสู่การสรุปสิ่งที่เรียนรู้

๖) **ชั้นนำเสนอผลงาน** ครูให้นักเรียนนำเสนอผลการเรียนรู้ โดยครูออกแบบกิจกรรมหรือจัดเวลาให้นักเรียนได้เสนอสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ เพื่อให้เพื่อนร่วมชั้น และนักเรียนอื่น ๆ ในโรงเรียนได้ชมผลงานและเรียนรู้กิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติในการทำโครงการ

ลักษณะสำคัญของจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน

๑. ยึดหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานตาม
๒. เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน
๓. เป็นเรื่องที่ผู้เรียนสนใจและรู้สึกสบายใจที่จะทำ
๔. ผู้เรียนได้รับสิทธิในการเลือกที่จะตั้งคำถามอะไร และต้องการผลผลิตอะไรจากการทำโครงการ
๕. ครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน สนับสนุนการแก้ไขปัญหา และสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน
๖. ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ของตนเอง
๗. เชื่อมโยงกับชีวิตจริง สิ่งแวดล้อมจริง
๘. มีฐานจากการวิจัย ศึกษา ค้นคว้า หรือองค์ความรู้ที่เคยมี
๙. ใช้แหล่งข้อมูล หลายแหล่ง
๑๐. ผังตรงด้วยความรู้และทักษะต่าง ๆ

๑๑. สามารถใช้เวลามากพอเพียงในการสร้างผลงาน

๑๒. มีผลผลิต

๑๐. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

ในการสร้างนวัตกรรม การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้สังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โดยใช้โครงการเป็นฐาน ได้ดำเนินการตามรายละเอียดขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ของโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

๒. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่จะนำมาใช้ในการสร้างนวัตกรรม และการจัดการเรียนรู้

๓. จัดทำโครงสร้างรายวิชา ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีประยุคต์ใช้นวัตกรรม

๔. จัดให้มีกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามนวัตกรรมการจักเรียนรู้ที่ออกแบบไว้

๕. เมื่อจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เสร็จแล้วให้มีการประเมินผล เพื่อติดตามผลการใช้นวัตกรรมที่ออกแบบไว้ แล้วจึงนำข้อเสนอแนะ ปัญหา ไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อจัดกิจกรรมต่อไป

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม

ที่	เรื่อง	จำนวน
๑	แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ ๖ วัฒนธรรมท้องถิ่นพระโธจน์	๕ ชั่วโมง
๒	สมุดรวบรวมวัฒนธรรมท้องถิ่นพระโธจน์ ใบกิจกรรม ได้แก่ ๖.๑ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่นพระโธจน์ ๖.๒.๑ เรื่อง ความแตกต่างของวัฒนธรรม ๖.๒.๒ เรื่อง ความแตกต่างวัฒนธรรมที่เป็นที่นิยมและวัฒนธรรมท้องถิ่นพระโธจน์ รูปเล่มโครงงาน	๑ เล่ม ๓ ชุด ๑ เล่ม
๓	แบบประเมิน ได้แก่ ข้อสอบวัฒนธรรมท้องถิ่นพระโธจน์ แบบวัดสมรรถนะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม	 ๑๐ ข้อ ๑๐ ข้อ

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เรียนมีทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมในระดับดี

ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นพระโธจน์ในระดับดี

๑๓. งบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

ได้รับงบประมาณในการพัฒนานวัตกรรมเป็นจำนวนเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๑๔. การประเมินผล

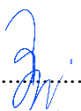
๑๔.๑ การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- เมินผลนวัตกรรมโดยใช้แบบประเมินวัดตามจุดประสงค์
- แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนรู้และหลังการเรียนรู้
- แบบประเมินนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้

๑๔.๒ การประเมินการจัดการเรียนการสอน

การประเมินจากความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียนต่อกระบวนการเรียน
การสอน

๑๔.๓ การประเมินผลการใช้นวัตกรรม

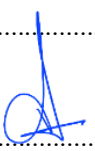
ลงชื่อ..........ผู้จัดทำนวัตกรรม
(นางสาวจรรวรณ์ ชาวนา)
ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย

ความเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

(/) เห็นชอบ

() ไม่เห็นชอบ และเสนอเพื่อพิจารณาอีกครั้ง ดังนี้

.....
.....
.....

ลงชื่อ..........
(นางสาวจรินทร์ มีคุณ)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

**แผนนวัตกรรมการเรียนรู้ของครูแผนนวัตกรรมการเรียนรู้สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม
โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)**

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม นายเมทนี แก้วอาษา ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
๒. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้สังคมศึกษาด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
๓. ระยะเวลาดำเนินการ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
๔. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

☒ แสวงหานวัตกรรม/แบบอย่างที่ดีจากแหล่งต่างๆที่เคยมีผู้สร้างหรือทำไว้แล้วนำมาปรับปรุงหรือพัฒนาใหม่

๕. ประเภทของนวัตกรรม

☒ นวัตกรรมการเรียนการสอน

๖. หลักการและเหตุผล ความจำเป็น

ในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเทคโนโลยีและค่านิยม เยาวชนไทยโดยเฉพาะนักเรียนในวัยเรียนมีแนวโน้มที่จะห่างเหินจากรากเหง้าทางวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นความสนใจในวัฒนธรรมต่างชาติผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อการรับรู้และความเข้าใจของเยาวชนอย่างมาก จนเกิดปัญหาการขาดความตระหนักและการหลงลืมวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชนของตนเอง

จากการสังเกตและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถอธิบายถึงความสำคัญและรายละเอียดของวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชนของตนเองได้อย่างลึกซึ้ง ขาดความภาคภูมิใจ ในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม และไม่เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์และสืบต่อมรดกทางวัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้เป็นสัญญาณอันตรายที่บ่งชี้ถึงการสูญหายของวัฒนธรรมท้องถิ่นในอนาคตอันใกล้

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการศึกษา สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง และประดิษฐ์คิดค้นด้วยตนเอง ตามความสนใจและความถนัด การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน และการสื่อสาร ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ การนำการเรียนรู้แบบโครงงานมาใช้ในการแก้ปัญหาการหลงลืมวัฒนธรรมท้องถิ่น จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการที่มีความหมายโดยการเชื่อมโยงเนื้อหาในบทเรียนกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชนของตนเอง นักเรียนจะได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้า สัมภาษณ์ผู้รู้ในท้องถิ่น บันทึกข้อมูลและนำเสนอผลงานที่สะท้อนถึงความเข้าใจและความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง

นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อแก้ปัญหานักเรียนหลงลืมวัฒนธรรมท้องถิ่น มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๖ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายและสมรรถนะที่เกี่ยวข้อง คือ สมรรถนะที่ ๑ ศาสนาและวัฒนธรรม : การเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมรวมถึงการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น

ครูผู้มีหน้าที่ในการหาวิธีการหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงตัดสินใจสอดแทรกกลวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น ความสนใจ เกิดการใฝ่เรียนรู้ในการเรียน และเกิดทักษะ และกระบวนการต่าง ๆ กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ในการดำเนินชีวิตให้ได้มากที่สุด โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning : PBL) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ขึ้นและแก้ไขปัญหาการหลงลืมวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ต่อไป

๗. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๑. เพื่อพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้สังคมศึกษาด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม
๒. เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นพระโขนง

๘. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๔ คน โรงเรียนบ้านพระโขนง(ชนูปถัมภ์)

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ ผู้เรียนร้อยละ ๘๐ มีทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

ผู้เรียนร้อยละ ๘๐ มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นพระโขนง

เชิงคุณภาพ ผู้เรียนมีทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมในระดับดี

ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นพระโขนงในระดับดี

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ การเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน

ตั้งคำถาม และถาม อภิปรายร่วมกันกับผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียน เป็นสำคัญ ทั้งนี้ ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑. เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

๒. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของ

ความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน

๓. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด

๔. เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ สู่ทักษะการคิดวิเคราะห์และประเมินค่า

๕. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

๖. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ และการสรุปของผู้เรียน

๗. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานนั้น มีกระบวนการและขั้นตอนแตกต่างกันไปตามแต่ละทฤษฎี ซึ่งในการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานในครั้งนี้ ขอเสนอ ๓ แนวคิดที่ถูกพิจารณาแล้วเหมาะสมกับบริบทของเมืองไทย คือ ๑.การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงาน ของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๕๐) ๒. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ตาม โมเดล จักรยานแห่งการเรียนรู้แบบ PBL ของ วิจารย์ พาดิษ(๒๕๕๕) และ ๓. การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ของ เด็กและเยาวชน: จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย ของ ดุษฎี โยเหลาและคณะ (๒๕๕๗) ดังนี้

แนวคิดที่ ๑ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้นำเสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ไว้ ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๑) ขั้นนำเสนอ คือ ขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ กำหนดสถานการณ์ศึกษาสถานการณ์ เล่นเกม ดูรูปภาพ หรือผู้สอนใช้เทคนิคการตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน เช่น สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอนของโครงงานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการเรียนรู้

๒) ขั้นวางแผน คือ ขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันวางแผน โดยการระดมความคิดอภิปรายหรือข้อสรุปของกลุ่ม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

๓) ขั้นปฏิบัติ คือ ขั้นที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม เขียนสรุปรายงานผลที่เกิดขึ้นจากการวางแผนร่วมกัน

๔) **ขั้นประเมินผล** คือ ขั้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีผู้สอน ผู้เรียนและเพื่อนร่วมกันประเมิน

แนวคิดที่ ๒ ขั้นการจัดการเรียนรู้ ตาม โมเดล จักรยานแห่งการเรียนรู้แบบ PBL ของ วิจารณ์ พานิช ได้นำเสนอไว้ว่า หากต้องการให้การเรียนรู้มีพลังและฝังในตัวผู้เรียนได้ ต้องเป็นการเรียนรู้ที่เรียนโดยการลงมือทำเป็นโครงการ (Project) ร่วมมือกันทำเป็นทีม และทำกับปัญหาที่มีอยู่ในชีวิตจริง ซึ่ง ส่วนของ วงล้อ แต่ละชั้น ได้แก่ Define, Plan, Do, Review และ Presentation

๑) Define คือ ขั้นตอนการทำให้สมาชิกของทีมงาน ร่วมทั้งครูด้วยมีความชัดเจนร่วมกันว่า คำถาม ปัญหา ประเด็น ความท้าทายของโครงการคืออะไร และเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อะไร

๒) Plan คือ การวางแผนการทำงานในโครงการ ครูก็ต้องวางแผน กำหนดทางหนีทีไล่ในการทำหน้าที่โค้ช รวมทั้งเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำโครงการของนักเรียน และที่สำคัญ เตรียมคำถามไว้มากมายเพื่อกระตุ้นให้คิดถึงประเด็นสำคัญบางประเด็นที่นักเรียนมองข้าม โดยถือหลักว่า ครูต้องไม่เข้าไปช่วยเหลือจนทีมงานขาดโอกาสคิดเองแก้ปัญหาเอง นักเรียนที่เป็นทีมงานก็ต้องวางแผนงานของตนแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ การประชุมพบปะระหว่างทีมงาน การแลกเปลี่ยนข้อค้นพบแลกเปลี่ยนคำถาม แลกเปลี่ยนวิธีการ ยิ่งทำความเข้าใจร่วมกันไว้ชัดเจนเพียงใด งานในขั้น Do ก็จะได้ผลมาก

๓) Do คือ การลงมือทำ มักจะพบปัญหาที่ไม่คาดคิดเสมอ นักเรียนจึงจะได้เรียนรู้ทักษะในการแก้ปัญหา การประสานงาน การทำงานร่วมกันเป็นทีม การจัดการความขัดแย้ง ทักษะในการทำงานภายใต้ทรัพยากรจำกัด ทักษะในการค้นหาความรู้เพิ่มเติมทักษะในการทำงานในสภาพที่ทีมงานมีความแตกต่างหลากหลาย ทักษะการทำงานในสภาพกดดัน ทักษะในการบันทึกผลงาน ทักษะในการวิเคราะห์ผล และแลกเปลี่ยนข้อวิเคราะหกับเพื่อนร่วมทีม เป็นต้น ในขั้นตอน Do นี้ ครูจะแนะนำและเป็นโค้ชด้วย

๔) Review คือ การที่ทีมนักเรียนจะทบทวนการเรียนรู้ ที่ไม่ใช่แค่ทบทวนว่าโครงการได้ผลตามความมุ่งหมายหรือไม่ แต่จะต้องเน้นทบทวนว่างานหรือกิจกรรม หรือพฤติกรรมแต่ละขั้นตอนได้ให้บทเรียนอะไรบ้าง เอาทั้งขั้นตอนที่เป็นความสำเร็จและความล้มเหลวมาทำความเข้าใจ และกำหนดวิธีทำงานใหม่ที่ถูกต้องเหมาะสมรวมทั้งเอาเหตุการณ์ระทึกใจ หรือเหตุการณ์ที่ภาคภูมิใจ ประทับใจ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ขั้นตอนนี้เป็นการเรียนรู้แบบทบทวนไตร่ตรอง (reflection) หรือในภาษา KM

๕) Presentation คือ การนำเสนอโครงการต่อชั้นเรียน เป็นขั้นตอนที่ให้การเรียนรู้ทักษะอีกชุดหนึ่ง ต่อเนื่องกับขั้นตอน Review เป็นขั้นตอนที่ทำให้เกิดการทบทวนขั้นตอนของงานและการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างเข้มข้น แล้วเอามาเสนอในรูปแบบที่เข้าใจ ให้อารมณ์และให้ความรู้ (ปัญญา) ทีมงานของนักเรียนอาจสร้างนวัตกรรมในการนำเสนอก็ได้ โดยรายงาน และนำเสนอหน้าชั้น มี PowerPoint ประกอบ เป็นต้น

แนวคิดที่ ๓ การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ที่ปรับจากการศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ของเด็กและเยาวชน: จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย ของ ดุษฎี โยเหลาและคณะ (๒๕๕๗) ทั้งหมด ๖ ขั้นตอน ดังนี้

๑) **ขั้นให้ความรู้พื้นฐาน** ครูให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการทำโครงงานก่อนการเรียนรู้ เนื่องจากการทำโครงงานมีรูปแบบและขั้นตอนที่ชัดเจนและความรอบคอบ ดังนั้นนักเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับโครงงานไว้เป็นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการปฏิบัติขณะทำงานโครงงานจริง ในขั้นแสวงหาความรู้

๒) **ขั้นกระตุ้นความสนใจ** ครูเตรียมกิจกรรมที่จะกระตุ้นความสนใจของนักเรียน โดยต้องคิดหรือเตรียมกิจกรรมที่ดึงดูดให้นักเรียนสนใจ ใคร่รู้ ถึงความสนุกสนานในการทำโครงงานหรือกิจกรรมร่วมกัน โดยกิจกรรมนั้นอาจเป็นกิจกรรมที่ครูกำหนดขึ้น หรืออาจเป็นกิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจต้องการจะทำอยู่แล้ว ทั้งนี้ในการกระตุ้นของครูจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอจากกิจกรรมที่ได้เรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้ของครูที่เกี่ยวข้องกับชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่หรือเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

๓) **ชั้นจัดกลุ่มร่วมมือ** ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันแสวงหาความรู้ ใช้กระบวนการกลุ่มในการวางแผนดำเนินการกิจกรรม โดยนักเรียนเป็นผู้ร่วมกันวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง โดยระดมความคิดและหารือ แบ่งหน้าที่เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน หลังจากที่ได้ทราบหัวข้อสิ่งที่ตนเองต้องเรียนรู้ในภาคเรียนนั้นๆเรียบร้อยแล้ว

๔) **ชั้นแสวงหาความรู้** ในชั้นแสวงหาความรู้มีแนวทางปฏิบัติสำหรับนักเรียนในการทำกิจกรรม ดังนี้ นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมโครงการ ตามหัวข้อที่กลุ่มสนใจนักเรียนปฏิบัติหน้าที่ของตนตามข้อตกลงของกลุ่ม พร้อมทั้งร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรม โดยขอคำปรึกษาจากครูเป็นระยะเมื่อมีข้อสงสัยหรือปัญหาเกิดขึ้นนักเรียนร่วมกันเขียนสรุปเล่ม สรุปรายงานจากโครงการที่ตนปฏิบัติ

๕) **ชั้นสรุปสิ่งที่เรียนรู้** ครูให้นักเรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้จากการทำกิจกรรม โดยครูใช้คำถาม ถามนักเรียนนำไปสู่การสรุปสิ่งที่เรียนรู้

๖) **ชั้นนำเสนอผลงาน** ครูให้นักเรียนนำเสนอผลการเรียนรู้ โดยครูออกแบบกิจกรรมหรือจัดเวลาให้นักเรียนได้เสนอสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ เพื่อให้เพื่อนร่วมชั้น และนักเรียนอื่น ๆ ในโรงเรียนได้ชมผลงานและเรียนรู้กิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติในการทำโครงการ

ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน

๑. ยึดหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานตาม
๒. เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน
๓. เป็นเรื่องที่ผู้เรียนสนใจและรู้สึกสบายใจที่จะทำ
๔. ผู้เรียนได้รับสิทธิในการเลือกที่จะตั้งคำถามอะไร และต้องการผลผลิตอะไรจากการทำโครงการ
๕. ครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน สนับสนุนการแก้ไขปัญหา และสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน
๖. ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ของตนเอง
๗. เชื่อมโยงกับชีวิตจริง สิ่งแวดล้อมจริง
๘. มีฐานจากการวิจัย ศึกษา ค้นคว้า หรือองค์ความรู้ที่เคยมี
๙. ใช้แหล่งข้อมูล หลายแหล่ง
๑๐. ผังตรงด้วยความรู้และทักษะต่าง ๆ

๑๑. สามารถใช้เวลามากพอเพียงในการสร้างผลงาน

๑๒. มีผลผลิต

๑๐. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

ในการสร้างนวัตกรรม การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้สังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โดยใช้โครงการเป็นฐาน ได้ดำเนินการตามรายละเอียดขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ของโรงเรียนบ้านพระโรจน์(ชนูปถัมภ์)

๒. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่จะนำมาใช้ในการสร้างนวัตกรรม และการจัดการเรียนรู้

๓. จัดทำโครงสร้างรายวิชา ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีประยุคใช้นวัตกรรม

๔. จัดให้มีกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้

๕. เมื่อจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เสร็จแล้วให้มีการประเมินผล เพื่อติดตามผลการใช้นวัตกรรมที่ออกแบบไว้ แล้วจึงนำข้อเสนอแนะ ปัญหา ไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อจัดกิจกรรมต่อไป

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม

ที่	เรื่อง	จำนวน
๑	แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ ๓ วัฒนธรรมท้องถิ่นพระโรจน์	๕ ชั่วโมง
๒	ใบกิจกรรม ได้แก่ ๖.๑ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่นพระโรจน์ ๖.๒.๑ เรื่อง ความแตกต่างของวัฒนธรรม รูปเล่มโครงการ	๒ ชุด ๑ เล่ม
๓	แบบประเมิน ได้แก่ ข้อสอบวัฒนธรรมท้องถิ่นพระโรจน์ แบบวัดสมรรถนะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม	๑๐ ข้อ ๑๐ ข้อ

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เรียนมีทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมในระดับดี

ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นพระโรจน์ในระดับดี

๑๓. งบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

ได้รับงบประมาณในการพัฒนานวัตกรรมเป็นจำนวนเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๑๔. การประเมินผล

๑๔.๑ การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- เมินผลนวัตกรรมโดยใช้แบบประเมินวัดตามจุดประสงค์
- แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนรู้และหลังการเรียนรู้
- แบบประเมินนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้

๑๔.๒ การประเมินการจัดการเรียนการสอน

การประเมินจากความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียนต่อกระบวนการเรียน

การสอน

๑๔.๓ การประเมินผลการใช้นวัตกรรม

ลงชื่อ..........ผู้จัดทำนวัตกรรม
 (นายเมทนี แก้วอาษา)
 ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

ความเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

(/) เห็นชอบ

() ไม่เห็นชอบ และเสนอเพื่อพิจารณาอีกครั้ง ดังนี้

.....

ลงชื่อ..........
 (นางสาวจรินทร์ มีคุณ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโรจน์(ชนูปถัมภ์)

**แผนพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้สาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม
โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)**

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม : นางสาวหนูกาญจน์ ใจบุญ ตำแหน่งครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

๒. ชื่อนวัตกรรม : การพัฒนาสมรรถนะการจัดการตนเอง โดยใช้แนวทางการเรียนรู้เชิงรุกกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน รายวิชาการงานอาชีพ หน่วยที่ ๖ งานประดิษฐ์ เรื่อง ดอกข้าวโพดบาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๓. ระยะเวลาดำเนินการ : ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘

๔. แนวทางคิดค้นนวัตกรรม

(√) แนวทางที่ ๒ การออกแบบและพัฒนานวัตกรรมขึ้นใหม่

๕. ประเภทของนวัตกรรม

(√) นวัตกรรมการเรียนการสอน

๖. หลักการและเหตุผลความเป็นมา

เรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project base learning) เป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีการเรียนรู้ที่เริ่มจากการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด ตลอดจนทักษะในการแก้ปัญหาไว้ในรูปแบบการเรียนรู้อีกด้วย การจัดการเรียนรู้แบบโครงการนี้ยึดหลักของ constructionism ซึ่งพัฒนามาจากทฤษฎีการสร้างความรู้ของเพียเจต์ (Piaget) โดยศาสตราจารย์ เซมัวร์ เพพเพิร์ต (Seymour Papert) เป็นผู้นำเสนอการใช้สื่อทางเทคโนโลยี ช่วยในการสร้างความรู้ที่เป็นรูปธรรมแก่ผู้เรียน โดยอาศัยพลังความรู้ของตัวผู้เรียนเอง ความรู้ที่สร้างขึ้นเองนี้มีความหมายต่อผู้เรียนมาก เพราะจะเป็นความรู้ที่อยู่คงทน ไม่ลืมง่าย ขณะเดียวกันสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนเองได้ดี นอกจากนี้ความรู้ที่สร้างขึ้นเองนี้ ยังจะเป็นฐานสามารถให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด (ทิศนา ขัมมณี, ๒๕๕๗)

ปัจจุบันการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ เป็นการศึกษาที่เต็มไปด้วยความท้าทายต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในหลายรูปแบบ ซึ่งผู้เรียนต้องเรียนรู้ในการเผชิญกับปัญหาและวิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น การเรียนการสอนในโรงเรียน ศตวรรษที่ ๒๑ จำเป็นต้องมีหลักสูตรที่ฝึกให้ผู้เรียนได้เผชิญกับปัญหาในโลกของความเป็นจริงด้วยการเน้นพัฒนาทักษะ ทักษะคิด ค่านิยม และบุคลิกภาพที่เป็นเชิงบวกสร้างสรรค์และสามารถค้นหาคำตอบแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ โดยผู้บริหารคาดหวังที่จะพัฒนาระบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่สำคัญ คือความสามารถในการคิดวางแผนในการทำงานอย่างเป็นระบบมีขั้นตอน มีความคิดสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมใหม่ๆและวิเคราะห์สาเหตุและปัญหา และแสวงหาแนวทางที่หลากหลายในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การเรียนรู้แบบใช้โครงการเป็นฐาน จึงเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ดีอีกวิธีหนึ่งในศตวรรษที่ ๒๑ ที่เน้นให้ความสำคัญกับผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นทีมในการที่จะแสวงหาความสุขและความสำเร็จร่วมกัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) ตามเป้าหมายการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ตามหลัก ๓R และ ๘C

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด ๘๐ คน ในการจัดการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ พบว่านักเรียนจะไม่ค่อยได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ขาดการทำงานเป็นกลุ่ม ขาดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการสื่อสารลักษณะการจัดการตัวเอง โดยเฉพาะทักษะการจัดการตนเอง นักเรียนไม่เห็นคุณค่าในตนเอง ไม่มีเป้าหมายในชีวิต ไม่รู้วิธีการจัดการอารมณ์ความเครียดและไม่รู้วิธีการแก้ปัญหาในภาวะที่วิกฤต จากปัญหาดังกล่าวส่งผลให้มีความถดถอยในเรื่องการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ต่ำ ไม่รู้จักกำหนดเป้าหมายชีวิตของตนเอง ไม่รู้ว่าตนเองมีความถนัดเรื่องอะไร

เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว จึงได้มีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือและขอข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และเพื่อขอความร่วมมือครูผู้รับผิดชอบสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ขอความอนุเคราะห์เรื่อง กลุ่มตัวอย่างการทดลอง ใช้นวัตกรรม และจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง ทดลองใช้นวัตกรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านหนองช้าง(ประชาสามัคคี) ซึ่งนวัตกรรมที่ใช้คือการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สารการเรียนรู้การงานอาชีพ หน่วยที่ ๖ เรื่อง งานประดิษฐ์ จัดทำโครงงานประดิษฐ์เรื่อง ดอกข้าวโพดบาน

การนำนวัตกรรมเข้าสู่ชั้นเรียน ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. การออกแบบการเรียนรู้ ได้วิเคราะห์หลักสูตร คำอธิบายรายวิชา มาตรฐาน ตัวชี้วัด ระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง สารการเรียนรู้

๒. การจัดทำชื่อหน่วยการเรียนรู้ กำหนดเวลาเรียน

๓. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย มาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สมรรถนะคุณลักษณะ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล และบันทึกผลหลังสอน โดยจัดทำทั้งหมด ๘ แผนการเรียนรู้ เวลา ๘ ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นวัตกรรมใช้สอนจำนวน ๒ ชั่วโมง และนำไปจัดการเรียนการสอน

๗. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๗.๑ พัฒนานวัตกรรมสื่อการสอนแบบโครงงานเรื่อง “ดอกข้าวโพดบาน” เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมีทักษะในการประดิษฐ์ดอกไม้จากเปลือกข้าวโพด

๗.๒ เพื่อพัฒนาทักษะ การคิด การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกันและทักษะการจัดการตนเอง

๘. กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๙ คน ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์)

๙.๑ เชิงปริมาณ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๙ คน ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

โรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชนูปถัมภ์) ได้ฝึกทักษะการทำดอกไม้ประดิษฐ์จากเปลือกข้าวโพด

๙.๒ เชิงคุณภาพ

ผู้เรียนร้อยละ ๘๐ สามารถประดิษฐ์ดอกไม้จากเปลือกข้าวโพดได้

ผู้เรียนร้อยละ ๘๐ มีทักษะในการคิดและการแก้ปัญหา

ผู้เรียนร้อยละ ๘๕ มีทักษะในการทำงานเป็นทีม

ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

๙. หลักการแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

ในปัจจุบันที่มีการแข่งขันทางสังคมค่อนข้างสูง ทำให้ต้องมีการปรับตัวและเพิ่ม ประสิทธิภาพในการทำงาน และเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ในสภาพแวดล้อมทางสังคมทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย ตามกระแสกับการ ปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งเป็นยุคแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ (The Globalization) และยุคแห่งความรู้ที่ได้เกิดวิวัฒนาการความก้าวหน้าในทุกๆ มิติ เป็นไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง ส่งผลต่อการทำงานและวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่าง ทัวถึง จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและท้าทายในการเสริมสร้างองค์ความรู้ (Content Knowledge) ทักษะเฉพาะทาง (Specific Skills) ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Expertise) และสมรรถนะของการรู้เท่าทัน (Literacy) ให้กับนักเรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ (อัครเดช นิละโยธิน, ๒๕๕๙) ดังนั้น ครูจึงมีหน้าที่ในการหาวิธีการหรือมี การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยสอดแทรกกลวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิด ความกระตือรือร้น ความสนใจ เกิดการใฝ่เรียนรู้ในการเรียน และเกิดทักษะ และกระบวนการ ต่าง ๆ กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน นำความรู้เหล่านั้นไปใช้ในการดำเนินชีวิตให้ได้มากที่สุด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning : PBL) จึง เป็นทางเลือกหนึ่งที่จะสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ขึ้นโดย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานนั้น เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ช่วยพัฒนา ผู้เรียน

ทั้งทางด้านความรู้และทักษะโดยผ่านการท างานที่มีการ ค้นคว้าและการใช้ความรู้ในชีวิตจริง โดยมีตัวผลงานและ การแสดงออกถึงศักยภาพจาก การเรียนรู้รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ยังเป็นการจัดการ เรียนรู้ในรูปแบบหนึ่งที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิด “ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

(๒๑st Learning Skills) ทักษะนักเรียนในศตวรรษที่ ๒๑ จะเกิดขึ้นได้จาก ครูต้องไม่สอน แต่ต้อง ออกแบบ การจัดการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้ให้ศิษย์ได้ เรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ แล้วการ เรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของ ตนเอง การเรียนรู้แบบนี้เรียกว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน” (วิจารณ์ พานิช, ๒๕๕๕)

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่มีครู เป็นผู้กระตุ้นเพื่อนำความสนใจที่เกิดจากตัวนักเรียนมาใช้ในการทำกิจกรรมค้นคว้าหา ความรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง นำไปสู่การเพิ่มความรู้ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติการฟังและ การสังเกตจากผู้เชี่ยวชาญ โดยนักเรียนมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ที่จะนำมาสู่ การสรุปความรู้ใหม่ มีการเขียนกระบวนการจัดทำโครงงานและได้ผลการจัด กิจกรรมเป็นผลงานแบบรูปธรรม (ดุชนิโย เผลาและคณะ, ๒๕๕๗) พระครูสุจริยวัฒน์ (๒๕๖๐) ได้ให้ความหมาย การจัดการเรียนรู้แบบใช้ โครงงานเป็นฐานไว้ว่า การเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโครงงาน หรือกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์แก้ปัญหา ลงมือปฏิบัติวางแผนขั้นตอนการ ท างาน ค้นหาความรู้ความจริงอย่างมีเหตุผล ได้ทำการทดลอง ได้พิสูจน์สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ผูกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม การทำงานเป็นทีม รวมถึงเกิดการพัฒนาระบวนการ คิดโดยเฉพาะการคิดขั้นสูง และสามารถประเมินตนเอง รวมถึงสรุปความรู้ที่ได้ข้อ ปรับปรุง โดยการนำเสนอ และมีครูเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ เป็นแนะ นำ ให้คำปรึกษา ตามความสนใจของผู้เรียน

การเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีผู้ให้ความสนใจมากในปัจจุบัน การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นรูปแบบหนึ่งของ Child- centered Approach เป็นการ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานตามระดับทักษะที่ตนเองมีอยู่ตามความสนใจของตนเอง หรือของสมาชิกกลุ่ม หรือเป็นเรื่องที่สนใจและรู้สึกสบายใจที่จะทำนักเรียนได้รับสิทธิในการเลือกที่จะตั้งคำถามอะไร และต้องการผลผลิตอะไรจากการทำงานชิ้นนี้โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน สนับสนุนการแก้ไข ปัญหา และสร้างแรงจูงใจให้แก่ นักเรียน โดยมีองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบ โครงงาน มีดังนี้

- ๑) นักเรียนกำหนดการเรียนรู้ของตนเอง
- ๒) เชื่อมโยงกับชีวิตจริง สิ่งแวดล้อมจริง
- ๓) มีฐานจากการวิจัย หรือ องค์ความรู้ที่เคยมี
- ๔) ใช้แหล่งข้อมูล หลายแหล่ง
- ๕) ผังตรึงด้วยความรู้และทักษะบางอย่าง (embedded with knowledge and skills)
- ๖) ใช้เวลามากพอในการสร้างผลงาน
- ๗) มีผลผลิต

หลักการแนวคิด การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน เป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ถือได้ว่าเป็น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีครูเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้การจัดการเรียนรู้แบบ โครงงานนั้น เป็นการเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ชีวิตขณะที่ เรียน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับหลักพัฒนาการคิดของ Bloom ทั้ง ๖ ชั้น

๑. ความรู้ความจำ (Remembering)
๒. ความรู้ ความเข้าใจ (understanding)
๓. การประยุกต์ใช้ (Applying)
๔. การวิเคราะห์ (Analyzing)
๕. การประเมินค่า (Evaluating)
๖. การคิดสร้างสรรค์ (Creating)

การเตรียมตัวของครูก่อนการจัดการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง ครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมและมีความมั่นใจในเนื้อหาเพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่น และสามารถอำนวยความสะดวก สะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ขณะกิจกรรม ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว มี แนวทางในการจัดการเรียนรู้ ๒ รูปแบบ คือ การจัดกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน และการจัดกิจกรรมตามสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเลือกศึกษาโครงงานจากสิ่งที่น่าสนใจยากู้ที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อมในสังคม หรือจากประสบการณ์ต่างๆที่ยังต้องการคำตอบ

ข้อสรุป ซึ่งอาจจะอยู่นอกเหนือจากสาระการเรียนรู้ในบทเรียนของหลักสูตร มีขั้นตอน ดังนี้

- ๑) ตรวจสอบ วิเคราะห์พิจารณา รวบรวม ความสนใจ ของผู้เรียน
- ๒) กำหนดประเด็นปัญหา/ หัวข้อเรื่อง
- ๓) กำหนดวัตถุประสงค์
- ๔) ตั้งสมมติฐาน
- ๕) กำหนดวิธีการศึกษาและแหล่งความรู้
- ๖) กำหนดเค้าโครงของโครงงาน
- ๗) ตรวจสอบสมมติฐาน
- ๘) สรุปผลการศึกษาและการนำไปใช้
- ๙) เขียนรายงานวิจัยแบบง่ายๆ
- ๑๐) จัดแสดงผลงาน

การจัดกิจกรรมตามสาระการเรียนรู้ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดเนื้อหาสาระตามที่หลักสูตรกำหนด ผู้เรียน เลือกทำโครงงานตามทีสาระการเรียนรู้จากหน่วยเนื้อหาที่เรียนในชั้นเรียน นำมาเป็น หัวข้อโครงงาน มีขั้นตอนที่ผู้สอนดำเนินการดังต่อไปนี้

- ๑) ศึกษาเอกสาร หลักสูตร คู่มือครูและวิเคราะห์หลักสูตร
- ๒) วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา เพื่อแยกเนื้อหา จุดประสงค์และ จัดกิจกรรมให้เด่นชัด
- ๓) จัดทำกำหนดการสอน และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
- ๔) ผลิตสื่อ จัดหาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๕) จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเริ่มตั้งแต่ แจ้งวัตถุประสงค์ กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน
- ๖) จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสนใจ
- ๗) การใช้คำถามกระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน บทบาทของครู ในฐานะผู้กระตุ้นการเรียนรู้
- ๘) จัดแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม
- ๙) บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

แนวคิดที่ ๓ การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ที่ปรับจากการศึกษา การจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ของเด็กและเยาวชน: จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย ของ ดุษฎีโยธเลาและคณะ (๒๕๕๗) ทั้งหมด ๖ ขั้นตอน ดังนี้

๑) ขั้นให้ความรู้พื้นฐาน ครูให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการทำโครงงานก่อนการ เรียนรู้เนื่องจากการทำโครงงานมีรูปแบบและขั้นตอนที่ชัดเจนและความรอบครอบ ดังนั้นนักเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับโครงงานไว้เป็นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการปฏิบัติขณะทำงานโครงงานจริง ในขั้นแสวงหาความรู้

๒) ขั้นกระตุ้นความสนใจ ครูเตรียมกิจกรรมที่จะกระตุ้นความสนใจของ นักเรียน โดยต้องคิดหรือเตรียมกิจกรรมที่ดึงดูดให้นักเรียนสนใจ ใคร่รู้ถึงความ สนุกสนานในการทำโครงงานหรือกิจกรรมร่วมกัน โดยกิจกรรมนั้นอาจเป็นกิจกรรมที่ครู กำหนดขึ้น หรืออาจเป็นกิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจต้องการจะทำอยู่แล้ว ทั้งนี้ใน การกระตุ้นของ

ครูจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอจากกิจกรรมที่ได้เรียนรู้ผ่านการ จัดการเรียนรู้ของครูที่เกี่ยวข้องกับชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่หรือเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

๓) ขั้นจัดกลุ่มร่วมมือ ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันแสวงหาความรู้ใช้ กระบวนการกลุ่มในการวางแผนดำเนินกิจกรรม โดยนักเรียนเป็นผู้ร่วมกันวางแผน กิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง โดยระดมความคิดและหารือ แบ่งหน้าที่เพื่อเป็นแนวทาง ปฏิบัติร่วมกัน หลังจากที่ได้ทราบหัวข้อสิ่งที่ตนเองต้องเรียนรู้ในภาคเรียนนั้นๆเรียบร้อยแล้ว

๔) ขั้นแสวงหาความรู้ ในขั้นแสวงหาความรู้มีแนวทางปฏิบัติสำหรับนักเรียน ในการทำกิจกรรม ดังนี้ นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมโครงงาน ตามหัวข้อที่กลุ่มสนใจ นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ของตนตามข้อตกลงของกลุ่ม พร้อมทั้งร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรม โดยขอคำปรึกษาจากครูเป็นระยะเมื่อมีข้อสงสัยหรือปัญหาเกิดขึ้นนักเรียนร่วมกันเขียนรูปเล่ม สรุปรายงานจากโครงงานที่ตนปฏิบัติ

๕) ขั้นสรุปสิ่งที่เรียนรู้ ครูให้นักเรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้จากการทำกิจกรรม โดย ครูใช้คำถาม ถามนักเรียน นำไปสู่การสรุปสิ่งที่เรียนรู้

๖) ขั้นนำเสนอผลงาน ครูให้นักเรียนนำเสนอผลการเรียนรู้โดยครูออกแบบ กิจกรรมหรือจัดเวลาให้นักเรียนได้เสนอสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้เพื่อให้เพื่อนร่วมชั้น และ นักเรียนอื่น ๆ ในโรงเรียนได้ชมผลงานและเรียนรู้กิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติในการทำโครงงาน

บทบาทของครูในฐานะผู้กระตุ้นการเรียนรู้ นอกจากนั้นแล้ว เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิถีหลากหลายและคณะ (๒๕๕๗) ได้กล่าวถึง บทบาทสำคัญ ของครูในขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่า ครูจะต้องแสดง บทบาทต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning ขึ้น คือครู จะต้องเป็นผู้สังเกต โดยสังเกตการทำงานของนักเรียนและการเล่นของนักเรียน ครูต้อง สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้โดยใช้คำถามปลายเปิดกระตุ้นการเรียนรู้แทนการบอก กล่าว ครูต้องศึกษาและรู้จักข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อแสดงบทบาทให้เหมาะสม ในการทำให้เกิด Active Learning กับนักเรียนเป็นรายคน ซึ่งบทบาทหรือสิ่งเหล่านี้ที่ครู แสดงออก มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการ สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้บทบาทของครูจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ครูเองจะต้อง จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการรายวิชา โดยใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชนและสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียนและมีความทันสมัย มาเชื่อมโยงกับเนื้อหาบทเรียน นอกจากนั้นแล้ว ครูเองจะต้องคอยให้คำแนะนำ ชี้แนะ ชี้แจงให้รายละเอียดต่าง ๆ เท่าที่จำเป็นเมื่อนักเรียนเกิดความสงสัย โดย ครูจะต้องแสดงบทบาทเป็นผู้กระตุ้นการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียน ดังนี้

๑) กระตุ้นการเรียนรู้ คำถามที่ใช้ในการกระตุ้นการเรียนรู้ นั้น ต้องเป็นคำถาม ที่มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด และเพื่อให้นักเรียนได้อธิบาย โดยขึ้นต้นว่า “ทำไม” หรือ ลงท้ายว่า “อย่างไรบ้าง” “อะไรบ้าง” “เพราะอะไร” โดยคำถามเหล่านี้อาจเป็น คำถามในใบกิจกรรมหรือคำถามก่อนปฏิบัติกิจกรรม กำลังลงมือปฏิบัติกิจกรรมและ/หรือหลังปฏิบัติกิจกรรม ทุกคำถามต้องเชื่อมโยงไปยังรายวิชาที่เรียนเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดด้วย

๒) เป็นผู้สังเกต ครูจะต้องคอยสังเกตว่า นักเรียนแต่ละคนมีพฤติกรรมอย่างไร ขณะปฏิบัติกิจกรรมโดยการสังเกตต้องเป็นไปอย่างเหมาะสม คือ เมื่อครูเห็นว่า พฤติกรรมที่นักเรียนกำลังเรียนรู้ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรืออันตรายแก่นักเรียนอื่น รอบตัว แต่ในทางกลับกันหากพฤติกรรมที่นักเรียนกำลังเรียนรู้ทำให้เกิดความเดือดร้อน หรือเกิดอันตรายต่อตัวนักเรียนเองและนักเรียนคนอื่น ครูจะต้องเข้าไปแทรกแซงและ หยุดพฤติกรรมดังกล่าวทันที

๓) ให้นักเรียนเรียนรู้การตั้งคำถาม เมื่อนักเรียนสามารถตั้งคำถามได้จะทำให้ นักเรียน รู้จักถามเพื่อค้นคว้าข้อมูล รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และร่วมแสดงความคิดเห็นของตนเองในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เรื่อง การรู้จักถามเป็นวิธีที่นักเรียน จะได้เรียนรู้และได้มาซึ่งความรู้ที่นักเรียนสนใจ

๔) ให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนเกิดข้อสงสัย ครูจะต้องเป็นผู้คอยแนะนำ ชี้แจง ให้ข้อมูลต่าง ๆ หรือยกตัวอย่างเหตุการณ์ใกล้ตัวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของ นักเรียนเชื่อมโยงไปสู่ความรู้ด้านอื่น ๆ ในขณะทำกิจกรรมเมื่อนักเรียนเกิดข้อสงสัย หรือ คำถาม โดยไม่บอกคำตอบแก่นักเรียน

๕) ให้นักเรียนคิดหาคำตอบด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งหนึ่งๆ ครูจะเป็นผู้สังเกตและคอยกระตุ้นด้วยคำถามให้นักเรียนได้คิดกิจกรรมที่อยากเรียนรู้ และหาคำตอบในสิ่งที่สงสัยด้วยตนเอง

๖) เปิดโอกาสให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานอย่างอิสระ ตามความคิดและ ความสามารถของนักเรียนเอง เพื่อให้นักเรียนได้ใช้จินตนาการและความสามารถของ ตนเองในการคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่

การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง วิธีการประเมินการเรียนรู้สำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ของ นักเรียนนั้น ครูประเมินจากผลงานของนักเรียน โดยการประเมินตามสภาพจริง ใช้เกณฑ์การประเมิน แบบรูบิค ทั้งนี้ครู จะต้องออกแบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนร่วมประเมิน ด้วย การออกแบบดังกล่าวต้องประเมินตาม ตัวชี้วัดที่ส่วนกลางกำหนด มีการทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียนพร้อมประเมินจากการนำเสนอผลงานของนักเรียน อาจให้ นักเรียนเล่าเรื่องแล้วสังเกตพฤติกรรม หรือจากการพูดคุย โดยพิจารณาผลหลังจากการ จัดการเรียนรู้ซึ่งมีแนวทางการประเมิน ดังนี้

๑) ยึดรูปแบบการประเมินจากส่วนกลาง มีการวางโครงร่างหรือน้ำหนัก คะแนนในการประเมินจากรูปแบบที่ ส่วนกลางกำหนดเป็นหลัก

๒) ใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูบิคสเกล ทำการประเมินตามลำดับ ความสามารถหรือลำดับพฤติกรรมที่ คาดหวังที่นักเรียนแสดงออกหรือที่ครูสังเกตเห็น อย่างเป็นลำดับขั้น โดยใช้การให้คะแนนแบบ รูบิคสเกล ครูต้อง ออกแบบเกณฑ์หรือ กำหนดแนวทางการประเมินให้สอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียนเป็นหลัก

๓) วัดและประเมินผลตามเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้เน้นการประเมินผล/วัดผลตามเนื้อหาที่สอน สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ระบุในหลักสูตร โดยพิจารณาขณะสอน และวัดหลังการจัดการเรียนรู้

๔) สังเกตและบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยบันทึกผลการ สังเกตลงในแบบประเมินพฤติกรรม การเรียนรู้

๕) ให้ครูท่านอื่นและนักเรียนร่วมประเมินผลงาน การประเมินผลการจัดการ เรียนรู้ นั้น นอกจากครูผู้สอนจะ เป็นผู้ประเมินเองแล้ว ครูเองควรเปิดโอกาสให้นักเรียน และครูท่านอื่นร่วมประเมินด้วย

๖) ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เปิด โอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วน ร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะของการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับ นักเรียน และการมาชมการ เสนอผลงานของนักเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองได้เข้าใจถึงระดับการเรียนรู้ของลูก ความสามารถที่ลูกมีและพัฒนาการของลูกก่อน/หลังได้รับการจัดการเรียนรู้

ในการประเมินนักเรียนนั้น ครูจะมีการพิจารณาประเมินหลายด้าน คือ ด้านผล การเรียนรู้และพฤติกรรมหลัง การเรียนรู้โดยการประเมินดังกล่าวเป็นการประเมินสิ่งที่ เปลี่ยนแปลงหลังจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ที่ เหมาะสมแล้ว โดยสามารถกล่าว ในรายละเอียดได้ ดังนี้

๑) ด้านผลการเรียนรู้ครูจะต้องทำการทดสอบความรู้ที่นักเรียนได้รับหลังจาก ที่ได้ทำการจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนแล้ว เพื่อพัฒนาการของนักเรียนหลังจัดการ เรียนรู้ตามเนื้อหาบทเรียนที่ครูเป็นผู้สอน

๒) พฤติกรรมนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ นักเรียนลดพฤติกรรมไม่พึง ประสงค์โดยที่นักเรียนมีการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นอย่างชัดเจนและ เพื่อนในห้องยอมรับในตัวนักเรียนเพิ่มขึ้น

๑๐. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

๑. วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และจัดกลุ่มผู้เรียนตาม ความสามารถด้านการอ่านการเขียน จำนวน ๓ กลุ่ม ตามผลการประเมินการอ่านการเขียน

๒. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หลักสูตรสถานศึกษา และศึกษาแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกโดยวิธีสอนแบบโครงงานเป็นฐานที่เน้นการปฏิบัติจริงของ ผู้เรียนในการทำโครงงาน การเลือกประเภทโครงงานอย่างเหมาะสมกับระดับชั้น

๓. ศึกษาวิธีการพัฒนาทักษะขั้นตอนการสอนแบบโครงงาน โดยใช้หลักการคิดของการสอน ๖ ขั้นของบลูม

๔. วิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิด การแก้ปัญหา การร่วมทำงานเป็นกลุ่มและทักษะการจัดการตนเอง ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ ศึกษาแนวทางการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อออกแบบนวัตกรรม คือ การทำโครงงาน “ดอกข้าวโพดบาน”

๕. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ ๖ เรื่อง สานฝันงานประดิษฐ์ จำนวน ๘ แผน

๖. จัดเตรียมสื่อ Power point ประกอบการสอนโครงงาน

๗. จัดทำแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียนจำนวน ๑๐ ข้อ

๘. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมได้แก่ ผู้อำนวยการ ครูวิชาการ และครูการงานอาชีพ และนำมาปรับแก้ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการประเมินด้านการทำโครงงานประดิษฐ์ โครงงาน “ดอกข้าวโพดบาน” โดยใช้แบบประเมิน IOC

๙. กำหนดขอบเขตของการดำเนินการ โดยใช้วิธีการสอนแบบการใช้โครงงานเป็นฐาน

ประกอบด้วย ขั้นตอนการสอน ๖ ขั้น ดังนี้

๑. ขั้นให้ความรู้พื้นฐาน

๒. ขั้นกระตุ้นความสนใจ

๓. ขั้นจัดกลุ่มร่วมมือ

๔. ขั้นแสวงหาความรู้

๕. ขั้นสรุปสิ่งที่เรียนรู้

๖. ขั้นนำเสนอผลงาน

นวัตกรรม ได้แก่ วิธีการสอนแบบโครงงาน

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการจัดการตนเอง

ระยะเวลา การเก็บรวบรวมข้อมูล โดย กำหนดระยะเวลา ๔ สัปดาห์ สัปดาห์ละ ๒ วัน รวม ๘ ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ โดยจัดกิจกรรมในช่วงสอน การงานอาชีพ ตามตารางสอนที่รับผิดชอบ

กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๙ คน

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม

กำหนดการสอน

รหัสวิชา ง๑๓๑๐๑ รายวิชา การงานอาชีพ หน่วยที่ ๖ เรื่อง สานฝันงานประดิษฐ์ เวลาเรียน ๘ ชั่วโมง

สัปดาห์ที่	คาบที่	แผนการจัดการเรียนรู้/สาระการเรียนรู้	จำนวนคาบ
๑๑	๑	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องความหมายและประเภทของงานประดิษฐ์	๑
	๒	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในงานประดิษฐ์	๑
	๓	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ กระบวนการสร้างงานประดิษฐ์	๑
	๔	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ วัสดุในท้องถิ่นการเลือกวัสดุในท้องถิ่น	๑
	๕	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ การประดิษฐ์ของใช้ในโอกาสต่างๆ	๑
	๖	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ ความสำคัญและประโยชน์เปลือกข้าวโพด	๑
	๗	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ โครงงาน “ ดอกข้าวโพดบาน ”	๑
	๘	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ โครงงาน “ ดอกข้าวโพดบาน ”	๑

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑๒.๑ ผู้เรียนสามารถประดิษฐ์ดอกไม้จากเปลือกข้าวโพดได้
 ๑๒.๒ ผู้เรียนมีทักษะในการคิดและการแก้ปัญหา
 ๑๒.๓ ผู้เรียนมีทักษะในการร่วมกันทำงานเป็นทีม
 ๑๒.๔ ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำโครงการในสาระอื่นๆได้
 ๑๒.๕ ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

๑๓. งบประมาณที่พัฒนานวัตกรรมการศึกษา จำนวน ๑,๐๐๐ บาท

ที่	รายการ	จำนวน	ราคา
๑	ปากกาเคมี	๑ แพ็ค	๒๐๐ บาท
๒	กระดาษโปสเตอร์แข็ง	๑๐ แผ่น	๑๐๐ บาท
๓	กระดาษโฟโต้	๑ ห่อ	๒๐๐ บาท
๔	กระดาษบรื๊ฟ	๑๒ แผ่น	๔๐ บาท
๕	กระดาษย่นสี	๒๐ แผ่น	๒๐๐ บาท
๖	กระดาษกาวเทป ๒ หน้าบาง	๑๐ ม้วน	๑๖๐ บาท
๗	กาวลาเท็กซ์	๒ ขวด	๑๐๐ บาท
รวมทั้งสิ้น (หนึ่งพันบาท)			๑,๐๐๐ บาท

๑๔. วัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
๑. ผู้เรียนสามารถประดิษฐ์ดอกไม้จากเปลือกข้าวโพดได้	- ตรวจชิ้นงาน	- แบบประเมินชิ้นงาน	ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
๒. ผู้เรียนมีทักษะในการคิดและการแก้ปัญหา	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ร้อยละ ๘๐ คะแนนร้อยละ ๘๐ คะแนน
๓. ผู้เรียนมีทักษะในการร่วมกันทำงานเป็นทีม	- การสังเกต	- แบบสังเกต	ละ ๘๐ คะแนน
๔. มีความรู้ความเข้าใจในการดอกไม้ประดิษฐ์	- ทดสอบ ๑๐ ข้อ	- แบบทดสอบ	ถูก ๗ ข้อ ขึ้นไป

(ลงชื่อ)

 (นางสาวหนูกาญจน์ ใจบุญ)
 ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

(ลงชื่อ)

 (นางสาวจรินทร์ มีคุณ)
 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโธจน์(ชูปถัมภ์)